

34-7-B-20-3

94

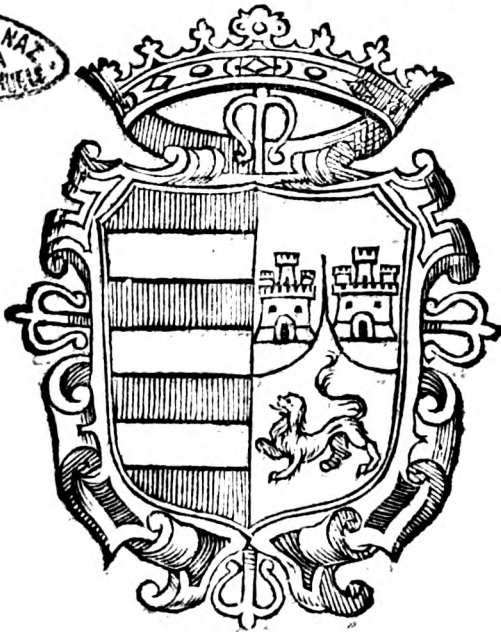
FABII CAPYCII
GALEOTAE
REGII CONSILIARII;
AC REGII PATRIMONII
FISCI PATRONI,

DE PRINCIPIS POTESTATE
circa reuocationem Privilegiorum, et concessionum

PRAESERTIM DEMANIALIVM, IURISDICTIONALIVM
& earum, etiam quę in contractus transfunduntur

RESPONSVM.

BIBLIOTECA NAZ.
ROMA
VITTORIO EMANUELE

NEAPOLI, Apud Aegidium Longum Reginum Impressorem 1630
SUPERIORVM PERMISSV.

ILL.^{MO} ATQ; EXC.^{MO} DOMINO
D. FERDINANDO AFAN
 DE RIBERA, ET ENRIQUEZ,
 DUCI DE ALCALA ET GANZULES,
 ET IN PRAESENTI REGNO
Viceregi, Locumtenenti, & Capite-
taneo Generali, &c.

FABIVS CAPYCIVS GALEOTA S. P.

L Nstituera pro modulo meo de
 venditione Locorum Dema-
 nialium, quae sentirem, man-
 dare literis, Princeps Excel-
 lentissime, nimirum, ut mea-
 fert opinio, ex omnibus belli,
 pacisq; subsidijs, nullum est,

aut magis aequum, aut minus incommodum, aut
 ita expeditu, ac propè in manu Inuictissimi Re-

a 2 gis

gis nostri, Monarchæ potentissimi, siuè ad tuendam publicæ pacem, siuè ad abigendos finibus hostes, siuè ad eludendas subitas eorum incurfiones, institueram autem hæc scribere decem ante annis cum eodem ornatus magistratu, Fisci item Aduocatum agerem, susceptus huic muneri iussu Excellentissimi Ducis Ossunę tui Consobrini, quin cum multis alijs nominibus laudem meretur præclarissimi Præregis, tum illo imprimis, quod quæ alendis, instruendisq; exercitijs, & si longè abessent, necessaria fore videbantur multò ante adornabat; & in loco, ac tempore, opportunè atq; affatim suppeditabat. Omitto classem illam, quæ parum absuit, quia iuxta, legesq; imponeret mari Adriatico: multa alia prætereo, vnum hoc recensabo, cum arderet flammis belli intestini Germanici quantam vim pecuniæ quantam bellici apparatus operam Cæsari submisit? idq; nulla vexatione populorum; sed aucto sensim vectigali ex Portorio, Imperio suo, labore, & commentatione mea, qui tum etiam munereungebar Fisci.

Opportunè autem, ac percommodè cecidit, ut hæc mea lucubratio typis mædetur inter armorum fragorem, strepitumq; tubarum grauissimorum bellorum Italici, ac Belgici, cum serio, & constantè agitur de parandis, mittendisq; subsidijs ad bella pro dignitate inuictissimi Regis sustinenda: sed nihil mihi accidere potuit auspicius, ac felicius

cius

cuis,quam,quod hæc nostra quæcunq; cõmentatio, lucẽ aspicit eruditissimis auspicijs tuis P. Excellentiss.cuius nõ auctoritate solum & imperio, sed consilio etiam,ac solertia Italici belli necessitatibus celeritate incredibili prospectum est; Ac satis iam satis ostendisti, quam alte bis belli, pacisq; artibus imbutus: sortitus naturam, quæ ad clauum tractandum imperij, siuè doctrina summa,ac præstantissima esse potuisset: ea autem à te adhibita doctrina est, quæ vel inertem naturam excolere,ac perficere posset: quo fit vt vsu, & experientia, non id assequaris vt fias peritior, sed vt fias notior, nec tamen propterea frequentes prudentum conuentus respuis, aut negligis: sed ita sententias exquiris aliorum, sententiarum sic mómèra perpendis, quasi consilio indigeas: quæ tua modestissima sapientia, vt alios, sic me quoq; ad sententiam sine furco, & fallacia dicendam hortatur, & allicit, ea autem est quam initio proposui: nullum ne excogitari quidem posse, aut æquiorẽ aut certiorẽ, aut operationem conficiendã celeriter pecuniz rationem, quam opidorũ demanialium vèditionem, & fortassè hæc vna ratio est certa,expedita,& efficax.

Qua in re non meo solum sensu ducor, sed auctoritatem sequor Excell Comitis Beneuenti, quẽ honoris causa nominabo, cum maxima felicitate, moderatione animi; temperantiaq; huic Regno
 Pro-

Prorox præfuerit. Is igitur in Supremo Italiæ
Confilio hanc eandem comparandæ pecunię ra-
tionem proposuit, seq; eam Neapoli, à prudenti-
bus Viris, vsu ac doctrina præstantibus accepisse
narravit: has inter viros nulli dubium esse pót,
quin adnumeretur patruus, ac præceptor meus
Camillus de Curte, quem ille eum Regentem à
latere, ac S.C. Præsidentem creasset, omnibus de
Rep. consilijs adhibebat. Atq; vt illum ad Supre-
mum Magistratũ euexit, sic non est dedignatus,
me tunc propè Ephœbum inter Iudices contro-
uersiarum legere, nec vmquã amouit, donec ipse
Regno præfuit: cui moneri cum quatuor inte-
gros annos vacassem, eo dimisso repetij patroci-
nia causarum, proposueram enim ante honores,
ac magistratus non ambire, vltro delatus non re-
spuere, eoq; animo fungi, vt ijs solutus causas in-
foro agerem, ne vmquam essem otiosus, propo-
situmq; tenui donec Excell. Dux Ossunę, me & Ad-
uocati Fisci, & Propræsidentis onus sustinere ius-
sit, multisque alijs negotijs imposuit magnis, &
grauibus, quibus etiam pro virili explicatis, con-
uersoq; eius discessu rerum ordine, rursus ad fo-
rum, muniaq; causarũ reuerti sed breui. Etenim
statim ac Excell. Albæ Dux cognouit, qua fide, ac
diligentia, viginti annorum spatio, alijs, atq; alijs
magistratibus functus essem, e re publica, ac Re-
gia duxit, si me ad perpetuum magistratum eue-
he-

heret, nec ante destitit, quam Consiliarium crea-
ret, exemploq; quia recens erat, meorum pro Re-
gio patrimonio non inaniū laborum memoria,
iussus sum idem repetere munus, duplici, vt ante
ornatus magistratu: quo in munere an muneris,
partesq; expleuerim meas, aliorū esto iudicium,
tuū imprimis P. Excell. qui & ab alijs cognoscere
facile poteris, & ex ijs æstimare, quæ oculis vides,
ac manu tangis. Quorsum hæc? vt vacationem
exorem. nam profectò si vtriusq; temporis ratio
supputetur, quo Fisci partes ac iura tueor, nempè
& prioris triennij, cum à Duce Ossunæ susceptus
sum, & posterioris huius, cum ab ipso Philippo
Rege Hispaniarum IV. præpositus huic muneri
sum; sex eoq; pluries anni sunt, quibus aduoca-
tione fungor Fisci: graue omninò munus, onus
grauius, sollicitudinis, ac molestiæ plenum: quæ
causa est, vt neq; in Hispaniæ perpetuus hic ma-
gistratus sit, & Neapoli vsu receptum, vt exacto
quinquennio, vacatio, commutatioq; cum alio
magistratu facile impetretur: Huius equidem,
consuetudinis vsu, diuturni laboris fructum,
premiū fidelitatis, vigiliorum, molestiarumq;
non vulgariū etiam, atq; etiam ab humanitate,
& æquitate animi tui precor P. Excellentis. vti-
nam impetrem.

Nunc quod instat, ore etiam obtestorq; vt hu-
ius arbitrium rei, cuius hoc libello, momenta cõ-
. moda,

moda, æquitatem perpendo ad trutinam reuocēs
exquisitissimi iudicij tui: qui si sententiam, me-
temq; meam non improbaueris: spero fore, vt
subiecti populi, grauioribus immunēs: et a Clou-
nibus, multò meliore quam nunc futuri eōditio-
ne sint: præsertim si Barones sortiantur, qui in fi-
dem, ac tutelam suam acceptos populos, à locus
plèrium potentia, iniuriarq; vindicent, crimina
multent omnium, inimicitias componant: præ-
stentq; nè ærarium potentiores expleant: ferè
in oppidis, vrbibusq; demanialibus, potentiores
publici ærarij expropriatores sunt depressis tenuio-
ribus: Præfectum verò, cum quot annis mutetur,
ad se, suaq; commoda facillè trahunt, semperque
magistratus vrbanos creant, qui vel affines, vel
cognati eorum sint, aut certè eiusdem sint volū-
tatis, ac studij obsequiōe, aut coniunctio. Præfecto
quæ causa est postremæ, & irreparabilis ruina
vrbium demanialium: cui ruina nulla expedi-
tior, certiorq; reparatio, quam si Barones sortia-
tur, qui summos cum in finis parti iudicē ponant,
darq; operam nè publica vilitas, fructusque de-
maniales in paucorum cedant commodum.

DE PRINCIPIS POTESTATE, CIRCA REVOCATIONEM PRIVILEGIORVM.

Iesus, Maria, Ioseph.

1 **H**ic periculosum sit de Principis potestate et differere, l. disputare, C. de crim. sacril. namque

2 supremus Princeps et nulli adstringitur formæ, nec ab eo est exquirenda ratio cur ita facis; secundum Bal. in l. impetrata, C. sent. rescindi non posse; pot-

3 sunt enim Principes et supremi supra ius, contra ius, & extra ius ad libitum disponere, *Speculat. tit. de legibus, S. nunc ostendendum, vers. 89; Bal. in pr. alud. feu. col. 9. Albert. Brun. conf. 1. nu. 33. Io. Campeg. inter conf. Bruni*

4 *conf. 2. num. 38.* Plenitudo et enim potestatis nulli est necessitati subiecta, nullisq; iuris publici regulis restricta, secundum Bald. in l. 2. nu. 39, et 40. C. de seruis. et aqua, l. 1. inter conf. Bruni conf. 8. nu. 8. ut latissime post alios prosequitur *Fridericus Pruckmannus Germanus in tract. integra quem eddidit, De soluta potestate Principis, explosa Couarruuis, ac Pinelli opinione, asseren-*

A tium

5 rium non dari in Principibus humanis, & supremam
 potestatem, dicitur constat, eos à communi opinione
 6 aberrasse, cum hæc communi interpretum & consensu,
 frequentissimo Principum usu, ac etiam de iure receptis-
 sima sit, ut animaduertit pulchrè *Peregrin. art. 52.*
nu. 114. de fideicom. ubi insert non inutiliter, plura
 in hac materia scripsisse *Euerard. in loco à plenitudi-*
ne potestatis, & Petram de potest. Principis cap. 1. in
fine.

Nihilominus adeò emittit iustitia Inuidissimi nostri
 7 Catholici Regis, quem vii Stellam & marulinam inter
 alios Reges intuemur, ut post *Corsetum q. 27. de potest.*
Reg. exclamat Iohannes Rodinus de Maies. Principis,
vers. Imperatoriam maiestatem, nu. 62. to. 16. tractat.
 8 nec recognoscit Imperatorem, & aut alium huma-
 num dicitur Principem, ut ex multis probat *Castillo*
de iur. & iud. 13. tom. 2. ut de ipsius potestate subdi-
 9 *tis differere permittat, ut quia illa nunquam & usus*
fuerit, nec utatur, nec etiam eius Antecessores unq. uà
*dicta potestate absoluta usi fuerè, ut refert *Carnet. in**
Extramag. Si quis aliquem, fol. 266. n. 111. nisi coniun-
 cta cum dictamine rationis ad bonum publicum, &
 commune, necdum tot Regnorum sue ditioni subiecto-
 rum, sed totius Christianæ Reipublicæ, cuius fuit, &
 erit in xuum acerrimus propugnator.

Cum igitur pro defensione, & tutamine Romani
 Imperij, Inuidissimæ, Sacræq; Domus Austriacæ, reli-
 gionis, & Fidei Christianæ ad profligandum Exerci-
 tum Hæreticorum Alemantiæ pro causa tam pla, &
 genti, & necessaria statuerit, procedere ad alienatio-
 nem, in feudationemq; Demanialium Regni, nè subditis
 maxima sarcina pro præteritis malis, infortunisque
 grauatis ex causa finitimarum bellorum, maiori præ-
 me,

merentur amote nimis licere, permittendum est, illud iniustum asserere, id quod Rex tam iustissimus, & piissimus, necessitate coactus, ut inustum, & ad evitandum maiora mala suis subditis, quos plusquam paterno affe-
 ctu prosequitur, faciendum decreuit .

10 **E**rgo quia vastum est Oceanum, & potestatis Principis præsertim circa reuocationem privilegiorum, gratiarum tam simplicium, quàm earum quæ in contractus transfunduntur, siue conuertuntur & procellosum. Equat circa reuocationem contractuum, & de iure quaesito tollendo, & ex quibus causis id permitti possit, in qua materia, tam late patens DD. Descripta, & traditiones in lectionibus, consilijs, integrisque tractatibus editis, & in Comment. Legum Roman., communium, & municipalium, Hispaniarum, & singulis respõsis, ut illa omnia brevi allegatione perstringere, effectum concleari hæuerit, idcirco contentus ero reasumere subscripta capita, siue conclusiones magis communes, quibus diuersi casus decidendi, complecti poterunt .

11 **P**rima Conclusio. Princeps supremus de consuetâ potestate ordinaria potest & privilegia subditis concessa, & gratias illis factas pro libito voluntatis reuocare, & delere etiam nullâ subsistente legitima causa, *Glos. ult. vers. mansuimus, in reg. decret. l. 6. de reg. iur. in 6. l. qui fundos, C. de omni agro desort. l. 1. r. 1.*

Butrius, Anchar. lo. Faber, Paul. Gaffr. Aret. Card. Felin. l. of. Dec. Lupus, Curtius Chassan. Ruyn. Gramm. & alij citati per Anton. Gabr. de iure quaesito non tollit.

12 *de, consil. 7. ubi hæc, & conclusionem adscribit inter recepissimas, & pro ea citat etiam Decret. Sac. Consil. Neap. in nouis, l. 66. & de improbitate Anthon. xitate solca Dom. mecum Antonium Capycionis infra alleganda.*

eius decisio. in materia reuocationis demanij. Adeò
 vt *Arbofustal. Germ.* alioquin copiosissimus contentus
 extiterit ad probandam hanc primam conclusionem,
 (quam itidem communi calculo DD. probatam testa-
 tur) ferè solius *Gabr.* testimonio, vt rem paucis (vt is
 dicit) explicaret *tom. 1. de feud. c. 3. concl. 21. in prima*
DD. coactione.

13 Licet enim privilegia deceat esse perpetua, & m̄a-
 sura, non tamen ideò minus † reuocari prohibentur
 etiam sine causa à Principe concedente, secundum
glo. in d. reg. 16. de reg. iur. in 6. Suar. de legib. c. 37. cui
 tunc addo neuter *Gabr. Pereira de Castro moder. Lu-*
fit. de manu Regia 10. v. c. 6. de concordia nu. 7.

Et quamuis pleriq; ex DD. restringant hanc pri-
 mam Conclusionem. Primò, non procedere quando
 14 priuilegium non remansit † in puris terminis priuile-
 gij, sed transfunditur in contractum, quod dicunt cõ-
 ningere, cum Princeps concedens aliquid est lucratus
 à concessionario, putà quia ab eo recepit aliquam
 donationem, vel factum, quod habeat perpetuam cõ-
 mensurationem cum re concessa, quia tunc priuilegiũ
 reuocari non potest sine causa, iuxta *Theor. Nicol. de*
Martbar. quam refert, & probat *Bal. in l. qui se patris,*
post num. mibi 10. vers. sed Nicolaus, C. unde liberi, cõ-
atys per Lancell. in templo iudicum, §. 3. lib. 1. c. 1. de
Imperatore, vis. priuilegia potest reuocare, vers. octauo d.
cõnuerso, nu. 4. fol. 76. à ter.

Et hinc plerique ausi sunt extendere dictum Baldi,
 ad quodlibet priuilegium, siuè concessionem factam
 15 † in remunerationem seruitioꝝ, quod exindè di-
 catur transire in contractum, & ex consequenti effici
 irreuocabile, & fatentur quod licet *Martbar. & Bal.*
 non loquantur de isto casu, sed dumtaxat de priuile-
 gio

16 gio concesso † non subdito, vel de concesso subdito accepto ab eo pretio, vel aliqua alia obligatione, quæ loco pretij succedat, putà si subditus promittat certū quid facere, & adimplere, quod habeat perpetuam, & conuenientem commensurationem cum priuilegio, vel re concessa, vt *Bal.* apertissimè loquitur, & sequitur *Paul. in l. digna vox, nu. 6. C. de legibus*, sequuntur *Aret. n. 18. Felin. n. 11. in c. nouis de iudic. cum concord. congestis à Peregr. de iur. iur. lib. 1. S. bacletenus differimus, nu. 18. vers. intellige tertio*, ubi in specie reassumit ex scriptis per maiores nostros se reperire, duobus modis priuilegium transire in contractum. Primò, si conceditur subdito pretio accepto. Secundò, si concedatur non subdito, vt per eum nu. 3.

Restringunt etiam secundò, vt ità demum priuilegiū
17 † subdito concessum sit reuocabile, si permanserit in finibus priuilegij, secus autem si ex priuilegio translatum sit in subditum dominium directum, vel etiam utile, quia tunc cum dominium acquisitum sit iurisdictionum, licet modus acquisitionis sit iuris positiuus, vel civilis mediante scilicet priuilegio nõ poterit dominium auferri sine causa à Principe, vt post *Paul. in d. l. digna vox* tradunt *Aret. d. c. nouis, n. 28. Felyn. n. 21. Casstr. cons. 239. col. fin. lib. 1. Gabr. lib. 3. comm. conclus. tit. de iure quæsito non tollend. concl. 7. num. 3.* ubi alics refert; insignis, & maximi nominis *I. C. Dom. Præsid. Rouitus in comment. ad pragmat. de reuocat. gratiarum num. 22.*

Non tamen istæ restrictiones sunt ità simpliciter admittendæ, & si aliquo modo essent tollerandæ, non comprehenderent casum nostrum reuocationis priuilegiorum Demanij: Circumscripto enim articulo; Vtrum Princeps possit reuocare priuilegium qd̄ verè
& pro-

18 & propriè tranfit in contractum iuxta theoreticam *Bal.* & communes traditiones, † quod est, cum accepto pretio, vel habitus est respectus ad factum commensuratum privilegio concessio, de quo inferius in ultima conclusione tractabitur.

Dicimus interim primam restrictionem traditam iure potius convertendam esse in ampliacionem.

19 † Ut privilegium subito concessum sit revocabile, † etiam si in remunerationem servitorum sit concessum, cum de meritis non est facta specialis, & individua mentio, sed tantum in genere, adeo ut non constet merita æquivalere privilegio concessio.

20 Communis enim, & vera est resolutio, † quod aut sumus inter personas prohibitas, & tunc nedum requiritur meritorum specifica, & individua enumeratio, sed aliunde probare oportet, & quod merita æquivalent concessioni.

Aut verò inter personas permissas inter quas non dubitamus esse Principem, † & tunc licet non exigatur probatio meritorum; attamen necesse est sciri, quod merita à Principe sigillatim enumerentur, & quod verè sint digna ea remuneratione, ut dici possit factum commensuratum, † alioquin privilegium nullo modo transfunditur in contractum, sed remanet in finibus gratiæ revocabilis, prout in puncto post *Tiraquell. in l. si unquam, vers. donatione largitur, nu. 89. & 91. & Corasum*, qui testatur de communi, prout eum refert *Villalobos in Aerario comm. opin. lit. D. n. 159.* & alios multos tradit optimè *Azewod. lib. 5. tit. 10. de lat. donationes, l. 3. nu. 38. & metius 33. in fine.*

23 Be ob id passim DD. communiter dicunt, † etiam inter personas non prohibitas exigendam esse necessariò descriptionem specificam meritorum, ut post

Soc.

Soc. *conf.* 295. lib. 2. Ruin. *conf.* 372. num. 12. lib. 1. & uilius *Rou. Auerion. dec.* 22. n. 10. late *Fronded. conf.* 49. lib. 1. na. 35. in fine 37. 44. & 51. cum alijs à Menoch. *conf.* 12. nu. 2. congestis.

Quoniam cum priuilegium fiat in terminis concessionis, et quod concessio fuerit facta precedentibus meritis, & quod plus est etiam mediante pecunia, que
24 non æquiualeat concessioni † non dicitur transire in contractum, & sic remanet reuocabile, *Felyn. in d. cap. nouis. nu. 5. vers. nunc transeo, Socin. conf.* 4. na. 6. in 3. *Natta infra citandis conf.* 5 11. 5 12. & 657. *Gramm. dec.* 46. nu. 5. *Bossius de Principe num.* 152. & ita dicitur procedere *cons. Gabr. 317. viso, & examinato col.* 3. *vers. sed in proposito, lib. 1. Amad. d. tit. de his qui feud. dat. poss. poss. num.* 98. *vers. secus si fiat, faciunt, que tradit Mendeb. infra tit. c. 29. lib. 3. de presump. n. 21.*

25 Et in priuilegio remuneratorio, † quod possit ex iusta causa superuenienti reuocari, etiam quod transferre in contractum; nam si Princeps potest uti rebus, subditorum in bonum Reipublice, à fortiori potest imitari, & cassare contractum cum subdito gestum, & reuocare concordata, relatis *Afflic. dec.* 361. nu. 6 *Roulando, Capdalo, Molina de primog. Gabr. Suar. Cusod. Pitt. Menoch. Peregr. Burg. de pax, Derrin. Desch. Simoneta de reservatione, & alijs, tradit Gabr. Perre. de manu Regia d. 1. c. 6. nu. 7. & 8.*

Præterea ex alio merito cluim harum Clauatum, & Castorum Regni, qui prætendunt habere priuilegia demanij non debent esse tanti ponderis, ut ex eis
26 priuilegia, efficiantur irreuocabilia; siquidem † sicut filius, & uxor tenentur patri, & viro ad opera obsequijs, que reuerentiæ appellamus ipso quidem iure diuino, ut ex veteri testamento Platone, Aristotile, & Cicer. pro-

probant infra citandi DD. & proindè nulla possunt
 considerari merita filij, & vxoris ergà patrem, & virù,
 quæ sint remuneratione digna, *vt post Lupum, Tirag.*
 27 & alios probat *Dom. de Franch. dec. 428. nu. 5.* † nam
 cessat meritù vbi quis ex debito operatur, iuxta *Diui*
Thoma sententiam in *1. 2. q. 7. ars. 5.* proindè nulla
 possunt considerari merita condigna in his ciuibus, ex
 quo fideles se præbuerint Inuictissimis Aragonësis,
 & Austriacis Regibus, & quod hostibus, & inuasoribus
 restiterint, cum ad id tenerentur ex debito subiectio-
 nis, & vassallagij, ea præstare, & Dominum comitari
 28 in bello, † ibique opem ferre etiam extra Regnum
Isern. in c. 1. nu. 3. quib. mod. feud. amitt. vbi Affl. n. 27.
 & *dec. 265. nu. 50.* ad quam fidelitatem etiam Bur-
 29 genses vassalli tenentur, † iuxta tradita per *Dominum*
meum de Curte in Diuers. iur. feud. cap. incip. Tenor er-
go, &c. & consequenter tollitur omnis obligatio me-
 30 ritorum, † vt dixit *Neuiz. vulg. cons. 12. in lib. Bruni*
nu. 90. lib. 1. autoritate Lupi in cap. per vestras, & fir-
 mauit optimè *Menoch. lib. 3. de præsumps. c. 29. à n. 12.*
ad 21. qui frustrà nititur corrigere suam sententiam.
 in *cons. M 111: nu. 68. & 74.* dùm pro Excellentiss.
 Condestabili Castigliæ anxie respondit pro validitate
 concessionis factæ ab Henrico IV. Hylpaniarum Rege
 D. Petro de Valasco.

Et quod merita non sint tanti facienda, vt dicatur
 31 priuilegiata concessio, † rogo videri, quæ doctis. con-
 siderat *Arius Pinell. in l. 1. par. 3. post num. 59. à vers.*
extra hunc casum, fol. mibi 305. in paruis, usque ad
fol. 325. & præsertim illatione 13. 14. & 16. vbi in spe-
 cie concludit, concessionem ob benemerita, non idèò
 minus effici irreuocabilem, & ob id priuilegia, & con-
 cessiones Principum non alterari etiam si de meritis
 constet.

32. constat, † quod subtiliter, & late *Binel.* profecquitur, in quo punctualis est decisio *Senat. Lusit. collectore Cabedo dec. 75. p. 2. per sos. præsertim nu. 10. ubi n. 11. & 12.* recenlet plures reuocationes factas per Reges Alphonsum, & Ioannem. Ad hoc enim, ut concessio dicatur facta in remunerationem seruitiorum ex causa præcedentis obligationis, necesse est, quod seruitia illa, quæ remuneratur nõ sint præstita à subdito, qui ratione stipendij, vel ex debito officij ad ea tenebatur, quia tunc non sunt in consideratione ad producendam aliquam obligationem, nec etiam ant
33. rioralem, adeò, quod † *Filicus. tal. casu ad emendã nequaquam tenetur, ut post Tirag. d. verbo donationi largitus, nu. 106. Affl. dec. 307. nu. 13. Gamma dec. 29. post nu. 1. docet D. Rou. consult. impressa pro Reg. Curia post eius consil. li. 1. n. 9. & 10. & ante ipsas D. Reg. de Ponte, qui sic decisum refert in cons. 39. nu. 17. lib. 1. & de potest. Proreg. tit. 5. n. 24. Costa de remed. subsidiar. remed. 114. nu. 3. & nouissime post Pinell. proxime citatum Barbof. Surd. Plat. Boff. Beref. & Costam hanc*
34. communissimam conclusionem † quod donationes, quæ à Principibus fiunt sub commemoratione remunerationis seruitiorum nihil distet à gratuitis sequitur, & perbellè explicat *Ill. Marchio Corleti* doctrina cum maximo iudicio, & rerum experientia pollens in *comment. d. li. & 2. C. de fil. Official. nu. 38. 39. & 40. lib. 10. & ibidem n. 42. ex Loffredo, de Ponte, Anna*
35. *filio, Reuerterio, & alijs* subdit, † hinc Principem, & eius fiscum nullatenus teneri de euiticne pro huiusmodi largitionibus meritorum causa factis, & sic decisum refert in causa *Iulij de Capua cum Regio Fisco, & in causa Ill. Ducis Suesse, sic patiter decisum testantur Vrsill. add. Affl. dec. 307. n. 8. Cons. Geor. li. 1.*

36. *repet. feud. c. 33. n. 4. & 39. f.* Ex quibus planè constat
 nihil huic communissimè conclusioni officere tradita p
 illi Matchionem Belmontis meritis. Summi Collat.
 Decanum in *decis. 6. supromi Senatus*; siquidem in
 illo casu fuerūt p̄stita leuitia satis longè excedētia
 debita obsequia; vt ipsemet *D. Reg. p̄derat sub n. 27*
versus ex quibus, & c. sub n. 29. vers. dicebatur, & c.
 quo casu in eo quod excedit dicitur remuneratori;
 vt probant DD. *supra relati.*

Sed & si verè essent, & admittendæ supra relatæ
 DD. restrictiones ad hanc primam conclusionem, quæ
 non concedimus. Adhuc tamen in casu nostro viget
 prædicta Conclusio affirmatiua pro Principe, vt va-
 leat omninò reuocare priuilegia, quinimò & contra-
 ctus vt infra, retinendi Ciuitates, & Terras sub per-
 petuo demanio.

37. Siquidem in casibus, in quibus priuilegium ex do-
 minij translatione, vel aliter vt supra transit in con-
 tractum, & ideo perficitur irrenocabile; & limitatur
 tamē in locutione iurisdictionis, vel aliter quomo-
 docunque in iurisdictionalibus, quia iurisdictione adeò
 coheret Principi; vt ab eo fuit, & resultat, & tam late
 patet eius potestas, vt omninò quælibet iurisdictionis
 concessio, siue priuilegium iurisdictionalia concernēs
 nullo modo desinat esse reuocabile, vnde cum priu-
 legium demanij concernat iurisdictionalia, vt nemo
 præter Regem valeat iurisdictionem exercere in ter-
 ris demanij, non mirum si huiusmodi priuilegia etiã
 quæ effectum sortita sint, ad libitum reuocentur, vt
 vt probatur in Cont. Priuilegia, sub tit. de priuileg.
 eor qui citari & c. & priuilegiorum imitacione, vbi
Ifern. dicit, quod p̄sona tollat Principis quomodo
 volunt.

Sed

38 Sed optime hoc probat Bald. † qui, vt per sepe in multis locis omnia dicit, hic vno in loco copulauit vtriusque in d. qui se patris, in v. n. f. sed Nicolam, postquam docuit priuilegia esse renouabilia, nisi accepto pretio, restringit hoc esse verum in concessis, & promissis,

39 † secus vero in promissis, & translatis vtriusque per predicationem, & dominij directi, vel vtilis translationem, & sicuti Bald. v. n. f. declaras A. n. d. i. v. r. p. r. i. n. q. 97. in fine, de his qui feu. da. pos. impressa p. a. n. 2. a. f. de. h. e. u. d. e. m. G. r. a. m. d. a. c. 30. n. 3. f. d. l. q. u. s. q. 8. n. 1. 1. & cons. 8. n. 15. li. 2. Belluga in spec. Prin. rub. 2. 2. d. q. 1. h. q. u. o. q. u. o. t. i. d. i. a. n. 30. D. Reg. Fap. in rub. de v. n. f. i. t. u. P. r. i. u. e. l. 4. n. 14. & 15. & d. e. l. 1. n. 7. & 8.

Addit postea Bal. restringens & tradens casum, vbi etiam in concessis, & promissis conceditur renouatio, † vt in iurisdictionalibus, & reddit. rationem, nam in eis semper auctoritas superiora, scilicet concedentis reseruetur, & nisi eius auctoritate non pot. exerceri, cum in eo resideat suprema potestas inseparabilis, vnde potest iurisdictiones aliorum suppressere non solum singularem personarum, sed & Ciuitatum; Hac Bald.

Et subdit, quod intranslatiis vero, quoad directum dominium, vel utile, & sic extra iurisdictionalia, vt colligitur ex illa aduersaria (verò) et ex eo, † quia in iurisdictione non datur proprie dominij, sed exercitium, non habet locum penitentia, cum de iure gratiam teneatur ex sua consensu, quod exemplificat in fendis ablati, vt inde pateret, loqui de rebus soli, in quibus consistit feudum, & cadit proprie dominij, saltem vtilis translatio.

42 Et sic Bal. optime excipit † quocumque priuilegia cōcessoria iurisdictionalia, vt semper renouari pos.

sunt etiam Ciuitatibus, & Terris, & si transferint in contractum.

Idem Bal. in rub. C. de praesib. imper. offer. nu. 17. & in c. 1. §. ad haec de pace iur. firm. vbi constanter idem asseberat.

Sequuntur in d. c. nouit Aret. nu. 23. Felyn. num. 8.

43 *Dec. in c. 4. §. qui in specie loquuntur etiam in casu vbi privilegium transferit in contractum; Gram. vid. de i. 46. num. 2.*

Gab. d. cancl. 7. num. 7. referendo solum Gram. d. de i. 46.

Pinell. plures citans, & inter alios Affl. Boer. Dom. Capyc. Suarez, & alios in prima parte, rub. C. de res. vend. c. 2. in fine, vers. sed ex proximè deductis, dum intelligit Affl. loqui in iurisdictionibus; siue etiam in regalibus.

Et simpliciter multis relatis concordat Amad. in d. c. 1. post nu. 95. vers. quod maxime procedit.

44 *Nec est differentia §. inter concessionem iurisdictionis factam singularibus personis, vel etiam Ciuitatibus; vt Bal. loquitur) affirmatiue transferendo in eas iurisdictiones, vel negatiue, vt non possint cognosci, vel conueniri, nisi sub iudice, vel Capitano destinando à Rege, & qd non possint vendi, vel concedi cuiusque personae; itaq; neminem recognoscant in superioribus, nisi solum Principibus, in quo consistit in effectu privilegium demanij.*

45 *Siquidem §. facilius reuocatur privilegium negatiuum, cuiusmodi sunt privilegia demaniorum (vt scil. vendi non possint subditi (quam affirmatiuum,)*

46 *& in puncto, §. quod privilegium, vt quis non adstringatur, nisi sub iudicio tanquam negatiuum, possit omnino reuocari; quia huiusmodi privilegia*

NON

non consumunt effectum suum, nisi in dies, cum causam successiuam cōmīneant, & in reliquis res dicatur integra pro annis futuris, idēdō facile possunt reuocari, secūs in affirmatiuis, vt cūm Rex concedit ius, siuē facultatem, ex *Castro. cons. 229. col. fin. lib. 1. & Ripa quē citat Cæpb. videndus cons. 342. num. 44. lib. 3. & melius Natta*, qui non distinguit inter negatiua, & affirmatiua, sed dicit conclusionem procedere in priuilegijs habentibus tractum successiuum in futurum, 47 † vt omninōd possint reuocari quoad actus futuros, *cons. 511. post num. 3. & cons. 657. n. 7. 9. & seq.* quia pro futuris annis non dicitur effectus consumatus, vt multorum auctor. fundat *Petra de potest. Princ. c. 24. nu. 247. & 264.*

Et in puncto quod Ciuitates, vel populi, qui essent liberi ex longæua, & immemorabili præscriptione per patientiam Imperatoris, vel speciale priuilegium 48 † quod possint successores in Imperio eorum libertatem reuocare, & quod ista irreuocabilitas, siuē potentia reuocandi non possit vllō vnquam tempore præscribi contra supremam potestatem Imperatoris, vel Regis, quæ absoluta est in terris, docuit paucis verbis auctoritate *Bar. Bahin c. sicut il secondo, nu. 6. & 7. de iu. iur. & Bar. ipse in l. hostes, post nu. 4. ff. de cap. & pusillim. reuers.* loquēs de Ciuitatibus liberis, dicit, quod populi, qui non obediunt Imperatori, nec suis legibus viuunt, & hoc dicunt se facere ex priuilegio Imperatoris, † vt Veneti ob id cum libertate ipsi habere dicāt ab Imperio Romano ex priuilegio, quodāmodo præcario tenent ab eo, & posset priuilegium illud reuocare, quādo vellet, cum ei liceat mutare voluntatem suam, *l. si quis in principio testamen. ff. de legat. 3.*

Sequitur, & latè exornat *dulcissimus Natta* tum
in prac. conf. 511. ibi n. 3. in fr. 4. 5. 8. 11. & 12. non
 nulla tradit omninò videnda, & in specie colligit ex
 50 *Bar.* † quod quicumque tenet aliquid ex privilegio,
 videtur illud præcario tenere, & ob id si promittat
 concedens non reuocare, non tenet promissio, vt est
 generaliter in quocunque actu sui natura reuocabili,
 in quo non potest quis sibi abdicare potestatem re-
 uocandi, *ex glo. 10. And. Bar. Anchar. 10. Monacho, et*
 51 *alijs,* & subdit, † quod vbiicumq; Princeps concedit
 aliquid priuato spectans ad Principis officium titulo
 lucratiuo, tunc Princeps non ligatur, quia id non te-
 net, nisi per modum priuilegij quod non ligat conce-
 dentem, & sui natura est reuocabile, & iste est casus,
 in quo Princeps non ligatur ex suo consensu, & pòt
 ius quæsitum alteri ex sua acceptatione reuocare,
 52 nec dicitur transire in contractum † nisi adsit pretij
 vel commensuratio, & quia non dicitur verè contra-
 ctus nisi is qui est vtero, citroq; obligatorius, & quod
 ob id valeat Princeps tollere præscriptionem imme-
 morabilem; & quamcumq; consuetudinem, inferens
 ex hoc benè consuluisse *Alex. conf. 16. lib. 5. quod Im-*
perator iustè potuit concedere quoddam oppidum
Duci Ferrariz, licet Ciuitas Regij præscripsisset in
illo iurisdictionem à tempore immemorabili, ex quo
dat, & aufert iurisdictionem ad libitum, quod latius
comprobat idem Natta cons. in med. seq. 512. à nu. 4.
 53 *ad 13.* † vbi latè de reuocatione iurisdictionalium,
 inferens ex his, ad alia, & latius *idem Natta viden-*
 54 *du. conf. 636. nu. 52. & 53.* † sicuti etiam concessio
 Regalium potest ad libitum Principis reuocari, *c. in-*
colleto, de in. iuran. Jo. de Platca in l. fin. C. de loc. praed.
ciuil. lib. 10. An. tr. in c. 1. de bis qui seu. ds. pos. nu. 10.

55 *Mastrilli. 3. c. 4. nu. 305. de magistrat. † præsertim à successoribus, in quorum præiudicium minimè alienari possunt, Bal. in tit. de pate consun. verbo successorū Feljan 6. 1. vol. 4. et ibidem Dec. de prob. Brun. cons. 2. 2. nu. 25. Sard. cons. 2. 10. nu. 62. lib. 2. Affl. in c. 1. nu. 48. qui success. beneant.*

Quæ à simili comprobantur ex libera, & absoluta
56 potestate, quam Canonistæ dicunt habere † Pontificem in beneficialibus, ex c. 2. de præben. in 6. & Clement. 1. in fi. ut sit. pend. & ex hoc asserunt, nō requiri causam ad revocandum, sicut nec ad providendum, & maximam Summi Pontificis potestatem ampliōre faciunt in beneficialibus in dando, & auferendo beneficia, secundum *Reb. ff. cons. 8.* sicut & Ciuilitæ augent maximam Principis potestatem in iurisdictionalibus.

Ex quibus colligitur

57 **S**ecundā principalis Conclusio, † quod concessio, siuè priuilegium iurisdictionalium, & regalium potest de eadem potestate ordinaria per Principem, reuocari, etiam quod transierit in contractum, prout clarissimè hanc conclusionem ita reallumit, *post Bal. & alios Socr. lun. cons. 126. n. 33. in 3. relatus & Rereg. 58 d. li. 1. & hactenus, nu. 31. † qui licet subiiciat aliquas declarationes, nulla tamen ipsarum ad casum nostrū est applicabilis, & in iurisdictione concessa loquitur etiam D. Reg. Tappia in l. f. c. 9. nu. 78. p. 2. de Consist. Princ. & D. Reg. de Ponte in cons. 15. n. 6. lib. 2. ingeniosissimas, & doctiss. D. Casanate cons. 43. n. 43. 47. & seq. omnimō legendus, quia omnia contraria resoluit magistratiter, ex more *Barbosa in l. quia tale 2. q. nu. 87. ff. de marr. Mastrilli. lib. 2. c. 2. n. 43. de magistr. Carain. Manus. de consuet. vlt. volun. lib. 3. tit. 1. nu. 31.**

num. 32. & D. Rouis. in prag. 3. nu. 1. de sodomia, & conf. 22. nu. 13. lib. 2.

- 59 **T**ertia Conclusio. Princeps, † existente iusta causa, nedùm reuocat sine dubio quæcumque priuilegia, quæ transfunduntur in contractus mediante pretio, vel æquiualentia commensuratione vt supra; verùm reuocat contractus ipsos à se gestos, & aufert dominium illorum vigore traslatum, etiam si iuramento firmati sint.
- 60 Sicuti, & quod plus, † potest existente causa auferre bona, vel ius tertio, vtcumque quæsitum de iure gentium.
- 61 Vt primum † probant omnes in c. qua in Ecclesiarum, de Consis. Aret. Felyn. & Dec. in d. c. nouis, Pau. in l. digna vox, qui loquitur tam in utili, quàm in directo dominio, Panorm. Card. Soccin. Raynal. Gozad. Neuiz. Crau. Pinel. Moli. & alij relati per Matthiens. lib. 5. tit. 10. l. 6. glo. i. n. 6. in 2. concl. Bal. Card. Felyn. Cæpol. & alij relati per Affl. dec. 361. à num. 6. ad 11.
- 62 † vbi tam in priuilegio concessio non subditis, vt sūt clerici, & quocumque alio, quod transiit in contractum, quàm in quolibet iure, siuè dominio quæsitum ex contractu cum ipso celebrato, quod possit Princeps auferre ex iusta causa, vt pro bono pacis, vel alia causa, idem Affl. in c. 1. S. similiter, ex n. 25. cum seqq. de Capit. qui Cur. vend. Hinc Azueed. lib. 5. tit. x. h. 3. postquam ex nu. 2. ad x. probauit, Principem non posse reuocare priuilegium, nec contractum maximè
- 63 iuratum, † limitat existente iusta causa post las. Cæphal. Moli. & alios, concordat etiam in contractu iurato Ferdin. Loazes celebri cons. pro oppido de Mula n. 140. cum seqq. Petra de Potest. Princ. in 2. dubit. principali c. 1. n. 249. in fi. Mastrill. de magistr. lib. 1. c. 12.

num. 20. hanc etiam conclusionem plenissime comprobat. *dot. i. s. D. Reg. Tap. in d. l. s. c. 9. p. 2. nu. 41. & seq. de consis. Princ. optimè insignis D. Reg. Valenz. d. cons. 99. ex nu. 33. cum seqq.*

64 Sicuti, & cum causa, † potest tollere dominium, & ius quæsitum, nedùm de iure ciuili, putà per sententiam, præscriptionem, vel alium modum inductum à iure ciuili, sed etiam dominium quæsitum ex con-

65 tractu, vel titulo iurisdictionis; † cum certum sit utroque casu dominium quæsitum esse de iure gentium, licet varietur modus acquisitionis, *Innoc. & reliqui in cap. qua in Ecclesiarum, de Cons. Ciuilista in l. quoties, & l. rescripta, C. de pracib. Imper. offer. & in l. fin. C. si contra ius, vel util. publ. Bal. in l. donationes, quas Diuus, C. de don. int. vir. & vx. cum infinit. congestis per Mandes, ad Roman. cons. 352. in ult. addis. Caph. d. cons. 342. nu. 33. Matthien, d. lib. 5. tit. 10. de don. lib. 6. glo. 1. nu. 6. in 3. conclus. & n. 8. versata etiam, ubi ex Crau. cons. 135. n. 20. & 241. nu. 12. addit in eo tan-*

66 tum versari discrimen inter hos casus, † ut minor causa sufficiat ad reuocandum titulum acquisitionis iuris ciuilis, quàm de iure gentium, siquidem in tollendo iure quæsito medio iuris ciuilis, nõ requiritur causa respiciens publicam utilitatem principaliter, sed sufficit alia causa, & si pertineat ad priuatam utilitatem, ut probat *Rimin. lun. cons. 102. n. 30. in prim. sequitur Petra de potest. Princ. c. 24. nu. 94. in fine.*

67 Et quod possit † Princeps auferre rem alteri quomodocunque quæsitam etiam ex non suo contractu, & illius dominium in alium transferre existente iusta causa, sunt vulgarissimi *tex. in l. item si verberatus, §. i. vers. item si forsè, ff. de rei vendic. in l. Lucius 9. ff. de euct. l. 2. C. ex quib. caus. seru. pro p. m. l. h. berr,*

C acce-

accipen. & alios nouum tex. ad hoc prepondit Prukmã
 ff. 300. à n. 6. cum seq. & Accacius d. li. 3. c. 3. nu. 13.
 Aff. de a. 36. in q. cum alijs per Borrell. in comp. decis.
 Vniu. tit. 1. 2. n. 20. lo. de Amic. conf. 12. n. 6.

68 In quo licet † las. conf. 10. n. 9. vol. 2. & in l. Prin-
 cept. ff. de legib. conatus fuerit attentare, quod ille le-
 ges potius, quod aliquando factum fuerat explicaf-
 sent, quam vt regulam gerendis negotijs præscribe-
 rent, refert. Petrus d. c. 2. q. 1. am. 79. in ff. de quo latius
 Frecc. lib. 2. de subseu. 119. quis dicat. Dux. nu. 15. niti-
 lominus constat eos loqui contra receptissimam tra-
 ditionem Bar. in proem. digesti. n. 5. vers. sed tu dix. ubi
 addit l. venditor 14. S. si constat. ff. comm. pr. ed. quam
 dicit quoad hoc esse meliorem de Mundo, & in d. l.
 item. si verberatam, S. 1. l. fern. in c. 1. S. similiter, n. 27.
 ubi latius de Capit. qui Cur. vend. in c. Imper. nu. 49.

69 ubi in specie docuit, † posse Regem donare Dema-
 niam ob publicam utilitatem, sicut & res primatorũ
 concedere, de prohib. alienat. per Frider. in S. moneta,
 post n. 23. & in S. plautiorum, n. 53. qua sint regal. in
 c. 1. S. post natale, n. 26. in ff. de pace ten. Aff. in d. S. si-
 militer ex n. 65. & in Const. ea quoad decus.

Et subsistente iusta causa nullam adesse dubitatio-
 nem tam apud Iurifconsultos, † quam apud Sacros
 Theologos fundat Menoch. conf. 350. lib. 4. r. am. 27.
 quamplurimum etiam Theologorum & moralium
 bus, inter quos est D. Anton. in p. 2. tit. 10. c. 1. de men-
 dac. S. 4. dicens, fidem decere fallere, ubi superuenit
 causa rationalis non implendi, hinc etiam Aposto-
 lus non est mentitus non eundo Chorinthum, quò ire
 promisit propter impedimenta superuenientia.

¶ Hinc non erit à Potentissimo nostro Rege alienũ,
 71 † suas leges, priuilegia, concessionnes, & constitutio-
 nes

Circa reuocationem Privilegiorum . 19

nes pro temporum qualitate mutare, ac reuocare, propter quod prout conspicimus, habet tot consilia regalia, Comitatus, quotidiè celebrantur, de quibus de statu omnium Regnorum diligenter scrutatur, secundum quod examen sæpè sapius antiquæ, & nouæ leges variantur; vndè ipsi necdùm sapientissimum, & laudabile, verùm etiam necessarium est in melius mutare propositum, *l. non videtur, ff. de collat. honor. DD. in l. non videtur, C. de in integ. restit. & vndè si oportet Principem mutare leges pro temporum varietate, quæ nunquam sine magna deliberatione eduntur, cur non affirmabimus, posse' priuilegia reuocare, quæ non tanta cum deliberatione conceduntur, vt in terminis docet Eman. Rodriq. 10. 1. 99. regular. art. 3. q. 9 in princ.*

Quarta sit Conclusio, Quod licet Princeps auferendo dominium quæsitum tertio ex proprio contractu, vel aliter rem alicuius, vtrumque que sitam ex iusta causa, & teneatur ad restitutionem pretij sibi soluti, vel aliter ad escambium, *vt ex d. l. venditor, §. si constat, ff. com. prad. & d. l. 2. C. ex quib. caus. seru. cū alijs supra citatis, tradunt Innoc. in c. nisi cum pridem, in fine, de renunc. l. ser. in loc. alleg.*

74. Quod tamen non seruari & dixit gl. in l. si totus 14. in si. ff. quemadm. ser. amic. quam sequuntur Alberic. Casar. Capolla & alij per Rob. cons. 69. n. 14. l. 2. Porc. in d. fin. in si. de resuscap. & refert Pinellian 1. p. rub. C. de resc. vend. nu. 14. in fine.

75. Nihilominus admissa communi sententia, vt prectim sit restituendum; Restringitur Primò, quando Princeps laderet ius tertij, vel auferret dominium ex causa publicæ necessitatis, vel vtilitatis legem cõdendo generalem *Bac. Alex. & alij delati per Aff. in*

*Conſt. Ea, qua ad decus, n. 13. affirmat Dec. poſt Alex. in plur. conſ. in c. qua in Eccleſiarum, n. 21. verſ. ſecundo hoc intelligitur, de Conſt. Card. Pariſ. conſ. 1. nu. 46. l. 1. & pro abſoluto probat Matthieſ. d. l. 5. tit. 10. de donat. l. 6. gl. 1. & 2. in ſi. nu. 20. & in dialog. relas. p. 4. c. 12. n. 3. Dec. conſ. 520. n. x. verſ. quia ad hoc, & nouiſſime alijs relatis vti communiorem opinionem ſequutus eſt Franc. Nigr. Girac. to. 1. controu. iur. controu. 75. nu. 22. vbi nu. 23. ſubdit, & fundat, quod dicto caſu creditur Principis aſſertioni, ſe reuocare ex cauſa publicæ vtilitatis; & ideò poſſet Rex noſter ſtante vrgentiſſima neceſſitate per viam legis generalis reuocare omnia demania. De poteſtate enim, & iuſtitia Principis legem condentis, etiam ſi videatur reuocare, & reſtringere quod dedit, dubitandum non eſſe ex Bar. Aff. & alijs probat Pinel. in 3. p. l. 1. illat. 16. verſ. de poteſtate, fol. mibi 322. in paruis: & puncto poſt Ruyn. Goz. ad. Theſ. & alios, probat hanc
76 opinionem Reg. de Ponte in repet. lect. 8. nu. 5. † tunc autem dicitur derogare priuilegijs per viam legis, quãdo generaliter omnibus priuilegijs certum quid continentibus derogat, non autem ſi quibuſdam certi loci, vel certarum perſonarum Ruyn. conſ. 226. n. 12. & 228. n. 4. l. 1. quem ſequitur Memoch. lib. 6. c. 40. nu. 24. de præſumpt.*

77. Temperatur ſecundò, † vt non teneatur Princeps reſtituere pretium, vel reſtituere iuſtum eſcambium, cum dominium alteri auferat ex iuſta cauſa antequã dominium auferat, & neq; in ipſo ablationis actu, ſed ſufficit pretium reſtituere poſt rem ablatam cum primùm poterit, vt vltta Luc. de Penna in l. vlt. n. 52. verſ. ſecundò quaritur, C. de loc. prad. ciu. lib. 11. quem ſequitur diſputando Aff. in S. ſimiliter n. 22. de Ca-

pi.

pitan. qui Cur. vend. & communiter probari, dixit D.Reg.Tap.in l.f.f.de Conf.Princ.p.2.c.9.num.49. est sollempnis doctrina Ifern.in d.S.moneta, num.23. vbi dicit (accipiet in casu necessitatis res subditorū, & tunc tenetur ad pretium, si tūc haberet, vndē solueret, si non habet, soluet, quando habebit, quia in hoc est fauor communis boni, vt differatur solutio) sequitur Greg.Lop.in l.2.col.pen.in f.tit.1.p.2.in ver.buen cambio, vbi dicit, opinionem contrariam.

78 locum habere, † cum Princeps haberet illicd, vndē solueret, aliās si non haberet, poterit differre solutionem, sequitur *Matthien.d.c.de dona.n.13.in f.& D.*

79 *Rou.d.conf.vlt.li.1.n.8.in casu fortiori, † quod possit capere res subditorū dilata solutione pretij, vt soluat quando habebit ex Iser. loco cit. & sic resolui possunt dicta per Loffr.in d.S.similiter, & quæ tradit de Ponte d.lect.8.n.24. qui de Ifern.nullam fecerunt mentionem.*

Quinta Conclusio. Quidquid DD: nostri disputent, & in diuersas iuerint sententias dūm quæ-
80 runt, † quæ dicatur iusta & sufficiens causa, vt Princeps auferat dominium alteri quæsitum ex proprio, vel alieno contractu, vel ad rescribendum contra ius tertio quæsitum de iure naturali, vel gentium .

81 Et vtrum † stetur assertioni ipsius Regis attestantis, se moueri ex iusta, vel sufficienti causa, etsi causa respiciat factum proprium, vel alienum, vel etiam si expressa non fuerit, sed verisimiliter imaginari possit ad *mat.clem.1.de prob.in quo DD.mirum in modum varios hac in re fuisse colligitur ex relatis per nostrum Aquilinum in repe.S.& quid si tantum. l.gallus, in vers.quid enim, nu.112.& 116.ff.de liber.& postibum.*

Acta:

Attamen duæ in hoc puncto subdiviso eliciuntur
receptissimæ conclusiones.

- 82 Prima, † iustam censerè omninò causam auferendi
dominium, & reuocandi priuilegia, & contractus ab
ipsomet Principe gestos, & iuratos, pro substituendo
exercitu, & soluendis stipendijs militum pro defen-
sione Regni, Status, & conseruando honore ipsius
Principis, & maximè pro defensione Fidei, & totius
Christiane religionis, quæ ex conseruatione Imperij
deducitur.
- 84 Potest enim Rex, vt ait † *Cynjn l. neminem, in
sue, c. de sacros. Eccl.* accipere vasa argentea, cruces,
& calices pro sustentatione militum, vt habita pace
restituatur pretium, *Luc. in d. l. n. 25. C. de locat. pred.
i. i. lib. 12. Affl. in d. c. 1. S. similiter, nu. 21. de Capit.
qui Cur. vend. latissimè Bouad. li. 2. c. 18. n. 297. 317.*
- 84 Et seqq. in eius Politica, sunt enim † introducta bel-
la pro iustitia consequenda de iure gentium, *Castro.
conf. 399. n. 2. Et seq. lib. 1. causas verò iustas ex quib.
bus potest Princeps bellum inducere enumerat Affl.
in r. 1. nu. 12. hic fitur lex.*
- 85 Secunda, Credendum esse Principi † diuini rescri-
bendo contra ius tertij, testatur se moueri ex iusta
& necessaria causa cum subscriptione sui consilij, &
questoris, vt discucrit *Iser, in c. 1. nu. 14. Et aliq. suc.
non. il. primo, ubi Lipar. in addit. lit. l. vers. sed nunquid
Affl. nu. 68. Et in c. unico de conseru. apud panes terræ.
ipst. nu. 13. Et Lipar. lit. C. ver. questoris, Gram. lat. d.
dec. 65. ex n. 62. Affl. n. 62. vers. unum tñ, idem Affl.
in c. Imper. q. 24. n. 65. in c. 3. nu. 15. qui test. sunt nu.
cess. in l. sanimus quo temp. miles, in Coust. re. uni-
uersis, n. 40. Et in c. 1. S. similiter, nu. 64. de Capit. qui
Cur. vend. dum se remittit ad dicta per eū post *Iser,**

de

de contr. seu. apud par. D. meus Capyt. in repr. l. m. 86 per. col. 6. vers. est tamen differentia, car. 5. ubi ex hoc monet Secretarios, & Officiales, quod aduertant, quæ subscribunt, quia subscribendo præiudicant partibus.

Vnde cum in casu præsentis Inuidiosissimus Rex nosset plenissime attestatur de maxima, urgentissima, & necessaria causa, quæ etiam notoria est, & omnibus evidentissima, & amplius se necessitate præsumit, 87 ut aliter nullo modo consuli possit, quod in suo casu desideravit Dom. Capyt. sapius citanda dec. 166. nu. 7. & 8. ubi cum de hoc ultimo non constaret ex dicto Regis, necessarium fuit adhibere ore tenus testimonium Dom. Regentium, & tamen fuit admissa probatio ut legitima, casus noster ex his erit extra omnem dubitationem.

88 Nec esse nostrum, nec minus utriusque Senatus, à quibus petitur consultatio, discutere de iustitia causæ, neque an aliter consuli possit; sed sufficere Regem pijsimum id mandasse, & plenè de necessitate causæ respiciente publicam utilitatem attestatum fuisse cum consilio eorum, quorum proprium est munus consulere, quæ ad status, & bellicas expeditiones

89 pertinent, & etiam, quod concernat hæc bella extra Regnum, latè probat in proprijs terminis D. Rouit. de cons. ult. n. 1. l. 1. D. Reg. Valenz. de cons. 99 n. 1. & D. Reg. de Pomit. cons. 15. ex nu. 12. ad 15 lib. 1. ubi respondit pro Ill. Principe Hostiliani contra Civitates Butonti, & Vigiliarum in casu excambij Arcis Sablonetæ, in quo facta fuit consultatio per Regiam Cameram in fauorem Fisci, & breuiter resoluit omnia, quæ in contrarium latè scripsit Dom. Bammaccarius pro Demaniorum irrevocabilitate.

Au.

90. **Authoritas enim** suscipiendi bellum est in Principe, & credi oportet consilio Expertorum in arte bellandi, & parendum est in his, quæ ab bellum pertinent, & ob id tenentur Barones, & vassalli adiuuare Regem bellantem extra Regnum, cum hoc totum ad Regis, & nedum Regni, sed totius Monarchiæ, & Christianæ Religionis tutelam pertineat, vt Rex ipse plenè testatur, & de se patet *Iser. in c. 1. S. sed neq; alia*
- 91 *iustior, ex n. 41. vers. si habeat, † vbi ex Valer. & Seneca commemorat exempla illorum, qui vt optimi Duces potius decreuerunt inuadere Hostes intra ipsorum lares, vt arcerent in cursus à proprijs Regnis, Qua sit prima cau. benef. amitt. idem Iser. lasè in c. 1. n. 6. 7. & 8. Hinc finis. lex, sequitur D. meus Capyc. in repet. l. Imperialem, S. firmiter, col. 2. vers. sublimita, & Camer. in d. l. car. 34. col. 3. in fi. vers. sed tunc videntur;* † in Principe enim etsi non appareat, præsumitur iusta causa bellum indicendi *Panorm. in c. 1. de tregua, & pace, cum alijs à Menoch. de præsumpt. li. 6. cap. 96. nu. 2. & 7.*

Et quando esset dubium, an iusta sit causa bellum indicendi vel nè, subditis non licet hoc perquirere, quia talis perquisitio esset scrupulosa, nec tenetur Princeps causam animi sui morus subditis patefacere, sed sufficit, quod consilium approbet, alioquin esset in potestate subditorum, an vellent Dominum adiuuare, siquidem negando, efficerent rem dubiam, & sic possent se excusare, quod non est ferendum, sufficit enim Principem esse Consiliarium, vt post *Iser. in d. c. 1. binc finitur lex, & Astl. ibid. 2. not. n. 7. & seq. tradit Iacobin. in sua inuest. vers. & promiserunt, vers. quinto quero, cum alijs per Rol. d. cons. 1. nu. 9. cum seq.*

Solius

95 Solius enim Principis proprium est, & ut eius facti ratio, & causa iusta præsumi debeat, & si non appareat, & conuenit illud *M. Terentij apud Tac. li. 6. annali*: Non est nostrum, inquit, extimare quem supra ceteros, & quibus de causis extollas. Tibi summum rerum iudicium Dii dedere, nobis obsequij gloria relicta est; alia plura etiam expendit *Acac. lib. 3. c. 9. de priuil.* quem non transcribo.

Vnde poterimus concedere facultatem eligendi, quid uellent aduersarij in hoc articulo. Si enim admitteremus opinionem affirmatiuam. Quod credatur Principi supremo adesse iustam causam, etiam in his, in quibus liberè disponere non potest, & dum tertio præiudicat in quæstis iure naturali, vel gentium, etiam si agatur de graui præiudicio, cuius sententiæ fuerit *Cyn. lac. de Arena, & Bad. in l. rescripta, n. 10. C. de practic. imp. off. Bútrig. in l. ff. C. si contra ius, cum alijs per Alex. cons. 203. n. 11. vers. & in tali supremo*

97 *li. 6. & melius cons. 224. n. 8. eo. lib.* & ubi in specie consuluit potuisse Pontificem reuocare proprium contractum iuratum, in quo promiserat inter alia Cardinalibus non infeudare Terras Ecclesiæ, & præsumi id factum ex iusta causa, in quo eodem casu consuluit latissimè *And. Sicul. cons. suor. omnium 1.*

Quam pro magis receptam ex DD. dinumeratione ne & describit *Gabr. de prob. concl. 2. nu. 28. & 30.* & expressè hanc esse magis communem, & ita DD. dicere, asseuerauit *Iacob. phil. Portius in suis concl. lib. 5. c. 16. vers. tenendo secundam opinionem*, quidquid negatiuè esse magis receptam dixerit *Menoch. lib. 2. de præsumpt. c. 10. n. 55. & 56.* cum tamen contrariam affirmatiuam uti ueriores, & fortè receptiores ipse sequutus fuerit *cons. 100. n. 26. vers. respondeo, lib. 1.*

Et cum hac affirmatiua confedit omnibus relatis distinguendo dicta DD. *Mascov. concl.* 1233. *nu.* 107. & 108. qui saltem concessit, vt affirmatiua procedat indubitâter vbi Rex expressit causam, vel saltem, quod licet non faciat exactam probationem; † operatur tamen talem præsumptionem, vs transferat onus probandi contrarium *nu.* 109. & 110.

100 Et si negatiua magis arrideat, † Limitatur Primò, non procedere in dispositione Regis contra consilio, & subscriptione quæstoris, iuxta singularem doctrinam *Iser. inc. 1. sub n. 42. qua sit prima cau. benef. amict. & ex dec. Capi. 166. n. 7.* limitat in specie *Gabr. d. concl. 2. n. 34. vers. tertio limita,* latissimè *Rol. infra latius citando conf. 1. ex n. 84. ad 94. & n. 194. lib. 2.* Vbi consuluit in reuocatione privilegij, quod transiuit in contractum præsumi iustam causam in Principe, sequitur remissiuè *Mastard. d. concl. 1233. n. 115. & D. Reg. de Pon. conf. 70. n. 36. di. 1.* hanc etiâ limitationem latè fundat *D. Reg. Tap. in l. fin. c. 9. p. 2. nu. 47. de Consil. Prius. videndus Conf. Pasch. p. 1. c. 1. n. 78. de virib. patr. pot. & Nicol. de Passerib. in tract. de verb. enuociat. lib. 2. c. 4. n. 27. post tract. de script. priuata.*

101 Limitatur secundò, † non procedere negatiuam opinionem, vbi Rex testatur in sua dispositione se disponere ex causa publicæ vtilitatis, vel necessitatis, quia Principi expressè attestanti se reuocare privilegium, vel etiam contractum ex causa communis boni, vel alterius cuiuscunque publicæ vtilitatis, sine dubio credendum est, nec aliud vltèrius inuestigandum consuluit *Alex. conf. 101. n. 7. & 8. in 1. 216. nu. 21. in 2.* † adeo ut nulla admittatur probatio in cõtrarium *Fulg. conf. 143. n. 5.* quos refert, & sequitur

103 *Aut Aff. in d. c. 1. n. 7 1. in 2. Sim. qui succ. ten. qđ latius confirmat Rel. d. cons. 1. ex n. 190. li. 2. D. Reg. Valē. cons. 4. n. 116. & cons. 99. n. 1. Farin. q. 63. n. 82. Mau. Burg. de mod. proced. ex abrupt. q. 61. nu. 12. Desiau. cons. 18. lib. 1. nu. 274. Ill. Card. Tusc. concl. 924. nu. 4. Masc. car. concl. 1234. & nedum statur assertioni Prin-*

104 *cipis, † verum etiam eius Locumtenentis, vt in pūcto consuluit D. Camill. de Medic. meus Socer in cons. 60. nu. 1.*
 Tertiò fallit † cum Princeps aliquid narrat tanquam factum notorium, quia nedum in proprio facto (in quo nos versamur) sed etiam in facto alieno Principi asserenti aliquid præsertim motu proprio, plena fides adhibetur, cum id asserere videatur tanquam legitime informatus, vt est notorium, de quo in casu præsentis *Alex. Soccy. Crauet. Gram. Rebuff. Paris. & alij relati à Menoch. d. cons. 100. nu. 22. 23. 24. & 32. lib. 1. Aff. in d. c. 1. qui success. ten. in vers. sextis falsis, num. 75.*

Quinimò generaliter credendum esse Principi in hac materia, quando causam exprimit, vel iusta causa apparet, vel etiam imaginari potest, & quod DD. in contrarium incautè citati non loquantur cū ipse

105 *Princeps causam exprimit; † sed quando causa à Principe non allègatur, nec imaginari pōt plenissime probat ex DD. in contrarium citatorum declaratione Menoch. d. cons. 100. n. 26. vers. respondeo primo, & melius nu. 31. & 32. & aurea sunt verba Bal. in proposito cons. 328. n. 8. vers. porro in Principe, lib. 1. & in hac opinione residere videtur Pereg. post Ray. & alios de iure Fisci lib. 1. S. habemus, n. 69. in fine.*

106 *Et latissime † hanc opinionem affirmatiuam vti vetiorem, & magis communem generaliter sustinet*

Ferdin. Loazes in sapius cit. sing. cons. in respons. ad 5. & sextū fundamentū parv. contr. ex n. 134. ubi n. 142
 107 *ex Bald. probat, † non esse à Regibus, qui rationū*
calculis suppositi non sunt, exigendam scrupulosam
inquisitionem, qđ optimè probat Cœvall. lib. 1. præf.
qq. com. contr. com. q. 578. ex n. 25. vbi amplius dicit
 108 *in puncto, † semper esse credendū Regi dicenti esse*
constitutum in necessitate ad defendendam Religio-
 109 *nem Christianam ex Oldr. Alex. Rol. & alijs, † & q*
tatū circa iusticiam causæ belli indicti, quam circa
necessitatem, qua Princeps præmitur, sit eidem omni-
nò credendum, remota omni subtili inquisitione, si-
cut faciunt quidam Decuriones timoræ conscientie
aliquarum Ciuitatum, quæ à iure improbat, &
doli in fi. ff. de nouat. vt latius ipse præsequitur omni-
nò videndus.

110 *Et tandem † limitatur opinio negatiua de con-*
suetudine Regum totius Mundi, vt vbi expriment
causam eis aded credatur, vt contrarium probari nō
possit, vt testatur Bah. conf. 326. n. 10. vers. item omnes
Reges mundi, & conf. 228. n. 8. quem sequitur Ass. in
dic. 1. qui succ. ten. n. 78. Rol. d. conf. 1. n. 193. Menoc. d.
conf. 100. nu. 26. in fi. in princ. Masc. d. concl. 1233.
nu. 119. & Io. Petr. Fontanel. to. 1. de part. nupt. clau. 4.
gh. x. p. 2. n. 28. post alios ibid. cit. & de Consuetudine
omnium Regum mundi. etiam testatur Dom. meus
Capy in c. Imperialem, fol. 4. vers. adde.

Ex quibus euidenter patet quam obscure, & intri-
 catè hanc materiam tractauerit *Petra* sibi sæpius
 de more contradicendo in *d. tract. de pot. Prin. in fin.*
oper. S. circa secundam principalem conclusionem, præ-
sertim dum n. 53. & 54. ex suo capite recedere co-
natur à recepta opinione, & diminutè loquutus fuit

Me-

Menoch. d. lib. 2. de presump. c. 10. in fi. cuius tamen dicta supplenda sunt ex d. eiusdem cons. 100. vbi optime de more loquitur .

Nec prætermittendum iustissimam causam dici, **111** nedum quando adest bellum in Regno, † verum etiã si adsit extra Regnum, ex traditis per *D. Conf. Geor. lib. 1. rep. feud. c. vlt. n. 40. & seqq. f. 440. moder. Montanus in l. Imperial S. firmiter, n. 35. & seq. f. 152. de prob. feu. alien. per Frid. & de Ponte d. cons. 15. n. ij. li. 2.*

Sexta Conclusio . Regem posse bona , & Castra sui demanij alienare, & vassallos, siuè subditos etiam **112** inuitos cum toto Castro, siuè feudo, † ex dispositione iuris communis alijs inferioribus maximè infeudando subijcere .

113 Et fortius ex veruissimâ consuetudine † præscripta per Inuicissimos Reges nostros in hoc Regno posse Castra, & Ciuitates quæcunque ad libitum infeudare, etiam subditis reluctantibus .

114 Cuius conclusionis, † primum caput probat *Iser. in c. 1. n. 10. de his qui feu. dare poss. in v. 1. na. 1. de natu. feu. in l. Imper. vers. Nec Dominus, post n. 44. vers. ex his oritur questio, de probib. alien. per Frid. vbi refert, quod licet Papa Honorius suadendo voluerit Regem Siciliæ abstinere ab alienatione demaniorum nihominus ex quo in pactis , & conuentionibus Regni inter Romanam Ecclesiam , & Carolum I. hæc non **115** sunt prohibita videntur concessa, † quod addit videri expressum, in *Const. Regni dignum*, vbi de speciali dono. Regum Regni demania conferuntur, sicut est de iure communi *ex vulg. c. intellecto de iureiur.* vbi patet alienationem permitti, nisi grauitè diminueretur, vel læderetur honor, & corona Regis, in quo quidem, *vt Balibi notat, post n. 5. in d. c. intellectu*, nulla sit*

- fit mentio de infeudatione, sed solum de omnimoda alienatione, per quam omne dominium transfertur (non enim, vt *Bal.* subdit, videtur lege cautum quod liberi Reges iurent non infeudare, & maximè quando pacem inuicem faciunt, vel guerram à certo tempo-
- 116** re inuicem futuram euitant, † propter quod in pignus pacis fit infeudatio, etiam maximi Comitatus, vel Ducatus, imò est expressum, quod fieri potest, &
- 117** seruari de iure debet. † Præterea honor Regis augetur per dignitatem subditorum, & fit Status Regis magis potens, honorabilis, & magis timendus, imò ex antecedenti potest contingere, quod eodem die imperium Regis surgat à mortuis, præsupponendo, qd̄ debet præsupponi, scilicet conseruatiua fidei hinc, & inde) Ex quibus verbis *Baldi* clarè patet, etiam p̄derando dictionem, *maximè*, quod semper infeudatio permittitur, quia per eam nec Status, nec Corona læditur.
- 118** Et sic quod distinctio *tex. in d. c. intellectu*, vt Imperator, & Rex ità demum possint alienare demanialia, vel regalia, si alienatio non tendat in grauè Imperij, vel Status læsionem, & diminutionem Regiæ dignitatis, procedat tantum in totali alienatione, vbi dominium directum, & vtile, omneq; ius à Rege cõcedente abdicaretur, non autem in infeudatione, quæ velut, vt plurimum vtilis generalitèr est permessa voluerunt, *Inn. in c. grandi, n. 1. in fi. de suppl. neglig. præb. Bal. in l. 1. C. vnde cognati, & in prælud. fev. col. 13. vbi Præpos. col. 3. Panor. in cons. 3. q. 35. n. 12. vol. 2. Ang. in l. contra iuris, ff. de pact. Cast. cons. 74. quia frustrà nu. 7. vers. & finaliter, lib. 1. Alex. cons. 1. nu. 3. vol. 5; quos refert, & sequitur. Aff. in prælud. Consil. Regni, q. 24. post nu. 6.*

- 19 In quo pulchra sunt verba † *Oldradi* loquentis de Principatu Achaiae concessio per Regem Carolum II. Principi Tarétino *cons. 159. post n. 11.* (circa quod etiam attendatur, quod infeudatio facta per Principem non videtur esse talis alienatio, quae sub permissione non cadat, quia nec alienatio simplex est, sicut dicitur de manumittente seruum, quia non videtur totaliter desisse esse manumittentis, qui de seruo factus est liber, ff. de hered. inst. l. talem) refert, & sequitur *Crau. cons. 54. n. 2.* vbi probat potestatem magni Principis circa infeudationem consistere in demanialibus nonquam infeudatis, † siquidem quoad solita infeudati nullam est dubium, siquidem videmus magnos Principes infeudare Ducatus, & Marchionatus, vnde iura, & DD. loquentes de ipsorum potestate intelligendi sunt de demanialibus non solitis infeudari.
- Nec etiam omnis totalis alienatio est interdicta,
- 121 † nisi illa, per quam grauius laederetur honor, & Status Imperij, vel regalis dignitas, nam proprium est Regum donare, c. 1. de donatio. vt in specie declarat *Panor. in d. c. intellecto, n. 7. post Innoc. ibi, Innoc. & Io. Andr. in d. c. grandi, Bar. in l. prohibere, § planè, ff. quod vi, aut clam, per tex. in c. Abbate, sanè, de re iud. in 6. cum infn. concord. per Garz. Maltril. de magistr. to. 1. cap. 12. in princ. & per totum.*
- 122 Dicitur † autem alienatio in prauiudicium, vel diminutionem Status Imperij, vel Regiae dignitatis, quum Imperator alienaret quoriam Imperij, puta tertiam, vel dimidiam, secus verò quando donat, etiam si liberè concedat aliquas res, loca, vel Castra Imperij, vel Regni, *Bal. in l. si certarum, in si. vers. ultimo quia, ff. de mil. testam.* vbi facit differentiam inter quoriam, & res certas, siue particulares, & indè infert (quod licet

cet

- cet Imperator non possit donare quotam partem Imperij, potest tamen donare certas Ciuitates s^m DD.
- 123** *Hac Bal.*) † addit *Ang.* quod possit donare vnam Ciuitatem, vel plures, quod dicit esse verum cōmunicando cessionario Imperium, nām ipse constituit Reges, Principes, & Duces, non autē potest abdicando à se iurisdictionem omninò, Hęc ille, vel si alienaret clauēs Imperij, quæ tenetur conseruare successori, alioquin diceretur proditor, vel si viscera Imperij exuisceraret, quia diceretur homicida propriæ dignitatis, sed res, & Castra particularia benè donare potest, *Bal. in c. licet causam, n. 6. de probatio. & in c. fi. in*
- 124** *de re iud.* † Ea enim dicitur alienatio prohibita, cū eo modo plura Castra, & Ciuitates alienant, expropriando, & pēnitus abdicando omne dominium, iurisdictionem, & dignitatem, tunc diceretur deformare principatum iuxta *d. c. intellecto*, ibi, (in p^riudicium Regni sui, & cōtra Regis honorem) & paulò post, ibi (quia in sua coronatione iurauerat) iura Regni sui, &
- 125** honorem Coronæ illibata seruare) † secus verò si alienat retinendo directum dominium, vel saltem superioritatem, docet *Bal.* distinguendo magistraliter in *pralud. feud. nu. 32.* & sequuntur alijs relatis *Alex. conf. 1. nu. 19. lib. 5.* loquens de concessione facta per
- 126** Ducem Regij, *vbi n. 20. ex eod. Bal.* probat, † Regē posse aliquam partem iurisdictionis sui Regni alteri quodam vtile ius in feudum concedere, *vbi Moder. Paris. in add. lit. E. ver. modicum*, allegat ad idem *Ifern. Imol. Mars. Laud. Iacob. Socci. Bertran. Præpos. & alias se idem dixisse in Consuet. Paris. & idem Alex. cōf. 24. n. 22. li. 5.* quem latius refert, & sequitur *Ias. omninò*
- 127** *videndus conf. x. ex n. 4. lib. 3.* qui consuluit, † concessionem plurium Castrorum, & locorum cum iurisdictioni.

rifidione factam per Marchionem Mantuæ non
 fuisse in magnum præiudicium Status Marchionalis;
 sequitur *Natta cons. 63 6. vbi ex Oldrado, Alb. Bald.*
 & alijs probat, omni iure etiam permissam alienatio-
 nem plurium Ciuitatum, & relato *Io. de Anan. cons. Si*
 qui consuluit valere donationem Ciuitatis Astensis
 128 factæ per Ducem Mediolani, infert, † quod si id
 potuit Dux prædictus, veluti Imperij Vicarius, multò
 fortius Imperator ipse, cui addi poterit, quod si id
 potest Imperator, multò fortius id poterunt Reges,
 qui pleniorē habent potestatem in infeudando ipse
 Imperatore, & liberius infeudant, cum plus iuris ha-
 beant in suis Regnis, quam Imperator in Imperio, &
 129 maximè in Rege nostro, † qui est Monarca, & dicitur
 in Regno suo tanquam corporalis Deus, vt ex
Iser. Bal. Aluar. & alijs probat D. Capyt. in inuestit.
 130 *ver. feudum dant, vers. Reges etiam, cor. 15 1. † & ita*
intelligenda sunt dicta per eundem D. Capyt. in d. ver.
feudum dant 24. concl. vers. & dicit And. Quæ omnia
latissime, & cum iudicio, vt solet, comprobat Menoch.
de arbit. lib. 2. cent. 6. casu 559. vbi dinumerando casus,
 & DD. loquentes de ænormi læsione, quæ insurgit
 131 ex magna alienatione, † excludit omninò casum,
 vbi magnus Rex infeudat plures Ciuitates, & Ca-
 stra, & ob id dixit *Menoch. n. 5. Neviz. cons. 12. nu. 66.*
 saluari posse ex eo solum, quod loquutus fuerit de
 Rege Galliarum, qui vt Comes Astensis donare non
 potuerit plura Castra d. magni Comitatus.
 132 Ex quibus concluditur, † quod tunc tantum dici
 poterit Imperium, Regnum, vel Prouincia lædi, & ha-
 bere locum dispos. c. intellectu, cum ita Castrum, vel
 Ciuitas alienatur, vt nedum nullum dominium direc-
 tum, nec vtile, sed nulla iurisdictio, nullaque supe-

rioritas, nec aliud ius reseruatur alienanti, secus, ubi aliud quid reseruatur, ut fit in infeudationibus *vs 22. DD. sumulat Menoch. conf. 96 2. ex n. 2 1. lib. x. & 54. DD. describit idem Menoch. in. conf. M 111. n. 18. vers. 8. & vltimo iuncto n. 59. vers. tertius est casus, lib. 11. post relatos per Vasq. lib. 1. contr. ill. c. 4. ex nu. 1. ubi fateatur communem.*

Vel ubi Castrum, vel Ciuitas essent in limitibus
 § 33 Imperij, vel ita muniti, ut ex eorum alienatione magnum detrimentum euenire posset ipsi Regno, ob dubium ne ab ipso Principe donatore deficeret, arg. *l. 2. ubi gl. C. de fund. lim. & lim. lib. 11. & ex Newiz. & Grato, probat idem Menoch. d. conf. M 111. nu. 58. vers. secundus est casus, quæ loca, & Ciuitates Castris*

§ 34 munitas, & limitaneas; quinimò, & plures alias Rex noster prudentissimus expressè excipi mandauit suis in literis in præsentis casu, in quo, & alia quoque Ciuitates, & Oppida excipit alijs iustis de causis:

§ 35 Quinimò Rex, etiam valdè prætiola Regni, & putat aliquam magnam Ciuitatem, siuè insignè in feudum concedere potest, dummodò id faciat cum consilio, ut ex *Card. las. Corseto, & alijs probat Petr. de Greg. de concess. feu. p. 1. q. 5. nu. x. vers. secundò limito, ubi Masfrill. in add. addis Bal. Aluar. Felyn. Gram. & Rolan. exemplo Pontificis, quem decet ardua expedire cum consensu Cardinalium.*

Et licet Rex faceret multas, & diuersas donationes, quæ simul vnitæ videri possunt excessiue, non tamen reuocantur, & nisi ille, quæ verè fuerint excessiue, ut ex *Luca firmat Assh. in pralud. d. q. 24. n. 6.*

§ 37 Qui hoc amplius declarat, & limitat, non procedere, in concessionibus factis in feudum, quia tunc non possunt dici excessiue, & sic cessat reuocatio, ut
 rectè

rectè legenti *Aff. patebit d. num. 6. vers. Et nunc dico unum quod non dixi.*

Quinimò idem *Aff. in l. Imper. S. prater à Ducatus*
 138 *in 3. notab. n. 49. vers. bene super hoc*, dixit, † quod etiam si plures alienationes, siuè donationes sint factæ diuersis tēporibus, quæ videri possunt excessiuè, tamen non fit coaceruatio, & sic nulla ipsarum reuocatur, allegans *glo. & DD. in c. 2. de don. & Imola ibi*, dicentem, quod hæc est magis communis opinio, & ita sunt declaranda dicta per eundem *Aff. in rubrica sunt regal. in princ. ex nu. 61. vers. nunc venio ad quintam, & præcipuè n. 65.* vbi loquens in alienatione regaliū, ponderando dicta *Luca de Penna*, dicit
 139 ipsum non diffidere ab *Iser.* † & loquitur expressè de pluribus donationibus simul iunctis, vt expressè post *nu. 65. ibi* (sicut dicimus, quod plures donationes simul iunctæ inofficiose reuocantur, *l. 1. & 2. C. de inoff. don.* & loquitur etiam de alienatione regaliū per viam donationis simplicis, non autem de infeudatione, vt clarè patet ex contestu; Cuius opinio
 140 † vt validæ sint censendæ huiusmodi alienationes, & donationes, nec talem coaceruationem ad ipsas infringendas esse admittendam, ex eo quod futuræ sint in detrimentum Coronæ, cum tristes euentus minimè habendi sint in consideratione, & multo minus in Principibus, à quibus; potius sperandum est augmentum Status, quam diminutio ex *Diuo Augustino*, & alijs latè firmat *Amad. de Pon. d. tit. de his qui seu. da. poss. ex n. 67. in vers. sed hac opinio*, vbi ita dicit esse intelligenda dicta *glo. & Iser. in Const. dignum*, & dicta per *Aff. in loc. præd.*

141 Ex quibus patet, † non esse admittendam restrictionem eorum, qui contra receptam, & communem

distinctionem sine fundamento ausi sunt restringere, atq; arcere potestatem Principis, etiam circa infeudationem omni iure permissam.

- Ut scilicet nec infeudare valeat Princeps passim modò vnã, modò alteram Ciuitatem, nè ex successibus suis infeudationibus daretur processus in infinitum, ex quo Regnum exinanirent, vel in totum annihilarent, seu destruerent, cuius opinio Auctor assertur *Martin. Laud. in c. 1. n. 25. de his qui feu. da. poss.* prout ipsum refert *Ias. in pralud. n. 77. & Ias. solius auctoritate subnixus sequi videtur D: Cappo. in d. ver. feudum dant, concl. 24. vers. secunda declaratio, Iacob. ver. in feudum, n. 2. in f. Pos. Greg. d. p. 1. q. 5. in 1. lim. nu. 10.* & refert simpliciter *Intrigl. p. 1. q. 53. nu. 191.*
- 142 Siquidem falsum est fundamentum, † quod ex infeudationibus retento directo dominio, & iuribus dominicalibus, vel etiam saluis iurisdictionis referuat
- 143 tione facta læsio nulla contingere possit, † etiam si plures Ciuitates infeudentur, vt ex *Oldr. Ang. Dec. in plur. conf. Socci. lun. Alber. & alijs probat Crau. conf. 999. n. 1. in f. vers. quin etiam si Ciuitatis, vbi amplius*
- 144 subdit, † quod tunc tantum dicitur magna læsio, cum seruituti, aut potestati alienæ Regnum subijcitur, vt in casu *Oldr. conf. 231. in fine*, vel cum Regni Monarchia, aut ipsius Coronæ honor diminuitur, iuxta exempla *Bald. conf. 271. lib. 1. & Socci. lun. conf. 60. nu. 53. lib. 3.*
- 145 Nec *Mart. Laud.* dictum obstat, & *Ias. in DD: pralud. n. 77. vers. limitat tamen nos. Mart.* postquam allegauit generalia scilicet not. in cap. grandi, & in cap. intellectu, remittit, se ad infra dicenda, vbi nu. 78: vers. 5. (Et sic subtiliter aduertis) subijcit quod dicta limitatio procedit iuxta opinio eorum, qui ad cogno-
- scen-

scendum an sit magna, vel parua læsio non faciunt differentiam, an Princeps abdicet à se omne dominiū cum iurisdictione, & dignitate, an verò retineat saltem directum dominiū, vel superioritatem, sed solū iuxtà opin. eorum, qui hoc solum agerunt, an donatio, vel alienatio cedat in magnam diminutionem

146 Regni, an verò in non magnam, † Vndè cū prædicta opinio sit magis communiter recepta, vt omnino in materia *d. c. intelletto, & c. grandi*, sit distinguendum, an alienatio fiat in totum, vel directo dominio, aut superioritate retenta, vt supra consequens est, vt limitatio prædicta *Mart. Laud.* quæ dumtaxat locū habet data pro vera opinione, reprobata magis communi sit quoq; falsa, & contra communem, & sic cū eo corrunt dicta per *D. Capyc. & alios*.

147 Et, quoniam, † quænam dicatur magna alienatio, vel parua, ex qua insurgat læsio Status, aut Coronæ, est inuestigandum ex qualitate personæ dantis, accipientis, ex re ipsa concessa, & ex causa, vt ex *Luca in l. contra publicam, C. de re milit. lib. 12. tradit Ass.* in *d. rub. qua sint regal. nu. 64. & 71. in fine*, vbi dicit *Lucam* in hac quæstione prolixo sermone, tandem concludere, respondendum esse iuxta personarum, & causarum qualitates, arg. *l. in fundo, ff. de rei vend. & c. & si quæstiones, de symon. Dec. infra allegando conf. 288. incip. nū est parui ponderis, n. 2. vers. accedit, iun-*

148 *Etō vers. vltimò non obstat, in fine d. conf. †* vbi loquitur de legato factò per Regem Catholicum Reginæ Ioannæ torori relicte Regis Ferdinãdi de bonis, & feudis, quæ tenebat in hoc nostro Regno Neapolitano.

149 Nemo asseuerare poterit, † immoderatam esse alienationem, quam Rex noster, tam maximus Monar-

Et cum hac affirmatiua confedit omnibus relatis distinguendo dicta DD. *Mascov. concl. 1233. n. 107. & 108.* qui saltim concessit, vt affirmatiua procedat indubitater vbi Rex expressit causam, vel saltim, quod licet non faciat exactam probationem, † operatur tamen talem presumptionem, vt transferat onus probandi contrarium *nu. 109. & 110.*

100 Et si negatiua magis arrideat, † Limitatur Primo, non procedere in dispositione Regis cum consilio, & subscriptione quatuor, iuxta singularem doctrinam *Ier. inc. 1. sub n. 42. qua sit prima cau. benef. ann. 17. & ex dec. Casy. 166. n. 7.* limitat in specie *Gabr. d. concl. 2. n. 34. vers. tertio limita,* latissime *Rol. infra lausius citando conf. 1. ex n. 84. ad 94. & n. 194. lib. 2.* Vbi consuluit in reuocatione privilegij, quod transiit in contractum presunt iustam causam in Principe, sequitur remissive *Mastard. d. concl. 1233. n. 115. & D. Reg. de Pon. conf. 70. n. 36. li. 1.* hanc etiam limitationem late fundat *D. Reg. Tap. in l. fin. c. 9. p. 2. nu. 47. de Cons. Prius. videndus Conf. Pascob. p. 1. c. 1. n. 78. de virib. patr. pot. & Nicol. de Passerib. in tract. de verb. enuunciat. lib. 2. c. 4. n. 27. post tract. de script. priuata.*

101 Limitatur secundò, † non procedere negatiuam opinionem, vbi Rex testatur in sua dispositione se disponere ex causa publicæ utilitatis, vel necessitatis, quia Principi expressè attestanti se reuocare privilegium, vel etiam contractum ex causa communis boni, vel alterius cuiuscunque publicæ utilitatis, sine dubio credendum est, nec aliud ulterius inuestigandum consuluit *Alex. conf. 101. n. 7. & 8. in 1. 216. 102 nu. 21. in 2. †* adeo ut nulla admittatur probatio in contrarium *Fulg. conf. 143. n. 3.* quos refert, & sequitur

tur

tur *Affl. in d. e. 1. n. 71. in 2. sim. qui succ. ten. qd̄ latius confirmat Rph. d. cons. 1. ex n. 190. li. 2. D. Reg. Valer. cons. 4. n. 116. & cons. 99. n. 1. Farin. q. 63. n. 82. Mau. Burg. de mod. proced. ex abrupt. q. 61. nu. 12. Desiau. cons. 18. lib. 1. nu. 274. Ill. Card. Tusc. concl. 924. nu. 4. Mascar. concl. 1234. & nedum statueret assertioni Prin-*

103 cipis, † verum etiam eius Locumtenentis, vt in pū-
cto consuluit D. Camill. de Medic. meus Socer in con-
sult. 60. nu. 1.

104 Tertiò fallit † cum Princeps aliquid narrat tan-
quam factum notorium, quia nedum in proprio fa-
cto (in quo nos versamur) sed etiam in facto alieno
Principi asserenti aliquid præsertim motu proprio,
plena fides adhibetur, cum id asserere videatur tan-
quam legitime informatus, vt est notorium, de quo in
casu præsentis *Alex. Soccy. Crauet. Gram. Rebuff. Pa-
ris. & alij relati à Menoch. d. cons. 100. nu. 22. 23. 24.
& 32. lib. 1. Affl. in d. e. 1. qui success. ten. in vers. sexto
fallit, num. 75.*

Quinimò generaliter credendum esse Principi in
hac materia, quando causam exprimit, vel iusta cau-
sa apparet, vel etiam imaginari potest, & quod DD.
in contrarium incautè citati non loquantur cū ipse

105 Princeps causam exprimit; † sed quando causa à
Principe non allegatur, nec imaginari pōt plenissime
probat ex DD. in contrarium citatorum declaratio-
ne *Menoch. d. cons. 100. n. 26. vers. respondeo primo, &
melius nu. 31. & 30. & aurea sunt verba Bal. in pro-
posito cons. 328. n. 8. vers. porro in Principe, lib. 1. & in
hac opinione residere videtur Pereg. post Ray. & alios
de iure Fisci lib. 1. §. haftenus, n. 69. in fine.*

106 Et latissime † hanc opinionem affirmatiuam vti-
liorem, & magis communem generaliter sustinet:

Ferdin. Loazes in sapius cit. Ang. conf. in respons. ad 5.
 & sextū fundamentū parē. *contr. ex n. 134. vbi n. 142*
 107 *ex Bald. probat, † non esse à Regibus, qui rationū*
calculis suppositi non sunt, exigendam scrupulosam
inquisitionem, qđ optimè probat Cœuall. lib. 1. pract.
qq. com. contr. com. q. 578. ex n. 25. vbi amplius dicit
 108 *in puncto, † semper esse credendū Regi dicenti esse*
constitutum in necessitate ad defendendam Religio-
 109 *nem Christianam ex Oldr. Alex. Rob. & alijs, † & qđ*
tam circa iusticiam causæ belli indicti, quàm circa
necessitatem, qua Princeps præmitur, sit eidem omni-
nò credendum, remota omni subtili inquisitione, si-
cut faciunt quidam Decuriones timoratz conscien-
tiaz aliquarum Ciuitatum, quæ à iure improbat, &
Adol. in ff. de nouat. vt latius ipse. prosequitur omni-
nò videndus.

110 *Et tandem † limitatur opinio negatiua de con-*
suetudine Regum totius Mundi, vt vbi exprimunt
causam eis aded credatur, vt contrarium probari nō
possit, vt testatur Bahconf. 326. n. 10. vers. item omnes
Reges mundi, & conf. 228. n. 8. quem sequitur Assl. in
dic. 1. qui succ. ten. n. 78. Rob. d. conf. 1. n. 193. Menog. d.
conf. 100. nu. 26. in ff. in princ. Masc. d. concl. 1233.
nu. 119. & Io. Petr. Fontanel. to. 1. de pact. nupt. clau. 4.
gl. x. p. 2. n. 28. post alios ibid. cit. & de Consuetudine
omnium Regum mundi etiam testatur Dom. meus
Capy in c. Imperialem, fol. 4. vers. adde.

Ex quibus euidenter patet quam obscure, & intri-
 catè hanc materiam tractauerit *Petra* sibi sæpius
 de more contradicendo in *d. tract. de pot. Prin. in fin.*
oper. S. circa secundam principalem conclusionem, præ-
sertim dum n. 53. & 54. ex suo capite recedere co-
natur à recepta opinione, & diminutè loquutus fuit

Me-

Menoch. d. lib. 2. de presumpt. c. 10. in fi. cuius tamen dicta supplenda sunt ex d. eiusdem conf. 100. vbi optime de more loquitur .

Nec prætermittendum iustissimam causam dici,
 111 nedum quando adest bellum in Regno, † verum etiam si adsit extra Regnum, ex traditis per *D. Conf. Geor. lib. 1. rep. feud. c. ult. n. 40. & seqq. f. 440. moder. Montanus in l. Imperial S. firmiter, n. 35. & seq. f. 152. de prob. feu. alien. per Frid. & de Ponte d. conf. 15. n. ij. li. 2.*

Sexta Conclusio . Regem posse bona , & Castra sui demanij alienare, & vassallos, siuè subditos etiam
 112 inuitos cum toto Castro, siuè feudo, † ex dispositione iuris communis alijs inferioribus maximè infeudando subijcere .

113 Et fortius ex veruissimâ consuetudine † præscripta per Inuictissimos Reges nostros in hoc Regno posse Castra, & Ciuitates quæcunque ad libitum infeudare, etiam subditis reluctantibus .

114 Cuius conclusionis, † primum caput probat *I. ser. in c. 1. n. 10. de his qui seu. dare poss. in c. 1. nu. 1. de natu. seu. in l. Imper. vers. Nec Dominus, post n. 44. vers. ex his oritur questio, de probib. alien. per Frid. vbi refert, quod licet Papa Honorius suadendo voluerit Regem Siciliae abstinere ab alienatione demaniorum nihilominus ex quo in pactis , & conuentionibus Regni inter Romanam Ecclesiam , & Carolum I. hæc non
 115 sunt prohibita videntur concessa, † quod addit videri expressum, in *Const. Regni dignum*, vbi de speciali dono Regum Regni demania conferuntur, sicut est de iure communi *ex vulg. c. intellecto de iureiur.* vbi patet alienationem permitti, nisi grauiter diminueretur, vel læderetur honor, & corona Regis, in quo quidem, *ut Balibi notat, post n. 5. in d. c. intellectu*, nulla
 fit*

- fit mentio de infeudatione, sed solùm de omnimoda alienatione, per quam omne dominium transfertur (non enim, vt *Bal.* subdit, videtur lege cautum quod liberi Reges iurent non infeudare, & maximè quando pacem inuicem faciunt, vel guerram à certo tempo-
- 116 re inuicem futuram euitant, & propter quod in pignus pacis fit infeudatio, etiam maximi Comitatus, vel Ducatus, imò est expressum, quod fieri potest, &
- 117 seruari de iure debet. & Præterea honor Regis augetur per dignitatem subditorum, & fit Status Regis magis potens, honorabilis, & magis timendus, imò ex antecedenti potest contingere, quod eodem die imperium Regis surgat à mortuis, præsupponendo, quod debet præsupponi, scilicet conseruatiua fidei hinc, & inde) Ex quibus verbis *Baldi* clarè patet, etiam pòderando dictionem, *maximè*, quod semper infeudatio permittitur, quia per eam nec Status, nec Corona læditur.
- 118 Et sic quod distinctio *tex. in d. c. intellecto*, vt Imperator, & Rex ità demùm possint alienare demania, vel regalia, si alienatio non tendat in grauè Imperij, vel Status læsionem, & diminutionem Regiæ dignitatis, procedat tantum in totali alienatione, vbi dominium directum, & vtile, omneq; ius à Rege cõcedente abdicaretur, non autem in infeudatione, quæ velut, vt plurimum vtilis generalitèr est permessa voluerunt, *Inn. in c. grandi, n. 1. in si. de suppl. neglig. præb. Bal. in l. 1. C. vnde cognati, & in pratud. feud. vol. 13. vbi Prapof. col. 3. Panor. in cons. 3. q. 35. n. 12. vol. 2. Ang. in l. contra iuris, ff. de pact. Castr. cons. 74. quia frustra nu. 7. vers. & finaliter, lib. 1. Alex. cons. 1. nu. 5. vol. 5; quos refert, & sequitur. Aff. in pratud. Consil. Regni, q. 24. post nu. 6.*

119 In quo pulchra sunt uerba † *Oldradi* loquentis de Principatu Achaïæ concessio per Regem Carolum II. Principi Tarétino *cons. 159. post n. 11.* (circa quod etiam attendatur, quod infeudatio facta per Principem non uidetur esse talis alienatio, quæ sub permissione non cadat, quia nec alienatio simplex est, sicut dicitur de manumittente seruum, quia non uidetur totaliter desisse esse manumittentis, qui de seruo factus est liber, ff. *de hered. inst. l. salem*) refert, & sequitur *Crau. cons. 54. n. 2.* ubi probat potestatem magni Principis circa infeudationem consistere in demania-

120 libus nonquam infeudatis, † siquidem quoad solita infeudati nullum est dubium, siquidem uidemus magnos Principes infeudare Ducatus, & Marchionatus, vnde iura, & DD. loquentes de ipsorum potestate intelligendi sunt de demanialibus non solitis infeudari.

Nec etiam omnis totalis alienatio est interdicta, 121 † nisi illa, per quam graueretur honor, & Status Imperij, vel regalis dignitas, nam proprium est Regum donare, c. 1. *de donatio. ut in specie declarat Panor. in d. c. intellecto, n. 7. post Innoc. ibi, Innoc. & Io. Andr. in d. c. grandi, Bar. in l. prohibere, § planè, ff. quod vi, aut clam, per tex. in c. Abbate, sanè, de re iud. in 6. cum in fin. concord. per Garz. Masstril. de magistr. to. 1. cap. 12. in princ. & per totum.*

122 Dicitur † autem alienatio in præiudicium, vel diminutionem Status Imperij, vel Regiæ dignitatis, quæ Imperator alienaret quoriam Imperij, puta tertiam, vel dimidiam, secus uero quando donat, etiam si liberè concedat aliquas res, loca, vel Castra Imperij, vel Regni, *Bal. in l. si certarum, in fi. vers. ultimo quia, ff. de mil. testam.* ubi facit differentiam inter quoriam, & res certas, siuè particulares, & indè infert (quod licet

- et Imperator non possit donare quotam partem Imperij, potest tamen donare certas Ciuitates s^m DD.
- 123 *Has Bal.*) † addit *Ang.* quod possit donare vnam Ciuitatem, vel plures, quod dicit esse verum comunicando cessionario Imperium, nam ipse constituit Reges, Principes, & Duces, non autē potest abdicando à se iurisdictionem omninò, Hęc ille, vel si alienaret clauēs Imperij, quæ tenetur, conseruare successori, alioquin diceretur proditor, vel si viscera Imperij exuisceraret, quia diceretur homicida propriæ dignitatis, sed res, & Castra particularia benè donare potest, *Bal. in c. licet causam, n. 6. de probatio. & in c. s. in*
- 124 *de re iud.* † Ea enim dicitur alienatio prohibita, cū eo modo plura Castra, & Ciuitates alienant, expropriando, & penitus abdicando omne dominium, iurisdictionem, & dignitatem, tunc diceretur deformare principatum iuxta *d. c. intellecto*, ibi, (in præiudicium Regni sui, & cōtra Regis honorem) & paulò post, ibi: (quia in sua coronatione iurauerat) iura Regni sui, &
- 125 honorem Coronæ illibata seruare) † secus verò si alienat retinendo directum dominium, vel saltem superioritatem, docet *Bal.* distinguendo magistraliter *in pralud. feud. nu. 32.* & sequuntur alijs relatis *Alex. conf. 1. nu. 19. lib. 5.* loquens de concessione facta per
- 126 Ducem Regij, *vbi n. 20. ex eod. Bal.* probat, † Regē posse aliquam partem iurisdictionis sui Regni alteri quodam vtile ius in feudum concedere, *vbi Moder. Paris. in add. lit. E. ver. modicum*, allegat ad idem *Ifern. Imol. Mart. Laud. Iacob. Socci. Bertran. Prapof.* & alias *se idem dixisse in Consuet. Paris. & idem Alex. cōf. 24. n. 22. li. 5.* quem latius refert, & sequitur *Ias. omninò*
- 127 *videndus conf. x. ex n. 4. lib. 3.* qui consuluit, † concessionem plurium Castrorum, & locorum cum iurisd.

iurisdictione factam per Marchionem Mantuæ non
 fuisse in magnum præiudicium Status Marchionalis;
 sequitur *Natta cons. 63 6. ubi ex Oldrado, Alb. Bald.*
& alijs probat, omni iure etiam permissam alienatio-
nem plurium Ciuitatum, & relato Io. de Anan. cons. 81
 128 factæ per Ducem Mediolani, infert, † quod si id
 potuit Dux prædictus, veluti Imperij Vicarius, multò
 fortius Imperator ipse, cui addi poterit, quod si id
 potest Imperator, multò fortius id poterunt Reges,
 qui pleniorē habent potestatem in infeudando ipso
 Imperatore, & liberius infeudant, cum plus iuris ha-
 beant in suis Regnis, quam Imperator in Imperio, &
 129 maximè in Rege nostro, † qui est Monarca, & dict-
 tur in Regno suo tanquam corporalis Deus, vt ex
Iser. Bal. Aluar. & alijs probat D. Capyt. in inuestitu.
 130 *ver. feudum dant, vers. Reges octau. cor. 15 1. 78* ita
 intelligenda sunt dicta per eundem *D. Capyt. in d. ver.*
feudum dant 24. concl. vers. & dicit And. Quæ omnia
 latissimè, & cum iudicio, vt solet, comprobat *Menoch.*
de arbit. lib. 2. cent. 6. casu 559. vbi dinumerando ca-
 sus, & DD. loquentes de ænormi læsione, quæ insurgit
 131 ex magna alienatione, † excludit omninò casum,
 vbi magnus Rex infeudat plures Ciuitates, & Ca-
 stra, & ob id dixit *Menoch. n. 5. Nevir. cons. 12. nu. 66.*
 saluari posse ex eo solum, quod loquutus fuerit de
 Rege Galliarum, qui vt Comes Astensis donare non
 potuerit plura Castra d. magni Comitatus.
 132 Ex quibus concluditur, † quod tunc tantum dici
 poterit Imperium, Regnum, vel Prouincia lædi, & ha-
 bere locum dispos. c. intellectu, cum ita Castrum, vel
 Ciuitas alienatur, vt nedum nullum dominium dire-
 ctum, nec vtile, sed nulla iurisdictione, nullaque supe-

E rio.

rioritas, nec aliud ius reseruat alienati, secus vbi aliud quid reseruat, vt fit in infeudationibus vs 22. DD. *sumulat Menoch. conf. 96 r. ex n. 2 l. lib. x. & 54. DD. describit idem Menoch. in. conf. M 111. n. 18. vers. 8. & ultimo iuncto n. 59. vers. tertius est casus, lib. 11. post relatos per Vasq. lib. 1. contr. ill. c. 4. ex nu. 1. vbi fate- tur communem.*

Vel vbi Castrum, vel Ciuitas essent in limitibus

§ 33 Imperij, vel ita muniti, vt ex eorum alienatione magnum detrimentum euenire posset ipsi Regno, ob dubium nē ab ipso Principe donatore deficeret, arg. l. 2. vbi gl. C. de fund. lim. & lim. lib. 11. & ex Nouiz. & Grato, probat idem Menoch. d. conf. M 111. nu. 58. vers. secundus est casus, quæ loca, & Ciuitates Castris

§ 34 munitas, & limitaneas; & quinimò, & plures alias Rex noster prudentissimus expressè excipi mandauit suis in literis in præsentī casu, in quo, & alia quoque Ciuitates, & Oppida excipit alijs iustis de causis.

§ 35 Quinimò Rex, etiam valdè prætiōsa Regni, & putà aliquam magnam Ciuitatem, siuè insignē in feudum concedere potest, dummodò id faciat cum cōsilio, vt ex Card. las. Corseto, & alijs probat Petr. de Greg. de concess. feu. p. 1. q. 5. nu. x. vers. secundò limito, vbi Masbrill. in add. addit Bal. Aluar. Fælyn. Gram. & Rolan. exemplo Pontificis, quem decet ardua expedire cum consensu Cardinalium.

Et licet Rex faceret multas, & diuersas donationes, quæ simul vnitz videri possunt excessiuè, non ta-
§ 36 men reuocantur, & nisi ille, quæ verè fuerint excessiuè, vt ex Luca firmat Ass. in prælud. d. q. 24. n. 6.

§ 37 Qui hoc amplius declarat, & limitat, non procedere, in concessionibus factis in feudum, quia tunc non possunt dici excessiuè, & sic cessat reuocatio, vt
rectè

redè legenti *Affl. patebit d. num. 6. vers. Et nunc dico unum quod non dixi.*

- Quinimò idem *Affl. in l. Imper. S. praterè Ducatus*
 138 *in 3. notab. n. 49. vers. bene super hoc*, dixit, † quod etiam si plures alienationes, siuè donationes sint factæ diuersis tēporibus, quæ videri possunt excessiuè, tamen non fit coaceruatio, & sic nulla ipsarum reuocatur, allegans *glo. & DD. in c. 2. de don. & Imola ibi*, dicentem, quod hæc est magis communis opinio, & ita sunt declaranda dicta per eundem *Affl. in rubrica sunt regal. in princ. ex nu. 61. vers. nunc venio ad quintam, & precipuè n. 65.* vbi loquens in alienatione regaliū, ponderando dicta *Luca de Penna*, dicit
 139 ipsum non diffidere ab *Iser.* † & loquitur expressè de pluribus donationibus simul iunctis, vt expressè post *nu. 65. ibi* (sicut dicimus, quod plures donationes simul iunctæ inofficiose reuocantur, *l. 1. & 2. C. de inoff. don.* & loquitur etiam de alienatione regaliū per viam donationis simplicis, non autem de infeudatione, vt clarè patet ex contextu; Cuius opinio,
 140 † vt validæ sint censendæ huiusmodi alienationes, & donationes, nec talem coaceruationem ad ipsas infringendas esse admittendam, ex eo quod futuræ sint in detrimentum Coronæ, cum tristes euentus minimè habendi sint in consideratione, & multo minus in Principibus, à quibus; potius sperandum est augmentum Status, quam diminutio ex *Diuo Augustino*, & alijs latè firmat *Amad. de Pon. d. tit. de bis qui seu. da. poss. ex n. 67. in vers. sed hac opinio*, vbi ita dicit esse intelligenda dicta *glo. & Iser. in Conf. dignum*, & dicta per *Affl. in loc. prad.*
 141 Ex quibus patet, † non esse admittendam restrictionem eorum, qui contra receptam, & communem

distinctionem sine fundamento ausi sunt restringere, atque arcere potestatem Principis, etiam circa infeudationem omni iure permissam.

- Ut scilicet nec infeudare valeat Princeps passim modò vnam, modò alteram Ciuitatem, nè ex successibus suis infeudationibus daretur processus in infinitum, ex quo Regnum exinanirent, vel in totum annihilarent, seu destruerent, cuius opinio Auctor assertur *Martin. Laud. in c. 1. n. 25. de his qui feu. da. poss. prout ipsum refert Ias. in pralud. n. 77. & Ias. solius auctoritate subnixus sequi videretur D. Capyc. in d. ver. feudum dant, concl. 24. vers. secunda declaratio, Iacob. ver. in feudum, n. 2. in f. Pos. Greg. d. p. 1. q. 5. in 1. lim. nu. 10. & refert simpliciter Insign. p. 1. q. 53. nu. 191.*
- 142 Siquidem falsum est fundamentum, quod ex infeudationibus retento directo dominio, & iuribus dominicalibus, vel etiam saluis iurisdictionis reservatione facta læsio nulla contingere possit, quod etiam si plures Ciuitates infeudentur, ut ex *Oldr. Ang. Dec. in plur. cons. Socci. Iun. Alber. & alijs probat Crau. cons. 999. n. 1. in f. vers. quin etiam si Ciuitatis, vbi amplius*
- 144 subdit, quod tunc tantum dicitur magna læsio, cum seruituti, aut potestati alienæ Regnum subijcitur, ut in casu *Oldr. cons. 231. in fine*, vel cum Regni Monarchia, aut ipsius Coronæ honor diminuitur, iuxta exempla *Bald. cons. 271. lib. 1. & Socci. Iun. cons. 60. nu. 53. lib. 3.*
- 145 Nec *Mart. Laud.* dictum obstat, & *Ias. in DD. pralud. n. 77. vers. limitat tamen nos. Mart.* postquam allegauit generalia scilicet not. in cap. grandi, & in cap. intellecto, remittit se ad infra dicenda, vbi nu. 78. vers. 5. (Et sic subtiliter aduertis) subijcit quod dicta limitatio procedit iuxta opinio eorum, qui ad cogno-
- scen-

- scendum an sit magna, vel parua læsio non faciunt differentiam, an Princeps abdicet à se omne dominiũ cum iurisdictione, & dignitate, an verò retineat saltem directum dominiũ, vel superioritatem, sed solũ iuxta opin. eorum, qui hoc solum agerunt, an donatio, vel alienatio cedat in magnam diminutionem.
- 146 Regni, an verò in non magnam, † Vndè cùm prædicta opinio sit magis communiter recepta, vt omnino in materia *d. c. intellectu, & c. grandi*, sit distinguendum, an alienatio fiat in totum, vel directo dominio, aut superioritate retenta, vt supra consequens est, vt limitatio prædicta *Mart. Laud.* quæ dumtaxat locũ habet data pro vera opinione, reprobata magis comuni sit quoq; falsa, & contra communem, & sic cũ eo corrunt dicta per *D. Capyc. & alios*.
- 147 Et quoniam, † quænam dicatur magna alienatio, vel parua, ex qua insurgat læsio Status, aut Coronæ, est inuestigandum ex qualitate personæ dantis, accipientis, ex re ipsa concessa, & ex causa, vt ex *Luca in l. contra publicam, C. de re milit. hb. 12. tradit Ass.* in *d. rub. quæ sint regal. nu. 64. & 71. in fine*, vbi dicit *Lucam* in hac quæstione prolixo sermone, tandem concludere, respondendum esse iuxta personarum, & causarum qualitates, *arg. l. in fundo, ff. de rei vend. & c. & si quæstiones, de symon. Dec. infra allegando conf. 288. incip. nõ est parni ponderis, n. 2. vers. accedit, iun-*
- 148 *cto vers. ultimo non obstat, in fine d. conf. †* vbi loquitur de legato facto per Regem Catholicum Reginz Ioannæ torori relicte Regis Ferdinãdi de bonis, & feudis, quæ tenebat in hoc nostro Regno Neapolitano.
- 149 Nemo asseuerare poterit, † immoderatam esse alienationem, quam Rex noster, tam maximus Monar-

nar-

narcha in præsentiarum facere intendit aliquarum ex Ciuitatibus demanialibus amplissimi Regni Neapolitani exceptis limitaneis Principibus Prouinciarum, & alijs permultis, quæ quouis modo lædere possunt Coronam.

Non enim agitur de alienanda nulla ex præcipuis
 150 † Ciuitatibus Regni, vt de Capua, vel Auerſa in specie placuit *Aff.* exemplum tradere in *d.S. præterea Ducatus, in 3. notab. vbi ex nu. 46.* examinando primam ex quinque quæſtionibus per eū paulò ante præpositis, postquam firmavit propositionem generalem,
 151 † Non valere alienationem demanialium factam erga priuatas personas, qua nimis diminuerentur introitus Regni, vel ipsius in Regno iurisdicatio infert ex hoc, quod idem non posset alienare Ciuitatem de demanio Regni, putà Capuā, vel Auerſam, quia hæc esset magna donatio, & diminueretur Corona.

Subdit statim limitando, & restringendo propositionem, non procederet, † vbi Rex alienaret Ciuitatem demanialem solum quòdam vtile dominium retento directo, vt contingit infeudando, quia talis alienatio valeret cum clausula ex certa scientia, vel clausula non obstante, & reddit rationem, quæ optime confirmat præcedentia, † (quia non diceretur lædi corona, ex quo retinuit directum dominium, quod habet Rex respectu vassallorum, allegat *Bald. Panor. Præpos. & Alex.* & addit, quod licet *Præpos. in d. prælud. n. 7.* dicat, quod hoc non potest fieri in detrimentum Regni, † ipse hoc intelligit non procedere, vbi adijciatur clausula, ex certa scientia, ex *Iser. in Consuet. dignum, & alijs.*

Et sic *Aff.* intelligit tunc demum ex alienatione de;

Circa reuocationem Priuilegiorum.

155 demanialiū lædi coronam , † vbi multū diminuerentur introitus Regni, vel iurisdicō in ipso Regno.

Et quod vbi certum est lædi coronam, vt ex alienatione magnæ, & præcipuæ Ciuitatis clauis Regni, 156 vt est Capua, † adhuc cessaret læsio, si directum dominium reseruaretur.

Et quod valet infeudatio magnarum Ciuitatum 157 cum clausula ex certa scientia, † & non obstante etiam in detrimentum Regni, ex doct̃r. Iser. & Alber. quos citat, & quod ita est declaranda doct̃r. Mart. Laud. qui ab omnibus vt Auctor citatur in contrariū. Et idem Affl. in d. 3. not. n. 72. subiicit hæc verba (Vltimò teneatis in cordibus verbis hoc dictum nouissi-

158 v3, † quod tunc dicitur res demanialis alienata, quando directum, & vilè dominium est alienatum alijs, si solum vile dominium est alienatum retento directo non dicitur alienata res demanialis, ex Bal. & Panor. supra citatis.) Hæc Affl. pro coronide, ex quo omnia contraria resolui possent, idem fermè repetit idem Affl. in S. si quis fecerit, n. 13 quo semp. miles, & sequuntur alij.

Et idem optimè non solum concedit, sed firmat Menoch. qui licet in cons. 264 latissimè respondere videatur contra nostram opinionem (licet ex alijs nõ 159 obstet, vt infra) † nihilominus pulcherrimè fundat de communi sententia, quod, & si Princeps res, & bona demanialia sui principatus alienare non possit inuitis subditis, nihilominus infeudare potest, ex quo retinet directum dominium, & superioritatem, nec desinit esse Dominus, & ad eum confugere possunt subditi si malè pertractentur, clarè innuens, non esse interesse considerabile subditorum, nè inuiti infeudentur, cum non sit restringenda hæc facultas à iure

Prin-

Principibus concessa, vbi vltra *Bal. Ios. Affl.* hanc esse comm. probat *ex Cæpb. conf. 155. n. 12. Crauet. consil. 411. nu. 23. & idem ex Oldr. Alex. Det. Castal. Corn. Vasq. Affl. Alban. Socci. & Paris. probat. Burs. conf. 160 nu. 85. & 88. vers. quod seruis nu. 2. qui in fi. conf. testatur ita decisum de anno 1575. per Senat. Mantua in fauorem DD. de Natta.*

Vltra quod hanc disputationem cessare in Regno, 160 † vbi alienantur de consuetudine, etiam iura directæ, & in præiudicium Coronæ restatur in specie *Gamer. in l. Imper. car. 71. in 1. col. in princ. quem sequitur Reg. de Ponte, & de Curte*, cum alijs Regnicolis infra citandis in sequenti articulo, quos sequitur *Montan. Modern. in rep. l. Imperialem, S. præsertim du-* 161 *catus. sub nu. 56.* Imò nedùm expressè, † sed tacitè ex qualitate Regis legantis censerì translatur, & mediante legato donatum directum dominium Castorum, & feudorum Regni nostri, subtiliter etiam de iure communi inspecto latissimè respondit *Dec. in d. conf. 288. in casu legati facti per Regem Catholicum Regine Ioannæ sorori relicte Regis Ferdinandi, quod ipsi non auferrentur, nec diminueretur aliquid de bonis, quæ habebat in Regno Neapolitano per totum consilium.*

Ex quibus licet non sit opus quòd præsentem attinet casum insistere in illa vulgatissima, & controversa quæst. Vtrum vassalli inuiti alienari possint, quàm tam in vassallis ratione feudi, quàm etiam ratione 162 iurisdictionis, † qui magis propriè subditi appellatur, de quibus *in c. 1. qual. vass. iur. deb. fidel.* confusè tractat pleriq; ex DD. cùm id quòd vassallos burgenses, siuè subditos in Regno nostro sit absolutissimum ex notoria, & vetustissima consuetudine, vt infra.

Nihil;

Nihilominus, ut nec umbra quidem remaneat, & casus distinguantur, suisque sedibus aptentur, subscriptæ in hac materia æquè magis cõmuniter receptæ statuendæ sunt conclusiones, ex quibus patebit hanc nostram Consuetudinem ex veris iuris principijs esse deductam, iurique communi apprimè conformem.

163 Prima, directus Dominus feudi † regulariter nõ potest directum dominium, siuè proprietatem feudi, quod sub eo tenet vassallus, siuè feudatarius, in alterum alienando transferre, itaut vassallus, siuè Baro inuitus cogatur mutare dominum directum, & nouo Domino iurare fidelitatem, & hoc latè firmat *Iserm. in S. præterea Ducatus, in vers. nec Dominus, nu. 43.* vbi pluribus hoc confirmat *ultra n. 44. vsq; ad vers. & ex his oritur.*

Et iterum *post nu. 45. in. ver. Lin 2. q;* vbi licet initio proponere videatur *Iserm.* vtrum Rex possit alienare, vel donare alteri hominem demanij, ut efficiatur homo alterius, & sic vtrum subditus, vel subditi possint alienari de per se sine territorio, vel absq; Vniuersitate Castri demanialis, de quo latius infra dicemus.

164 Nihilominus rectè, perpenso *Andrea* contestu, † ipse aliquibus intermedijs conclusionibus ad materiã pertinentibus (ut eius est, moris) iterum reuertitur ad priorem quæstionem, de alienatione directi domini, ut colligitur ex illis verbis, ibi, (quantum ad militem, & Baronem demanij, videtur quod non, per Constit. Personas, &c.) vndè cum loquatur de milite, & Barone, clarissimè loquitur de feudatario, ut s3. simplicè feudatarium sub denominatione militis, & eum qui Baroniam, vel aliud feudum magnum Baronis appellatione includeret, & clarius ex conclusione, quam reassumit *Iserm. d. n. 45. ante. fm. ibi,* (vbi cumq; ergò

F in.

interest vassalli non dari, seruabitur æqualitas, vt si-
cut vassallus non alienat inuito Domino, & sine eius
consensu, sic nec è contra, si verò non interest da-
bit, &c.)

165. Et sic clarissimè colligitur, † *Iser. in d. vers. nec Dñi,*
tam in d. n. 43. vbi format primam quæst. vsq; ad vers.
& ex his oritur, post n. 44. quam etiam post n. 45. a
vers. in 2. quæst. de hac prima conclusione dumtaxat
tractasse, s3. An Dominus directus inuito feudatario,
sine Barone, possit in alterum proprietatem, & iura
dominicalia transferre, vt nouo Domino cogatur si-
dehtatè inuitus iurare, & eo tendunt eius argumeta,
166 & rationes, † quæ quidem quæstio diuersissima est,
& seperata habet principia, vt rōne etiam distat ab
altera, s3. Vtrum Rex possit alienare demanialia, Ci-
uitates, & Castra cum vassallis burgensibus, de qua
Iser. tractauit ibidem in intermedio discursu in dicto
vers. & ex his oritur, vsq; ad vers. in secunda quæ-
stione, & affirmatiuè resoluit cum distinct. cap. inselle-
cto, vt supra diximus.

167. Et quidè iustissimè in hac prima quæstione † ne-
gatiuè resoluit *Iser.* vt directus Dominus non valeat
alienare proprietatem, non tam ratione antedicta
æqualitatis, sine parilitatis seruandæ, vt sicut vassal-
lus non alienat vtile dominium sine consensu Dñi, sic
neq; è contra Dominus proprietatem sine consensu
vassalli, quod, & si regulare sit, in quo *Iser. post n. 44.*
ponderat verba *l. Corradi, in S. ex eadem l. in fine, in*
168 *do. S. similiter,* † vt sicut Dominus non alienat pro-
prietatem, sic similiter nec vassallus feudum sine vo-
luntate Domini, ponderando dictionem, *similiter,* &
latius per ipsum *Iser. in d. S. ex ead. l. nu. 9. in fi. & 10.*
& in *d. S. similiter, in prior. iustissimè Lipar. ad Iser. in*
d. S.

d.S. Dominus quoque, in addit. magna, lit. F. de forma fidel. tamen non est perpetuum, quia ut dixit *Isern.* 169 *d.n. 45. ante fin.* taliter tenetur vassallus Domino, quam Dominus vassallo, quod exemplis probat *ibid.* *Isern. n. 46.* & optimè probat in puncto *Loffred. in d.S. nec Dominus, col. 6. vers. &* ad id quod dicitur, & subtiliter *Natta videndus omnino cons. 367. nu. 1.* sed alia fortiori rōne paulò ante per *Isern.* considerata *in 1. q. post nu. 44. ibi* (& est satis rationale, si promisi tibi fidelitatem iurando, quomodo hoc venderes alteri, ut efficiar vassallus illius, cui non iuravi, nec promisi cum obsequialia nō possint alijs cedi, seculis in fructu, vel servitio) quod iterum repetit *post vers. in secunda questione, ibi* (quantum ad id, quod deberet vassallus in dādo, ut pecuniam, vel servitū non posset negare dare, cui vellet Dominus, quia, & nomē debitoris iuvit creditor vendere potest, *l. 1. C. de volut.*) & latius explicat idem *Isern. in t. 1. S. ex ead. nu. 9. ante fin. & nu. 10. de Cap. Corrad.*

170 Et de hac prima questione subicit *Isern.* quod licet variz fuissent consuetudines, & sub distinctione hoc diffiniert *Corradus in d.S. ex eadem.*

Tamen Imperator *Fridericus*, qui fuit ultimus post *Corradum*, & *Lotharium* declaravit *in d. Si prater Ducatus, in fine*; quod non possit Dominus sine voluntate vassalli, & hæc lex rāquam vltima debet aliquid operari, non enim est dicendum, quod frustra repetat dicta per alios Imper. ut per eum *in d. S. nec Dominus, post n. 44.* & *in d.S. ex eadem l. post nu. 10. ubi addit Isern.* hoc etiam expressum *in d.S. prater Ducatus, in fine*, licet multæ expositiones demur *in gl. in ver. ad alium transferat.*

171 Licet in Regno nostro dispositio *d. rex. in S. prater*

terea *Dutatas*, est, ac si non esset emanata lex prædicta, cum ex particulari consuetudine receptus sit, & vigeat vsus Mediolanensium, vt infra, in fine huius conclusionis apparebit.

172 Quæ prædicta conclusio negatiua, † præsertim locum sibi vindicabit, vbi Dominus directus alienaret partem directi domini eiusdem feudi, teretia sibi altera parte, adeò vt vassallus cogeret pro eodem feudo duos, vel plures agnoscere Dominos directos pares eiusdem gradus, ipsiq; fidelitatem iurare, vt apertissime docuit *Iser. in d. S. ex eadem l. post num. 9. vers. idem s. partem vellet vendere partem. retinere Dominus, ut qui prius esset vassallus vnus, esset plurium, non potest, quia sicut particularis solatio non minima habet incommoda, sic è contra particularis distrectio ex parte creditoris, quoniam non debent ad imparia iudicari, &c.)* & iterum ibidem post n. x. ibi, (maximè quando afficeretur vassallus plurium, qui erat vnus, ff. de exercit. l. ne in plures) quod repetit in c. 1. S. similiter potest in add. n. 16. de Cap. qui Cur. vend. & in S. ita tamen vt vassallus, nu. 41. in fine, de prohib. feud. alien. per *Frider. ibi*, (Non cogetur esse vassallus duorum, sed eliger quem vult pro Domino, quia non debet in plures distingui, qui contraxit cū vno) & in S. omnes filij, post n. 5. vbi idem, & in vers. in dicta secunda summa.

Et in hoc casu omninò accipienda sunt, & declaranda verba † *Isern. post n. 47. ibi*, (si detur igitur per Principem defendet se, quia interest sua nō habere plures Dominos, &c.) accipiunt. n. huiusmodi necessariam, & præcisam declarationem ex proximè dictis d. n. 47. dùm continuando eandem quæstionem supra propositam post n. 45. vers. in secunda quæstione,

cla:

clariffimè loquitur de Domino directo, qui ficut non aufert feudum inuito vaffallo, feù feudatario, fic nec personam vaffalli, multò fortius dando alteri, quia persona est dignior rebus, & hoc in his, quæ sunt in obsequio, quod dedignatur quis facere meliori se, & si melior esset eo inuito fieri non deberet, quod non est in eo, quod recipit extimationem, & potest vendi, & cedi, &c.) Dùm igitur continuatiuè, & illatiuè sequitur (homo ergò demanij, &c.) necessariò debet intelligi retèta eadè positione de homine feudatario, ex diuersis enim, & ad diuersa non fit illatio *vulg. ll.*

174 Et hic est verus, † & germanus sensus dictorum per *Iser. tam in d. vers. nec Dominus, quàm in preced. vers. ità tamen ut vassallus, in S. praterea Ducatus, & in alijs supra citatis locis.*

Et in eisdem terminis loquuti fuerint, & omninò accipi debeant dicta † per *Innoc. in c. auditis, nù. 3. vers. quoniam, de prescr. Hostien. lo. And. & in c. dilecti filij, de maior. & obed. Bal. in c. si quis, n. 5. quo tēp. miles, dùm dicunt admitti contradictionem vassallorum nè Dominus alienet, & maximè si velit partem alienare, & partem retinere, quia interest subditorù tot Dominos non habere ex d. c. dilecti filij.*

176 Et sic etiam esse intelligenda dicta † omniù DD. qui passim *Inno. Hosti. lo. And. Iser. & Bal.* sequuntur, vt s3. loquantur in alienatione proprietatis feudi, quam facit directus Dominus, præsertim alienando partem feudi, altera sibi retèta, quo casu feudatarius cogeretur in plures, & diuersos directos Dominos coequales distingui, seù ab eisdè distringi, vt loquitur *Iser. in dd. locis, eiq; præter institutum iurare fidelitatem, † non autem de vassallis burgensibus, qui non debent deficere ab ea seruitute, in qua nati sunt, vt post*

post *Neuiz. inter conf. Bruni*, considerat in puncto
Card. Paris. infra alleg. conf. 22. n. 90. l. 1. præsertim
 178 in Regno, † ubi constat, Regem esse dominum per-
 sonarum, quæ in Regno sunt *Const. Quia frequenter,*
in fine, & omninò transeunt cum alienatione Castri,
 vel Ciuitatis per Castri infeudationem, quam facit
 Rex, nec fortiuntur plures directos dominos, sed cõ-
 seruatur illis semper directum, & supremũ Regis do-
 minium, quamuis sub immediato vtili dominio alte-
 rius, *ut ex Aff. Alban. Socci. lun. & Paris. probat in*
specie Burs. conf. 160. post n. 88. vers. quod seruit, lib. 2.
 & infra latius quod videtur sentire *Aff. in d. S. ex ed-*
dem, n. 7. iuncto n. 14. in 6. not. vbi declarat quomodo
 179 intelligatur hoc, † quod vassallus fortiatur plures
 Dominos, sed melius optimè, & latissimè rationibus,
 DD. authoritatibus, subtilius, verisq; ponderatiõibus
 fundat *Loffr. nosser omninò legendus in paraf. ad d.*
versus dominus, à vers. quod vassallus, idest feudata-
rius, præsertim col. 5. vers. non obstant allegata in con-
trarium vsq; ad col. 8. vers. & præter prædictos casus;
 vbi verè quidquid desiderari potest, & ita expressè
 180 loquitur *Men. conf. 377. n. 9. cum seq. vt non cogã-*
 tur subditi ex confederatione inhiãta inter Archiepi-
 scopu n *Fridenium, & Serenissimum Archiducem*
Austriæ duos æquales Dominos agnoscere, à quibus
 premente vtriusq; necessitate cogi possent opè ferre,
 ac eo nomine collectis grauari, vt ipse declarat in
princ. d. conf. Et ita etiam in alienatione partis feudi,
 & illius diuisione hoc interesse esse considerabile,
 & non aliter expressè voluit *Franc. Marc. dec. 337.*
n. 3. p. 1. & ita etiam loquitur Vrsib. ad Aff. dec. 265.
 181 *nn. 36. † vbi limitat de consuetudinè Mediolanen-*
 sium, & etiam in casu necessitatis.

Et

182 Et quod inter hæc duo iuramēta; fidelitatis, † que præstantur à feudatarijs s3. & uassallis burgenſibus longa ſit differentia, & differant formaliter, & diuerſus ſit illorum effectus, uidendus eſt omnidò *Bal. conſ. 327. pridie conſului, lib. 1. & qua tradit in terminis Natta conſ. 367. n. 19.*

183 Et idèdò *Camer.* ſuo eminenti ingenio, † ut oſtenderet ex euentu, & uſu declarari, quã magna ſit differentia inter hos caſus, poſtquã propoſuit, & diſtinxit hæc quaſt. remiſſ. *in d. S. prætereā. car. 108. col. 2.* dixit ſe nunquam uidiſſe Reges Regni alienaſſe directum dominium, ſed perſæpè uile tantum concedendo Terras demaniales, ut infra.

Vndè oritur ſecunda concluſio ſubdiuiſa ſub hæc
184 ſexta principali concluſione, † Quod licet uassallus burgenſis inuitus de per ſe alienari non poſſit, at tamen ſimul cum Vniuerſitate Caſtri, Ciuitatis, uel Villæ, ſuè cum gleba, & territorio, abſq; dubio uassalli alienari poſſunt, neq; hoc caſu admittitur ipſorū contradicō, intelligendo tamè retentis terminis habitibus, dummodò ſ3 alienatio non fiat in detrimentum Coronæ, & læſionem Status; *iuxta term. c. intel. loſto,* quod ſupra probauimus non comprehendere infeudationem omni iure Principibus permiſſam.

Hæc autem concluſio deducitur ex latere præcedentis, ſicut Eua. & Adamo. † Cum .n. ex lege *Corradi, in d. S. ex ead lege,* Regula prohibitiua, quòd Dominus directus non poſſet alienare ius ſuperius, reſtringeretur nõ procedere iuxta uſum Mediolanèſem, ubi ex more recepto poterat Dominus alienãdo totum fundum, etiam ſola Curia retenta, uassallum; & ſi inuitum akeri ſubiicere æquali tamen uel maiori Domino, non autem inferiori, ſed alienando feudum

to:

totum etiam translata Curia, siuè Baronia, *ut gl'ofat Ifern.* potuisset in quemcumq; etiam inferiorem, & rusticum alienare, *ut tradit gl.in S. si quis fecerit, in s. prima gl. quo temp. mil. ubi Iser. nu. 2. Bal. nu. 5. Affl. n. 45. & gl. in d. S. praterea Ducatus, ver. ad alium, ibi vel die referre, ubi Iser. n. 43. in s. uers. alij distinguunt, ut latissimè in d. S. ex ead. lege.*

- Et hoc inferunt DD. à maiori ad minus affirmati-
- 186 uè, † vt si id, quod minus deberet inesse, & inest, ergò & id, de quo magis, & ob id infert *Affl. in d. S. ex ead. l. n. 7. in 2. not. ex Iaco. Beluis. ibi, & Cyno in l. 1*
- 187 *C. de nouat.* ad vassallos burgenfes, † vt l3 iurisdic-
tio vassallorum ratione feudi non possit alienari de
per se separata à feudo, quia nò potest Dominus per
viam delegationis alienare vassallum inuitum, sed
benè potest alienare feudum cū iurisdictione, & Vni⁹
- 188 uersitate; & sic cum vassallis, etiam inuitis, † siqui-
dem plura transeunt cum Vniuersitate, quæ alias de
per se non transirent, iuxtà *reg. l. quedam sunt, ff. de
acquir. rer. dom. c. ex literis, de iure patron. & clarè in*
- 189 *d. S. ex ead. l. & idem Affl. in 3. not. n. 11. † vbi dicit,*
rusticum posse emere feudum, etiam vassallis inuitis
cum Castro, & hoc sentit *ibi Bal. n. 1. in s. dùm dicit,*
sed si esset quid vniuersale, putà plebs, Castrum, vel
Villa, etiam rustico alienari posset; ex quibus deli-
beratè firmatis per *Affl. cum Iser. in d. S. ex ead. l. sunt*
- 190 omninò declarāda, † quæ idem *Affl.* uariando scri-
psisse uidetur *in d. S. praterea Ducatus, in 3. not. nu. 51.*
uer. circa secundam quæstionem, ubi saluari pòt, quod
uel senserit de donatione Terræ, uel Ciuitatis in de-
trimentum Coronæ, non autem de infeudatione, uel
quod illa uerba initio quæst. (donando Terram de-
maniamalem cum vassallis) scripta, reperiātur. uicio im-
pres-

pressionis, cum in toto questionis discursu nullam mentionem fecerit de cōi omnium ferè distractione per ipsummet alias probata (aut de per se, vel cum Vniuersitate) vel ad summum dicemus cum *Camer. quod Affl.* senio confectus dormitauerit, vel saltem sibi non constare, cum in diuersis locis repugnantia scripserit.

Hoc idem probauit *Panor. in sape cit. cons. 3. n. 11.*

191 *in 22. q. in fine,* † ubi etiam testatur de Cōsuetudine Regum Francie, respondens in casu quorundam Magnatum illius Regni, de quo latius infra.

192 Et idem decisuè respondit † *Alex.* probando hanc opinionem tanquam de iure veram (ut ipse dicit) resoluendo *doctr. Lunac. Hostien. & lo. Andr. in cons. 25. ex nu. 19. & proprie n. 21. li. 5. idem Alex. in h. 2. n. 29. vers. ex pradic. ff. sol. mat. ubi add. post. Aret. qui melius loquitur ibid. vers. arguit etiam bis Bart.*

193 Et ante ipsum optime *Romanus videndus,* † qui hanc nostram secundam conclusionem intrepidè firmat velut certam, & in dubiam, nuncupatim loquens in vassallis burgenibus *in cons. 26. pro decisioe eorū in 6. & ult. quast. ubi Mandaf. in duabus postremis addis. infinitos cumulos concord. & dicit com. opin. & am eam iudicasse Romam: Roman. in quadam Tarraconensi *Koffr. latè omnino legendus in d. parafrafi in §. nec Dominus, col. 3. vers. est & alia ratio, cum seq. col. & col. 4. in prin. & in 11. vers. & ex his concludi posse videtur, & iterum col. 8. in fine,* ubi dicit hanc opinionem esse veram, prout omnes DD. nemine excepto testantur *Ripa respons. 22. sub. tit. de iure emphite. & feud. n. 9. Rub. Alex. cons. 96. in fine, Franc. Marcus dec. 337. nu. 7. & 8. Guliel. Bened. in c. Raynus, verba duas habens filia, n. 71. Paris. cons. 22. nu. 82. li. 1. ubi**

- ex Baldo, Rom. A. 112. Alex. Fely. Cas. Dec. & omnium
 prima Azona notat per Neuz. in notis. conf. 12. inter
 conf. Bruni dicit hanc esse communem. Rot. ind. qui in
 eodem casu Parisij pro Ducissa Manuue super vali-
 ditate concessionis Imperialis Marchionatus Mon-
 nisferrati, non obstante vassallicorum burgensium re-
 clamacione consuluit *conf. omnium primo, n. 88. & 91.*
194. Et inter receptissimas conclusiones ꝑ adscripsit
Gabr. de iure. quæstio non solvendo, concl. 8. m. x. m. c. li.
mit. iisdemq; serè verbis transcripta Jacob. Phil. Port.
li. 5. concl. 2. c. vers. contrarium Deltius.
195. Comprobat Natta *conf. 367. nu. 4.* ubi licet dicat,
 quod nonnulli tenent contrarium, ꝑ tamen fatetur
 supradictam conclusionem magis cõmuniter à DD.
 approbari, sequitur *Hipp. Rim. x. conf. 6. n. 109. & Herib.*
601. n. 37. & 39. ubi fundat latè ab hac opinione
 velut à magis cõd DD. sententia in iudicâdo, & cõ-
 sulpido, non esse recedendum *n. 34. & seq.* & ita re-
 soluit opinionem Doctorum, quos in contrarium ci-
 tac *Menoc. conf. 264. nu. 36. li. 3. sequitur Petrus de po-*
test. Princ. in 2. dubit. principali, S. capio nunc secundâ,
n. 130. vers. sibi tamen, V. in. opin. 637. in. in. Princ. p.
non potest, nu. 2. vers. quæ quidem, lib. 2.
196. Et hanc, ꝑ vti veriotem in puncto iuris plenius de-
 scribitur de more discussio sensu, tam d. Sicut eadè
 legè, quam *1101. c. 1. de Gap. quæ Cur. vend. & si i. ser.*
 cõ dicitur Feudis, de omnibus Ciuilibus, de vt mag-
 gis ac magis com. probat *doctis. Barb. in l. 1. in prin.*
post r. 4. vers. denique ex prædictis, & præcipue n. 43.
& post nu. 44. usque ad nu. 46. si sol. matr.
197. Ex quibus patet notissime lapsurum in hoc, ꝑ sicut
 in reliquis, Notat in *famoso conf. 12. inter conf. Bruni*
 cum accessus ad dicitur amore de scõsonis sui patris
 Allen-

Astensis, quum Rex Franciæ infēudauerat, inter alia
in 3. fundamento, no. 107. agens de hac quæstione,
 Vtrum vassalli inuiti.

198 Primò ꝑ confusio has duas propositas conclu-
 siones inter se valdè casu, & ratione differentes.

Siquidem, vt probaret, quòd vassalli burgenses in-
 uiti alienari non possunt, affert disputationem Azon.
 relatum per *addit. ad Petr. in vol. 11. de caus. ex quibus*
dom. deb. amitt. propriis. canoq; describit ad verbū, quæ
 vt ipsemet *Nemiz.* ponderas, facta fuit pro Duce Bri-
 tanniæ, quem Rex Francorum delegauerat Regi An-
 gliæ, & eam determinauit *ex l. Imper. S. p. 107. ad Du-*
casus, qui *rex. s. m.* eundem Azon. expressè loquitur, vt
 Dominus directus non possit suum feudatarium inui-
 tum alteri subijcere, vt supra.

199 Secundò *Nemiz. ex n. 109. ver. sumit de epin. & d.*
 affert plures DD. qui vel loquuntur in term. q. *1200.*
 & sic in terminis primæ conclusionis supra firmate.

Et ex illis, qui loquuntur in terminis secundæ quæ-
 stionis, Verū vassalli burgenses possunt inuiti alienari,
 pleriq; tenent affirmatiuè, quos falsò pro sua opinio-
 200 ne citat, ꝑ vt sunt *Ares. vltax. las. & alij supra visi.*

Et reliqui, qui tenent negatiuam, loquuntur in
 alienatione vassallorum, sine vassallagij de per se
 absq; Castro, & territorio.

Et in casu, quò vassalli burgenses alienantur cum
 vniuersitate, non sicut vult *Nemiz.* negare, quin fieri
 201 possit iuxta receptissimam sententiam, ꝑ cum, &
 idem Azon. in fine suæ disputationis hoc contestat etiã
 in casu alienationis directi dominij, & sic in terminis
 superioribus, vt per *Nemiz. p. 107. n. 109.* dum refert ver-
 ba Azon. dicentis (Item huius seruitia nō transeunt,
 nisi cum vniuersitate C. de contrab. empt. hinc mo-

dicis) Sed videns *Neuiz.* non posse directo effugere
 202 scopolum, tentauit per obliquum, & quod non dica-
 tur alienatio fieri cum Vniuersitate, nisi alienetur to-
 tus Comitatus, quod quam sit à veritate alienum, &
 contra communem, & receptam omnium DD. opin.
 rogo videatur *Loffre. nasser*, qui contra *Neuiz.* iustif-
 simè inuehit, eiusque fundamenta, vt leuia optimè, &
 late contundit in *d. S. nec Dominus*, col. mibi 7. qua
espan. vers. non obstat, cons. lo. de Neuiz.

Sileat quoq; & habeat in Domino patientiam;
Neuiz. d. cons. 12. d. m. à m. 95. ad cō excusatur, esse
 sub Baronum Vassallagio, vt huiusmodi vassallos ser-
 203 uis equiparet, & eos verò, qui Regi immediatè sub-
 sunt hominibus liberis, & fatuum esse, qui talem ser-
 uitudinē non perhorrescat, nisi forè inquit aliquis mi-
 ser, vel desperatus, sileat inquam vt eidem satisfacien-
 do dicit *lo. Petr. Fontanel. in loco proxime citando*, Vi-
 204 uimus enim nos, qui sumus experti at *Fontanel.* in
 multis occasionibus pius ab Officialibus Regijs tra-
 ctari vassallos, quàm à Baronibus maximè vbi nūquã
 ita alienat Rex, vt summam Regaliam subueniendi
 oppressis, & liberandi eos à manu calumniantium à
 se abdicet: Cū igitur in hoc Regno tot vias habeant
 vassalli, quibus à Dominorū oppressionibus casu quo
 fierent se liberent non est eorum vita seruitus appel-
 landa, & proindè benè *Amedeus de Ponte in loco sa-*
 205 *pius all. g. nu. 105.* & fundat in casu, de quo agimus
 non tractari de interesse vassalorum, nec illud consi-
 derari quasi de seruis alienandis, vel distrahendis,
 prout in terminis prædicta, & alia perpendit *Fonto-*
mella 10. l. de pact. nupt. clau. 4. glo. 10. par. 2. à nu. 52.
vsque ad 54.

Quæ omnis, vt pateat ex abundantia dicta, non ad
 victo;

uictoriam presentis consultationis , sed pro tuenda
 veritate, & vt à fortiori appareat amplissimam pote-
 statem Regis nostri circa alienationem demanialium
 Regni esse iuri conformem.

Dicimus in Regno nostro de hoc dubitari non posse
 206 ex præscripta, † & inueterata consuetudine, in qua
 fuerunt Inuictis, retro Reges alienandi, & infeudandi
 vassallos quoscunque cum territorio, Castris, & Ci-
 uitatibus, & quæcunque demanialia, etiam inuitis, &
 reclamantibus subditis .

Existente .n. consuetudine, etiam si concederemus
 esse veram opinionem negatiuam in secunda cõclu-
 sione, vt vassalli inuiti, nec cum Vniuersitate trans-
 ferri possent, nemo tñ ex nostris (*Neuizano solo exce-*
 207 *pto*) dubitauit, † quin seruanda sit huiusmodi con-
 suetudo in loco, vbi viget, vt sũpto *arg. ex d. S. ead. l.*
 quæ loquitur in fortiori casu, s3 alienationis directi
 domini, & delegationis fidelitatis, vt supra, & tamen
 excipit Mediolanum, vbi viget cõsuetudo permissiua,
vqi l. ser. n. 9. in fine, dicit (hic vsus seruabitur, vbi est,
 alias vbi non est seruabitur lex Corradi) firmat

208 *Bald. ibid.* dicens, † quod licet iure communi iuris-
 dictiones non possunt vendi, tamen per consuetudinẽ
 est vsurpatum, & quotidie videmus Castra, & villas
 emi, & vendi cum mero, & mixto imperio, quæ con-
 suetudo vincit legem, *Gamil. Saler. in præm. consuet.*
fol. 33. vers. 3. clarus Panor. in c. auditis, post num. 21.
vers. in secularibus, de præscript. sequitur las. in famoso
cons. adito in causa Castri de Summaripa Ducatus Sa-
baudia, vbi late tuetur ualiditatẽ infeudationis, col. 13
in resol. ad fundamenta Vniuersitatis, vers. quinto dici-
tur, Lancel. & Pbil. Decij, & Alciat. in l. debitorum,
C. de pact. vbi addit Pbil. quod idem est de iure, quia

nihil

nihil videretur obflare quominus quis ius, quod habet
 209 vendere possit, † & quia iurisdictio Castri transit in
 creditorem, cui Castrum pignorat, ex Cast. quem
 citat, ubi addit. addit Rom. in quodā serg. Ripa r. 15.
 Franc. Marc. dec. Delfin. 37. n. 11. Soccy. in. cons. 94
 nu. 29. ubi ad idem citat Fely. lib. 2. Natta d. cons. 367
 nu. 11. & 12.

Quinimò hæc consuetudo est generalis, & notoria,
 210 † & sic non est probanda, sed sufficit illam allegare
 licet non probetur, in quo dicit non esse laboran-
 dum, Natta cons. 367. n. 6. in 2. in Regnis, & Statibus,
 in quibus sæpè Principes concesserunt Castra, & vil-
 las in feudum cum hominibus, ut de Marchionibus
 Montisferrati ipse testatur, quod in specie probat Ro-
 land. cons. omn. 1. n. 91. & 92. optimè Rimin. lan. cōs. 6.
 nu. 110. in 1. & cons. 601. n. 36. & 37. reprehendens ob
 211 id Menoch. in d. cons. 264. nu. 66. † qui dixerat hanc
 consuetudinem probari oportere, prout de dicta ge-
 nerali consuetudine, & in specie de Ducibus Ferrariæ
 probat Marcabr. infra alleg. cons. 55. ex n. 76. & alij,
 quos refert Viuius contl. 637.

212 Et de hac † consuetudine Regni primum attestat-
 tur Lucas, qui licet in rep. 1. C. de Capit. Ciul. censib.
 eximenda li. 1. videatur tenere opin. ut vassalli bur-
 genses inuiti donari non possint, & multa adducit pe-
 regrina, & in fine dicit hanc opin. esse veram, sicut
 Euangelium, & fortè ex eo, quia dixit illam tenere
 Ifern. in d. †. præterea, vers. nec Dominus, in 2. q. quem
 213 vocamus † Euangelistam in Regno in feudis, prout
 locupletissimus testis est Hartman. Pistor. li. 2. quæst.
 iuris q. 1. nu. 83. post Gram. Ass. Camer. & alios ibid.
 relatores.

Nihilominus Lucas rectè perpensus, non loquitur
 in

in infeudatione cum Vniuersitate, Castro, vel forti-
 214 a 14. nozio, si sed an Rex possit vassallos, seu subditos de-
 maniales liberos de se donare alteri, siue donare
 ius vassallagij abiq; territorio, vt clarissime patet ex
 questione per eum formata col. 2. *vers. item an possit
 iura sua vers. procedenti, ibi, (immunita. & libera)* vbi
 cum occasione illius nec dobitasset, Vtrum Princeps,
 vel Reis homines huiusmodi liberos à capitatione
 censuali possit subijcere iterum eidem tributarie fun-
 ctioni, subijcit immediate. Item an possit huiusmodi
 homines liberos stipendiatos facere alterius, ita qd
 in eius dominio transeant. Pone prout peccatis fa-
 cientibus in Regno frequenter occurrit, Rex habet in
 terris suis, quæ demanialia sunt, homines liberos ad
 nullam præstationem personalem, nisi solum ad col-
 lectas in certis casibus sibi rationabiliter debitores,
 an possit illos donare, vel vèdere Comiti, vel Baroni,
 215 Hæc illis, & vbi aperte patet non agere *Lucan* de
 infeudatione Castri cum vassallis, & sic cum Vniuer-
 sitate, nec de alienatione demanialium, sed secundū
 terminos illius *Lonica*, quæ loquitur de capitatione,
 & sic de subiectione, & manere personali, Quisimò
 expressè *Lucan* excludit concessione in terrarum de-
 manialium, siquidè formæ talium, an possit Rex ho-
 mines liberos, quos habet in terris suis, quæ dema-
 nialia sunt, facere stipendiatos alterius, & an possit
 illos donare, vel vendere alteri, & sic excludit Terras
 demaniales, quæ in suo statu primario permanere, vt
 terras demaniales manifestè supponit, & in toto quæ-
 stionis discursu semper de donatione, & ad donationem
 in feruita rem persona sunt, ipsorumque liberos
 hominum de se se legit
 216 Sic ut quoq; de personali, & absoluta subiectione
 ne

ne de per se loquuntur omnes leges, & rationes, quibus ipse adducitur ad astruendam negat. opin. cuiusmodi est *lex illa unica, C. de capit. eiusum*, quã primò pro suæ opin. fundamento citat, ibi, (è contra est *lex ista*) & supra *tit. præced. de agric. & cens. l. seruos 12. qua de seruis, tribusarijs, & inquilinis loquitur*, qui ut inquit *Bald.* in terminis nostris, inquilini, a scriptij, & censiti non sunt in commercio, & de per se alienari prohibentur, sicut res sacræ, & religiosæ, secus verò cum territorio, & gleba, ut ex *l. quemadmodum*, fundat *Bald. in d. S. ex eadem lege, post nu. 1. & 4. vers. sed quomodo*.

Et sic etiam in *l. generaliter, S. ult. & l. inuitus, ff. de 217 fideicom. liberis*, † sicut etiam eo tendit ratio, qua vitur paulò infra in *vers. item quis non potest pater filium inuitum in adoptionem dare, l. in adoptionibus, ff. de adoptionibus*, & ibi (quomodo poteris hoc Rex de subdito suo homine utiq; libero, cui potestas in eum est ex quadam præssura iuris gentium) & ibi (favendum est ergò his liberis hominibus, ut apud se sint, *l. fin. ff. de liber. exhib.*

218 Et clarissimè hoc colligitur, & dùm in fine pro sua opinione citat *l. ser. in d. l. imper. vers. nec dominus, in 2. q. in quo loco aperte supra fundavit* *l. ser. dicitur supra fundatis conclus.* non obflare, vel ad summum loci qui de alienatione, & subiectione personali de per se, cum de alienatione, & infudatione vassallorum eum Vniuersitate egerit supra in præcedenti separata questione in *vers. & ex his oritur*; Et hoc idem confirmatur ex his, quæ subiicit in *vers. sumpto colore*, dùm dicit huiusmodi alienationem vassallorum non validari per *extrau. Innoc. Sexti, incip. ad Regnum Sicilia*, quæ permittit Regi alienatione infra summã vnt. 20.

annu

annui redditus, de qua infra latius. Si quidem, vt subdit *Lucas* illa *Cōstitutio* loquitur in bonis demanialibus; non in liberis hominibus, & sic declarat expressè ipsum loqui in simplici alienatione hominum, & vassallagij, non autem demanialium; vndè doct. *Luca*, vt supra declarata remanet ex suo contestu, & ex legibus, rationibus, & autoritatibus, quibus innitur; & si aliter voluisset *Lucas* benè sciuisset formare quæstionem expressè, Vtrum Rex possit alienare vassallos cum Vniuersitate, vel vt formauit *Iser.* sub quæstione alienationis demanialium, & sic Ciuitatū, & Castrorum, & præsertim cum tam maxima adsit diuersitatis ratio quòdā iuris effectum inter hos casus.

219 Et tandem quidquid voluerit *Lucas*, † non tantum nobis officeret illius in contrariam opinio contra magis communem, quæ stat pro nobis, quantum nobis profuturum est ipsius de consuetudine suis temporibus testimonium, tam enim *in princip. quæst. ibi* (Pone prout peccatis facientibus in Regno frequenter occurrit, Rex an possit vassallos demaniales donare, &c. quàm *in ff. vers.* & breuiter, testatur suo tempore in Reginali Curia homines territorij Auerfani ex quadam villa vtiq; liberos donatos fuisse cuidam militi, vt essent in perpetuum eius homines, & vassalli.

Et hoc supponit frequenter suo tempore cōtingisse peccatis facientibus, quod nunc contingit ex necessitate fauore defensionis fidei, conseruationis Imperij & totius Christianæ Reipublicæ suadente.

220 Nec mirum † si *Lucas* fuerit aded rigidus in hac materia, tam in alienatione vassallagij de per se *in d. l. unica*, quàm in alienatione demanialium, de qua agit *in l. quicumq; col. 5. in vers. igitur que dicta sunt*

H in

in fiscalibus, C. de omni agro deserto, lib. 14. quia de recenti etat edita extrau. Inn. Papa VI. prohibita, ut is testatur ibid. vers. & certè saper hoc emanauit in contrarium temporibus nostris Constit. extrau. Innoc. Papa VI. quæ alienationes demanum, diminutiones reddituum, & bonorum fiscalium, magnasq; prouisiones ultra viginti vntias annuatim sub excommunicatione, aliarumq; grauiorum interminatione poenarum apertissima dilertione damnauit.)

221 Quam crediderim ex eo tempore non fuisse ¶ vsu receptam, ut idem Lucas innuit, dùm maiori quam, par erat retro succensus, mox subdit (quas poenas nõnulli, qui deberent esse reliquis exemplar vitæ, & regula morum, obstinata mente, animoque sustinent indurato.)

Quod ex magnis, & frequentissimis concessionibus successiuis temporibus factis per huius Regni Sere-nis Reges, & præsertim Inuictis. Principes Arago-neos, & Imperialis domus Austriacæ satis liquere dicitur, & plusquam notorium esse apparet, quas ta-men iterum centum annorum, vel circa interstitio ob linem finitam, vel aliter ex natura contractus feudalis in Fiscum redigi experientia docuit.

222 Et locupletissimi sunt testes ¶ Aff. qui in rub. qua sint regal. post nu. 60. nuncupatim loquens de dicta Constit. Innoc. 6. subdit) sed hoc hodie temporibus nostris non seruatur, nam videmus Reges magnas prouisiones dare, & excessiuas Cõsiliarijs, & eius heredibus de introitibus feudalibus ex diuersis causis

223 ultra mille, &c.) & scribebat in anno 1480. ¶ tempore quo Hydruntini à Turcis fuerant redditi in archi-res, ut idem testatur initio d. rub. & idem reperit in S. præterea dicitur, 3. notab. n. 48. in fine.

Et

224 Et *D. meus Cyprius in inuest. in ver. Regis etiam*
in feudant, vers. limita nam Rex Sicilia, t vbi dicit
d. Constitut. non seruari. licet viderit in multis aliena-
tionibus factis in D. de Sancto Seuerino, & de Marza-
no, assensus Sedis Apostolicæ, scilicet ex abundantia,
quod iam dici constat, exoluisse.

Et refert, & sequitur *D. meus auunculus, & magi-*
ster Regens de Curte in 1. par. 17. et. feud. c. 2. S. licet
autem, num. 21.

225 Et de Consuetudine t huius Regni, alienandi
 etiam iura directa restatur *præstantis. D. Reg. Tapp-*
post. Camer. Jacq. citato, & Annam in d. l. ff. c. 9. p. 2. sup
nu. 36. de const. Princip. Capib. in prag. 8. p. 3. n. 148. de
Baron. & nouissime Mastrii lib. 1. c. 12. n. 39. de ma-
gistratibus, & ita semper practicum, & obseruatum,
 tam à Regibus Regni, quàm etiã ab ipsis Baronibus,

226 t quibus quotidie permissum est vassallos etiã relu-
 ctantes in alios etiam inferiores transferre cū mero,
 & mixto Imperio mediante assensu Regis, Jactissime
 probat *Loffred. in d. S. nec Dominus, et. 3. in ff. & 4.*
à ver. & alia ratio, iunctis d. l. qua subdit col. 6. ver.
confirmantur hac ex his, in fine, ibi (quia Dominus &
Rex potest vendere feudum sine consensu vassalli, non
sic è contrario) & refutat omnes objectiones.

Quinimò plus voluit *Loffred.* in Regno nequã vi-
 gere consuetudinem, quod Rex, & Barones præcipuo
 assensu possint vassallos inuitos in alios transferre,

227 eosq; vendere, t sed quod magis est, quod Rex pos-
 sit directum etiam dominium alienare, transfereudo
 ad libitum vassallos feudatarios, illosq; alteri delega-
 re, vt fidelitatem iurent, & sic distinctio negatiuè, &
 affirmatiuè conclusionis supra facta sit necessaria ex-
 tra Regnum, cum in Regno postro vigeat eadẽ con-

fuetudo, quæ Mediolani seruat, de qua *in d. S. ex*
 218 *ead. lege*, † vt Rex possit etiam in inferiorem, & inæ-
 qualè ius directi dominij alienare, vt expressè firmat
Loffr. d. col. 4. in vers. & quamuis ille S. & col. 6. vers.
confirmantur hac ex bis, in fine, ibi, (quod alibi extra
 Mediolanum seruat æqualitas, quæ æqualitas in
 hoc Regno non seruat, quia Rex, &c.)

Quem *Loffr.* ad hoc in specie ponderat *Lipar. in d.*
S. ex eadem, nu. 9. in s. vers. ubi est lit. l.

219 Et hoc est, quod plenissimè testatur † *Camer. in*
l. Imper. car. 7 t. col. 1. in prin. lit. A. in Regno consue-
 tum esse alienare iura directæ, etiam in præiudicium
 Coronæ, vt toties vidimus author. *Iser. & Panor.* quia
 licet extra Regnum hæc disputentur longa disputa-
 tione *per DD. in locis allegatis, & per modum in tract.*
 Tamen propter consuetudinem in Regno non di-
 sputamus.

Quod iterum repetit *Camer. in S. præterea ducatus*
 220 *car. 108.* † vbi illud addit (vnum non omittam me
 nunquam vidisse Regem alienasse suum directum
 dominium, sed persæpè terras demaniales concessisse,
 quod Rex Galliarum facere non potest) ex quibus
 221 verbis nedùm redditur clara Regni consuetudo, †
 sed apparet non obstare dictum Baldi dicentis, Regè
 Franciæ non posse alienare vnâ ex Ciuitatibus Re-
 gni sui, quod refert *D. Capyc. in ver. Imperator, vers.*
quarta declaratio, car. 150. in inuest. & fuit originale
dictum Hostien. in c. dilecti, vbi Felyn. & cæteri, de
maior. & obed.

Quia ex tanti Viri testimonio clarè patet, quàm
 longè distet in præsentī materia Consuetudo Regis,
 & Regni nostri à consuetudine, & vlu Regum Fran-
 ciæ, & propterea à potestate, & more vnus ad alterū
 inferri non posse.

Et

232 Et ob id opinio Ignei in repet. l. donationes, quas diuus, C. de don. int. vir. et vx. à n. 6. vers. quare igitur: & nu. 26. cum seq. nobis ob stare nullo modo potest.

Licet .n. ipse probare conatus fuerit promissa etiã ex causa Fœderis à Rege Christianissimo Regi Anglorum nõ obligare successores: Loquitur .n. primo attenta antiqua consuetudine illius Regis, & Regni,

233 † vbi arctissimè prohibetur alienatio demanialium pluribus ædictis, & Senatusconsultis diuersorum Regum id statuentibus. vbi etiam moris fuit, vt nec Dominus Ciuitatis, vel Castri posset vassallos alteri subijcere, & admissa fuit contradictio vassalorum, dùm allegant eorum interesse non mutare dominum, sicut è contra, vt late in decis. Capp. Tbol. 486. & iuxta hos terminos loquitur Renas. Coppin. de doman. gallico li. 2 tit. 1. n. 3. & Hostomanus qq. ill. omnium prima.

234 Secundò faterur se loqui, † contra receptas, & cõmunes traditiones omnium, etiam Gallorum, qui in ea quæstionè ob bonum pacis aliter sentiunt, vt ipse faterur d. nu. 26. vers. ego verò contra omnes præfatos DD. & sequaces eorum, & c.

Tertio, opinio Ignei nuncupatim reprobatur per modernos, qui post eum scripserunt.

235 Quarto, posset defendi in casu suo, ad quem se videtur restringere, † vt s3. pactum de annua pensione danda per Regem Gallix Regi Anglorum, ex quo tacitè fateri videbatur Rex Christianissimus per illã census promissionem Regem Angliæ directum esse Dominum Regni Franciæ, qui tamen superiorem nõ recognoscit in temporalibus, retento solum dominio vtili, non valere, velut in diminutionem, & exinanitionem Status Regis, & Regni, & contra expressam prohibitionem legis Regiæ, vt per Ign. n. 28. & 30.

Et

Et quinto, nec est omnino verum, & indistinctè
 236 † Regem Franciæ non posse alienare Ciuitates de-
 maniales, quia contrarium dixit se vidisse seruari to-
 ta die in Francia, etiam vassallis inuitis *Ranor. d. conf.*
3. in 11. quest. par. 2.

237 Ex quod ex causa necessaria, & si non maxima, †
 puta propter transitum Principis, vel constructionem
 viæ publicæ in recompensationem iuris alterius, etiã
 ubi non ita commodè alibi potest fieri recompensa,
 quod possint etiam in Francia alienari Castra inuitis
 vassallis, non obstante prædicta prohibitione, de qua
 per *Hosienf. latè fundat Franc. Marc. quest. Delfin.*
837. p. 1. ex n. 7. vers. sed pro contraria parte, ubi n. 1
refert plures alienationes Castrorum factas in Delfi-
natu temporibus Caroli VII. Ludouici II. & aliorum
 Principum, etiam si alibi ita commodè non poterant
 compensari *nu. 10. & in fine.*

238 Et ob id *Bald. floquens*, de donatione, vel legato
 Ciuitatis posuit exemplū in Rege Vngariæ, vel Fran-
 corum, quod si donarent mihi (ut ipse inquit) Ciuita-
 tem, in qua iurisdictionem haberent limitatam, solam
 illam iurisdictionem, quam habebant donare, viderē-
 tur in *l. monumenta. 14. C. de legat. sequitur Dec. conf.*
186. & pro tenui n. 3. respondens pro Guglielmo de
 Bautio vendicante Castrum Lambisci contra Ducē
 Lothoringiæ successorem, vel causam habentē à Re-
 ge Renato, pro quo etiam consuluit *l. scilicet contra-*
rium in eodem casu pro Duce conuento responderit
Ruyn. ut obseruarunt ibi *moderni addentes Galli.*

Et amplius *Guido Papa decis. 560. incip. Dominus*
 239 *Otaffrodus, post n. 2. vers. propterea,* † testatur de
 consuetudine generali Patriæ Delfinatus, & circum-
 vicinarum Principes infeudare, & in alios transferre,
 etiam

etiam minores eorum Villas, & Castra sine consensu habitantium vassallorum, & idem facere Barones, & refert casus, & exempla, subdens, quod consuetudo in hac materia feudali obtinet principatum.

240 Et ita sunt intelligenda, † quæ ipse idem prius dixerat *dec. 139. incip. Rex Francia, referendo Hostien. & Bal. in contrarium*, vbi expressè se remisit ad dicta per eum in *d. dec. 560.* quasi dixerit non procedere de consuetudine generali.

Et quamuis *Matth. in nouis. addit. ad d. ff. decis. 239. in prima addit.* recenseat Senatusconsulta, & ædicta prohibitoria illius Regni alienandi demania, quæ iure iurando rata, & inconcussa confirmant Reges Franciæ cum inaugurantur.

241 His tamen non obstantibus *Ferrer in in 2. add.* declarat ædicta procedere in alienatione omnimoda, per quam Rex abdicaret à se omnem iurisdictionem dignitatem, & dominium, nihil sibi retinendo, alias fecus *ex Oldr. Hosti. Panbr. loa. Sauxone, Laf. Chassan. Benedic. Hottom. & Coppino.*

242 Ex qua consuetudine antiquissima † infert *Pappam in d. 551. quæ in d. dec. 560.* potuisse Odofridum Episcopum Vapinensem ducentis annis ante annum 1460. subijcere villas, & Castra sibi subdita in temporibus Regi Siciliae, & homagium ipsi facere sine consensu, & voluntate Ciuium sibi subiectorum, & recognoscere dictam Ciuitatem Vapinensem, & Castra adiacentia tenere de feudo tunc Regis Siciliae, & successorum in dicto Regno, & Comitatu Forcalquerij, & proinde ipsos effectus homines, & subditos d. Regis Siciliae, qui fuerat in possessione superioritatis, & maioris dominij, & non Delini Franciæ, quamuis dicta Ciuitas esset de districtu Delinatibus,

tus, & proinde respondit dictum Episcopum, tanquam
vassallum Regis Renati, teneri, ut suo Domino subue-
nire in guerra, tunc per eum mota de anno 1460. in
inuatione Regni Neapolis (quam ipse falso recupera-
tionem vocat) & ad alia, ad que ex forma fidelita-
tis tenentur vassallus feudatarius, & ipsius vassalli ex
eadem re, & causa, quo casu iuxta dispositionem *l. Im-
per. Sallud.* vassallus vassalli mei dicitur adhuc meus
vassallus, ut *latiss. per eum in dd. dec. 551, & 560.* vbi
pulcherrimè loquitur.

Et sequitur *Dom. meus Reg. de Curte*, qui tam in
articulo alienationis demanialium Terrarum, & Ca-
strorum, quam in altero utrum vassalli inuiti, tam
feudatarij, quam burgenses alteri subijci possint, &
243 vendi, testatur Reges Regni semper fuisse in hac
possessione, & consuetudine alienandi, & disponendi
ad libitum *in d. c. 3. S. licet autem, nu. 2. 3. & nu. 37. in
fin. & num. 38.* limitat opinionem eorum, qui tenent
negatiuè, ut in Regno de consuetudine non seruetur.

Et licet dicat opinionem negatiuam extra Regnū
244 esse communem; parcat mihi, † quia non possum
non mirari, quod *Vir doctiss. & Præses. ratiocum.*
in numero *DD.* computando errauerit, ut ex supra-
dictis patet.

Idemq; firmat *Viuius, qui post Guid. Pap. Paris. Soc.*
245 *Iun. & alios*, † dicit hanc esse generalem consue-
tudinem, subdès ipsos fateri veritatem ipsam, & quia
ita quotidie obseruatur *inter com. opi. concl. 637. vers.
sed contrarium, tomo 2.*

246 Sicut utrumq; casum includit † *Reg. de Ponte de
potest. Proreg. tit. de diuers. prouis. S. 1. incip. tetigimus,*
supra nu. 4. vbi dicit, quod vera, & communis est opi-
nio, posse Dominum directum vassallos suos de de-
ma-

247 mánio inuitos vèdere, & terras demániales alienare. Ex quibus patet grauior lapsus *Neuiz.* ꝛ dñm. ausus fuit attentare, hanc consuetudinem, vti irrati- nabilem, non valere *pasñ nu. 1 & 8. verj. non obstat, suffukus* autoritate *Samuy viridary,* quod verè somniare ipsum fecit, ut optimè ipsum ex more, etiam in hoc refellit *Loffred. nosster d. col. 7. vers. nec similiter,* ubi ex *to. Fabro, Ang. Aret. Jas. Det. Lupo, Igneo, et Curt.* per ipsummet *Neuiz. sitatis* bellissimè confutat eius dicta, & respondet ad *Fabian. de Monte.*

Cui addi potest pro defensione *Neuiz.* ipsum non ligere pedes super dicta prima responsione inualiditatis consuetudinis, sed statim ad alteram confugere s3 quod *tex. in d. S. ex eadem lege, de lege Corradi,* loquatur, quando alienatio fit in parem, non autem, quando in inferiorem, & quod huiusmodi consuetudo tanquam facti sit probanda, quia locum non habet extra Mediolanum, ꝛ vnde vel errat *Neuiz.* si credimus *Baldo. & alijs supra relatis,* quod consuetudo sit generalis, vel non obstat, cum simus Neap. ubi viget consuetudo Mediolanens. in quolibet aduertere *tex. in d. S. ex ead. lege.* permiscere alienationem, etiam in inferiorem, & inaequalē, omninò rusticum, si cum Curia feudum alienetur, iuxta *comm. sensum glo. l. ser. & aliorum supra relatorum.*

Et amplius dixerunt communiter *DD.* circumscripta praedicta consuetudine, ꝛ Principē etiam absq; causa posse derogare prohibitioni, quod vassalli inuiti non alienentur, cum dicta prohibitio sit inducta de iure positiuo per *d. S. ex eadem, & S. praeterea ducatus,* cui Princeps potest derogare pro libito, & sufficit pro ratione voluntas, & derogat cum clausula ex certa scientia, per quam censetur derogare iuri com-

coni, vel sub alia simili forma, *ut latè Natta d. conf.*
 367. *ex nu. 7. ad 13. Paris. conf. 22. nu. 87. volu. 1. Rol.*
 250 *d. conf. 1. nu. 90. 94. & 96. † ubi similiter coniugit*
casus alienationis vassalorum, & Castrorum, & alio-
rum bonorum demanialium, ut fecit Reg. de Ponte
supra, idem Hypp. Rimin. d. conf. 601. nu. 42.

Quod si concurrat in alienatione demanialium,
 251 vel vassalorum aliqua causa necessaria, † nemo
 etiam ex his qui negatiuam inuenit, & circumscripta
 omni consuetudine ausus fuit negare id fieri posse,
 etià inuitis subditis, *ut latè per Paris. d. conf. 33. n. 88.*
& Rim. l. un. d. conf. 601. n. 45. ubi dicitur hoc firmare
Ifern. i. c. 1. quo temp. milit, & quod eum sequuntur
omnes in d. S. praterea ductus, Alex. in d. l. 22. nu. 29.
ff. sol. matr. Barb. conf. 12. col. 4. & 5. in secundo, Felyn:
in d. c. dilecti, n. 9. de maigr. & vbi d. Petr. Greg. de con-
cess. feud. p. 7. q. 4. n. 18. post Bal. Pan. Rom. las. iacob. &
alias per ipsam relatas, Rubens Alex. d. conf. 96. in fine
versatim illa inuenerunt.

Quinimò id licet, nedùm ex causa necessitatis,
 252 † sed etiam utilitatis, probat *idem Rimin. in d. con-*
fil. 601. respondens in casu alienationis Castri Ro-
berti factæ per Serenif. Archiducem Austriæ, quod
iustè fieri potuerit, ut distinctæ iurisdictiones penes
vnun vnirentur, quamuis illud Castrum spontè se
iurisdictioni suorum prædecessorum subiecerit.

Ex quibus omnibus conclusionibus simul iunctis
 consecutiuè oritur, & fluit ex veritate præcedentium
 decisio præsentis consultationis, & erit

Septima Conclusio principalis. Cōtractus, quibus su-
 premi Principes promittunt conseruare Castra, &
 Ciuitates subditas sub perpetuo ipsorum demanio,
 253 scilicet immediato dominio, & iurisdictione † nedùm

Circa reuocacionem Privilegiarum. 27

reuocari posse ex plenaria, & libera potestate, quod
 Principibus iure communi competit in iurisdictione ha-
 bilibus, & regalibus, & quia cum hi iuremodi contra-
 ctus habeant tractum successiuum in futurum, sicut
 sunt in natura reuocabiles pro futuro tempore, ex quavis
 iusta causa, & si non sit praecula, & necessaria, vt supra
 254. Verum existente iusta, & necessaria causa, quae
 includat bonum commune publicae utilitatis, maxime
 superuenientis post contractum, potest huiusmodi de-
 maniorum contractus reuocari, & resolui, vt iterum
 255. loca infendantur, si non obstantibus iuramento, &
 quibusuis amplissimis, & arctissimis clausulis, quibus
 contractus illi solent roborari, restituta pectio rece-
 pto, vel cum promissione de restituendo cum primis
 possit. Idque totum ex natura, & secundum naturam
 eorundem contractuum, & facultate à iure concessa,
 256. Probatum primum auctoritate *Card. Florent. incip.
 Dominus Nicolaus Marobio Aestensis.*
 257. Secundo magis in specie latissime per hoc proba-
 runt consulendo tres insignes DD. nempe *lus. cons. 56
 lib. 1. & latius cons. 227. in secundo, Bart. Socri. cōf. 4.
 in tertia, & quidem D. Raynerius Advocatus Sabau-
 diensis, de quo meminit Soccin. qui omnes responde-
 runt, potuisse Ducem Sabaudiae infeudando cum ti-
 tulo Comitatus concedere Theodoro de Rotarijs
 Castra Summaripae, non obstantibus.*

Et Primò, quod Dux Philibertus per viam conue-
 tionis, & contractus promiserit dictum Castrum nullo
 futuro tempore alienare, nec infeudare recepto pre-
 tio florenorum duorum millium.

Secundò, quod Castrum praedictum esset locus in-
 signis, & situs in limitibus domini Sabaudiensis, &
 magni redditus, & sic alienatio tenderet in maximum

detrimentum Status ipsius Ducis.

Tertio, quod ipse Dux Carolus prohiberetur per ædicta, seu decreta Ducalia, quibus interdicebatur infeudatio rerum, & Castrorum patrimonialium incorporatorum Camerae computorum, *ut refert Ias. in arg. cons. & col. 3. dum in vers. aggredior nunc, refert fundamenta procuratoris fiscalis, qui ex multis prætendebat infeudationem factam annullare.*

Et quarto, quamvis in illo casu non concurrisset causa publicæ utilitatis, vel saltem tam vrgēs, & præcisa, quæ includeret commune bonum totius Christianæ Reipublicæ, vel saltem necessaria pro conseruando statu illius Principis, sed tantum fauor remunerandi seruitia, & operam iamdiu præstitam per illū Theodorum in matrimonio contracto inter Ducem Carolum, & D. Blancam filiam Marchionis Montiferrati, ex quo erat acquisita dicto Duci spes succedendi Marchioni, qui tunc temporis carebat prole masculina, quæ spes tractu tēporis euanuerat ob natiuitatem masculorum, *ut testatur Ias. in 8. col. in 8. fundam. pro Rotarijs Soccy. n. x. vers. tertium quia.*

Et mouentur illi tres patres solidissimis rationibus quæ in DD. Consilijs referuntur.

Et inter alia fundant, vt veras, & communes subseriptas conclusiones.

- 258 Prima, Principem Supremum † posse tollere dominium, & alia quæ sita de iure gentium, cum clausula de plenitudine potestatis, vel alia simili æquipollēti, etiam nulla suassistente legitima causa. † Sed ex iusta, vel necessaria causa indubiè posse tollere ea, quæ sunt iurisdictionum, & euacuare contractum inhiatum cum priuato, cuius, & possit auferre res priuatorum, & tollere eorum dominium, *Ias. late in 12. &*

13. *fundamento pro Rotarijs*, vbi dicit hæc verba,
(quod ita tenent glosæ ordinariæ vbique, tam iuris
Ciuilis,quàm Canonici,Ciuilistæ, & Canonistæ.)

260 Et ampliat etiam † in inferiori a Principe, quod
auferre valeat ex eausa ius tertio quæsitum, & in 14
conclus. quod Princeps reuocet priuilegia subditis
concessa, etiam quæ transfunduntur in contractum
ex causa publicæ vtilitatis, *ex c. in nostra, secundum
intell. Innoc. & Butr. de iniur. cum alijs*, quod iterum
repetit, & confirmat in resolutione contrariorum
idem Soccy. d. cons. 4. nu. 10. vers. tollitur etiam.

Secundam conclusionem addit Soccy. in d. cons. nu.

4. 5. vsque ad nu. 7. *vers. præterea, vbi d. n. 7. in fine*

261 dicit, hoc esse optimum fundamentum, quod etiã
cõtractus factus à Principe cum subdito recepta pe-
cunia potest reuocari per Principem de plenitudine
potestatis, etiam sine causa, vel de potestate ordina-
ria cum legitima causa, quando non est simplex con-
tractus puta venditionis, vel permutationis, qui in-
ter priuatos celebrari solent, sed de rebus spectanti-
bus ad Principem, in quibus semper adæta principali
intentione præualet gratia, & beneficiũ, autoritate
Baldi in prælud. feudor. n. 9. vers. pro intellectu eorum,

262 † vbi concludit, contractum feudi non idè minus
censeri beneficium, & gratiam, quia si comparentur
inuicem extrema feudi s3. concessio, & recompensa-
tio beneficiorum, censetur præponderare beneficium

263 & idè feuda habent plurimum gratiæ, * & rectè
appellatur beneficium, quia præualet extremum po-
tentius, quod exemplis comprobatur, ex qua *Baldi do-*

264 *Æri. colligit Soccy.* † quod quando conceditur gra-
tia recepta pecunia, non desinit esse gratia, quia gra-
tia præponderat *ex tex. pulcherrimo in l. Titius pue-*
rum

- rum* 3. ff. de obsequijs à liber. & libert. & s. ubi *Marcellus* respondit, quòd, qui pecunia seruum suum manumisit iura patronatus reseruauit, quia & si beneficium manumissionis gratuitum non fuerit, beneficium tamen est, ex quo spontè fit, *qui tex. habet concord. in*
- 265 *decis. principali*, † vt pecunia non impediat, quin iura patronatus censeantur reseruata, quando spontè manumisit, l. 1. C. de bon. libert. & *lesiam*, C. de obseq. *præst.* sed est singularis in ratione, quam reddit, beneficium esse, licet gratuitum non sit.
- 266 Ex quo *tex. infert Roman.* in indiuiduo, † quod non idèò minus dicatur priuilegium, vel beneficium, quando Princeps concedit aliquid, 13 pecuniam recipiat, & quod propterea poterit prædictam concessionem reuocare, quia verè non dicitur contractus, sed priuilegium, & regulari debet secundum naturam priuilegij reuocabilis, de quo dicit esse casum in term. in d. *Titius puerum*, vt per eum *sing.* 463. an. *Dux Mediolani sequitur Cateb. Costa in memqr. ver. exèptus*, & in *ver. ingratitude*, *verf. secundo confitemo*, qui ita dicit etiam, & non aliter sentire *Bal. in d. l. qui se patris*, col. pen. *verf. hoc scias*, & sic clarè dicit *Costa nã aduersari præd. ea que tradit Bal. in d. l. qui se patris.*
- 267 Et ante *Roman.* † hoc idem expressè firmavit *Cass.* in l. 1. C. de liber. & eor. liber. ubi nu. 3. expressè format quæstionem, an priuilegium mediãte pecunia concessum transfundatur in contractum, ad eò vt efficiatur irreuocabile, & ex d. *Titius*, dicit se de facto allegasse in quadam quæstione, vbi quædam immunitas superior concesserat immunitatem cuidam cõmunitati subditæ, recepta pecunia, & postea volebat reuocare dictam concessionem, & licet allegaretur, quod non posset, quia huiusmodi concessio transue-
- rat

Et in contractum, Ego tamen dicebam (inquit Pau.)
 268 quod longa est differentia, et an superior per pecu-
 niam concedat immunitatem alicui Terræ sibi tamen
 subditæ, & tunc dicitur concedere in priuilegium, &
 est gratia, s; non gratuita, ut ibi est casus, priuilegia
 verò concessa subditis possunt per Superiorem quan-
 docunq; reuocari, ut in *c. veniens, de prescrip.* malè tñ
 269 facit Superior reuocando s; sine causa; et interdū
 verò talem immunitatē concedit Terræ non subditæ;
 quæ tñ venit in subiectionē cū illo pacto, & tunc nō
 potest reuocari, & de utroq; dicit esse casum in illa
lege, & Castr. sequitur ad unguem Iacob. in d.l. qui se
patris, in fine, qui addit etiam Alex. in cons. 101. post
nu. 7. lib. 1. qui citat Butrium conciliantem Bart. cum
 270 *lunoc. ut opin. Bart. et quod statuta transfusa in cō-*
 tractum non possint reuocari, procedat in nō subdito,
 opinio verò affirmatiua *lun.* pcedat respectu subditi.

Et ob id Soccy. in *d. cons. 4. post nu. 6. vers. nec huic*
considerationi clarius dixit prædictæ conclusioni non
 271 obstare et *doctr. Bald. in d.l. qui se patris*, quia sibi nō
 declarat quanta debeat esse pecunia recepta, ut de-
 sinat esse beneficium, quod declaratur *ex dictis per*
eum in prelud. feud. loco supra citato, vel voluit Bald.
 quod quantitas recepta per Principem sit commen-
 surata rei concessæ, ut non dicatur priuilegium, sed
 conuentio, sed quando non esset commensurata cla-
 rē sentit, quod adhuc remaneat gratia in terminis
 beneficij, vel priuilegij.

Nec curat Soccy. probare minorem, quod in casu
 272 suo quantitas soluta non erat commensurata, et quæ
 supponit pro indubitato in huiusmodi cōcessionibus,
 quas Principes faciunt de retinēdo Ciuitates in de-
 manio, vel ubi aliter suis subditis concedunt immu-
 ni.

nitates, quod faciunt, ut Principes, non ut priuati, quæ semper præponderat gratia, & beneficium pecuniæ receptæ, ut clarissimè reassumit idem Soccy. in d. conf. paulò sup. n. 6. dum refert ita consuluisse Alex. in Ciuitate Vulsurana, & propriè in vers. Ex quibus in proposito dico.

- 273 Quod propriè † voluisse videtur Camer. in repet. l. Imperialem, §. præterea Ducatus, car. 97. col. 4. lit. S. ubi in articulo, an feudum emptum sit propriè feudū, fundat verè, & propriè feudum esse, & beneficiū, quia considerando dantis prouidentiam, licet negari non possit quin sinister oculus fuerit ad pecuniam, post Lucam de Penna, quem citat; tamen non ideò minus concedens dextero oculo fidelitatem non intuitur, & sic gratia, & beneficium adhuc nuncupari debet, nam pecunia sola nõ fuit in causa, & potuit vtrumq; concurrere, sed adhuc gratia dicitur, citans ad id in specie Hostien. in sum. de feud. & dicit esse casum sing. de hoc in d. l. Titius puerum, & concludit col. seq. lit. A. vers. ex quibus, quòd tametsi feuda amore, & nõ pecunia quærenda sint, non tñ ex hoc donata non censentur, & sic habemus, † quòd semper remanet beneficium, & priuilegium, licet pecunia intercedat, quòd latissimè uti communiter receptum defendit Reg. de Ponte conf. 39. post n. 6. vsq; ad n. 13. & n. 17. li. 2. & Dom. meus Auunculus Reg. de Curie in 1. p. diuers. feud. cap. incip. tenor ergo, & c. nu. 43. & seq. f. 36. Nec dissentit Sola ad conf. Sabaudia, incip. quia in plerisq; in gl. 1. super tex. nu. 8.

Sed ultra dicta per Soccy. pro responsione ad doct. Bald. in d. l. qui se patris, utimur doct. Cast. qui in l. digna vox 4. C. de legib. post n. 6. relata doct. Bal. in 275 d. l. qui se patris, † quòd si Princeps non gratuito concessit

cessit transit in contractum, & efficitur irreuocabilis, *subiicit Paul.* (sed in contrarium allego *sex. optimum in d.l. Titius puerum*, vbi libertas data, licet non gratuito potest reuocari) & resoluit, quod *Bal.* loquitur, quando Princeps volebat reuocare priuilegium concessum mediante pecunia de plenitudine potestatis sine causa, tunc enim non potest si recepit pecuniā, priuilegium enim transfunditur in contractum s3. quoad hoc, vt non possit reuocari prohibito voluntatis sine causa, secus verò cum causa, quia hoc potest, & ita procedit *d.l. Titius*, dùm ibi hæres manumissoris, vt ingratum libertum accusare volebat, & *subdit*
 276 *Paul.* (tene menti) † & sic cum ista notabili declaratione *Cast.* sunt intelligendi omnes DD. qui sequuntur *Bald. in d.l. qui se patris*, quod etiam negare non potuit *Calcan. conf. 52. nu. 17.*

Secundò addit *Paul.* alteram declarationem in vers: (Prædicta intelligo) vt s3. prædicta dùm dixit, priuilegium sine pecunia concessum posse reuocari sine causa declarandum esse, quando concessio non continebat translationem dominij directi, vel vtilis, & tradit exemplum in concessione immunitatis, secus
 277 verò vbi dominiū aliquod translatum esset, † quia tunc reuocari, vel auferri non posset dominium sine causa, vt videre est in feudo *in tit. de feudo sine culpa non amitt.* quod, & regulare est, quod Princeps non auferat dominium rei suæ sine causa, puta publicæ vtilitatis, & tūc dēt restaurare pretiū, vt in *l. Lucius.*

278 Et ex hoc inferri potest, † quod cum in hac promissione retinendi Vrbes in demanio nullum dominium directum, vel vtile in ipsas Ciuitates, & Castra Rex ipse transtulerit, sed solum Rex ita concedendo, nec donauerit, nec concesserit, sed solum retinue-

K rit,

- rit, quod *D. Capyc.* in specie aduertit *infra alleg. decis.*
 279 *156. poss. num. 1.* † ubi dicit postius Regem acquirere consolidationem dominij vtilis cum directo, quæ ipsum aliquid trāsferre, & clarius licet ad aliam finem *nu. 3.* ibi non donat vassallis vtilis dominium, sed retinet pro se, quam pulchram esse considerationem, dixit hoc in specie obseruans *Amad. de Ponte in d. re.*
 280 *petit. c. 1. poss. n. 1 17.* † ubi expressè dicit, quod Rex in huiusmodi demaniorum concessionibus nihil trāsferret, sed retinet, quorum auctoritate probatur longè distare ab infestatione, quæ fit in singulares personàs, in quas verè transfertur vtile dominium, & exercitium iurisdictionis, quod propterea huiusmodi promissiones remanent, etiam recepta pecunia, reuocabiles, quæ etiam ratione inhihi decreta, & decisiones, quibus contractus demaniorum fuerunt reuocati, considerauerunt *Anna infra cit. alleg. 50. nu. 4. & Reg. Reterb. dec. 19. p. 5. in causa Seminaria, car. mibi 7.*
 281 Et hæc quoq; differentia inter translationem, † & retentionem optimè deducitur *ex Panor. in c. auditis poss. nu. 2 1. de præscript. in vers. finaliter, ubi ex Inno. & communiter postquam num. 20.* in terminis nostris tractauit quæst. Vtrum intersit subiectorum non mutare dominium, & è contra subdit, quod aliqui quis possidet iura aliqua, aliquando non possidet, sed tantum in eo, vel super eo possidentur, inter quæ dicit esse notandam differentiam, nam Monasterium, de quo ibi *in tex.* quod dicebat se habere quædam iura, & possidere iura in quibusdam Ecclesijs, quæ tñ Ecclesiæ non possidebant, nec possidere poterant in seipsis, quia nullus potest in seipso ius, vel seruitutem habere, *ut in l. in re communi, ff. de sera. urb. præd. & proinde dicit Panor. quod hoc casu pot. agi contra veruq;*
 scili-

scilicet contra detinentem subditos, & contra ipsos subditos, sed diuerso modo contra primum, quia sua interest, cum sit in possessione subiectionis, contra subditos vero qui nihil possident, vt patientur a dore, vti iure suo in obediendo.

Ex his omnino inferitur, vt cum in subditos ex demaniorum concessionibus nihil trāsteratur, quod ob id *ixta doctr. Caste.* possit etiam sine causa concessio reuocari, & saltem cum causa, & si non sit necessaria, vel publica, res erit extra omnem dubitationem,

Et hoc idem voluit vno verbo *Bal. in d. qui se parit, post nu. 10.* dum fecit discrimen inter concessa, & promissa, & permissa tantum, dicens aliud esse concedere, vel promittere, quam permittere supra tetigi in prima conclusione.

Et vt redeamus *ad sex. in d. l. Titius quorum*, quod ex ea *sex.* solo determinari possit præsens cōsultatio 282 † nouissime probat *doctiss. Consil. Georg. feud. interpret. insignis, & mihi multis nominibus obseruandus in sua 1. p. re. feud. c. 55. n. 5 1. car. 4 11.* vbi mutata sententia, quam vti facundissimus Advocatus defendit pro Ciuitate Cosentia in causa separationis *Calajū in sua allegat. 15.* quam prudenter de more iudicauit transactione terminandam, partes Filci defendente Domino meo Regente de Curte, tandem pro Filco decidit, huiusmodi concessionēs demaniorū, & si pergunia mediante, esse reuocabiles, cum sint adus misti gratia & contractu, sed plurimum praualeat gratia, & sic attenditur id, in quo praualeat, *idemq; late probat insignis Garf. Mastrell. in cons. unica post primam partem decis. nu. 43.* Itaut non sit curandum de *Bellugo*, dum in *specula rub. 36. §. grāue dampnum, n. 8. in fi. car. 169.* conatur effugere decisionem illius *sex.* contra expressa verba *I. C.*

Et ut redeamus ad fundamenta Soccy.

Tertia colligitur conclusio ex DD. per Soccy. in d. conf. 4. post no. 7. vers. *præterea*, quam dicit fuisse fundamentum Dom. Rayn. Aduocati in illa causa Summaripæ in suis allegationibus.

283 † Quod istæ promissiones, quas faciunt Principes supremi de retinendo Castra sub perpetuo demanio, & de non infeudando de iure non subsistant, ut nullæ, & inualidæ, cum talis prohibitio infeudationis sit contra naturam, & dignitatem Status Principis, & sic non ligant ipsum Principem, ex nos. per Bald. & alios in d. l. digna vox.

284 Cum enim proprium sit † Principum infeudare, iuxta tex. in c. 1. de his qui feu. da. post. ubi dicunt DD.

I. C. non fecisse mentionem de Regibus, cum id esset 285 indubitabile, quinimò † illud est de natura dignitatis ipsius Principis probatur in S. illud, auth. Consti. qua de dignit. Bald. in l. 1. in princ. ff. de Const. Princip.

cum alijs congestis per Cæphal. conf. 155. lib. 2. qui respondit in pulchro casu p. Mercurino Georgio Gattinario nepote Mercurij Gattinarij supremi Scribæ Caroli V. Cæsaris contra Fiscum Ducis Sabaudia,

286 † ergo promissio, qua Principis manus ligantur de non infeudando (præsertim cum illis exquisitis, & magno Aduocatorum studio adiuuentis clausulis, quæ passim de consuetudine horum priuilegiorum, siue contractuum demanij circumferuntur) est tanquam Principis dignitati, & potestati præiudicialis abolenda, & irrita declaranda.

Accedat doct. Ifern. in l. Imperialem, col. 3. vers.

287 Circa hoc videtur, † quod ubicumq; Principis concessio tendit aliquo modo in derogationem suæ auctoritatis, dignitatis, & potestatis, illa ad nutum re-

vocari poterit, nec ad illius observantiam obligari potest, quod *authorit. Panor. Calder. Faelyn. Io. Lupis Ioan. Nenz. in sylva nupt. & aliorum comprobatur Grammat. voto 28. ex n. 14. ad n. 18. Petrus in term. nostris de potest. Princ. c. 24. nu. 250. vers. Sexto declaratur, ad idem conf. Barbatia omnium primum, ubi post nu. 29.*
 288 † concludit, promissionem factam per Papam, qui inter alia promiserat Collegio Cardinalium, quod non posset infeudare terras Ecclesie temporali subiectas non valere, quia tendebat in diminutionem suae Pontificiae potestatis, & non obstante iuramento posuisse ipsum contrauenire, ut per *eum nu. 27. 28. & post nu. 29. vers. & ex istis elicitur.*

Addit Soccy. nullas esse eiusmodi promissiones, Et
 289 ex eo, † quia adimitur Principi potestas concedendi regalia, & iurisdictiones, quas constat esse de regalibus, unde cum iurisdictiones, & regalia concedere, & communicare sit proprium Principis, à quo fluunt, & refluunt, velut flumina ad mare, *ad tradita per Masstril. lib. 1. c. 10. & seq. de magistr.*

Non poterit propterea Princeps ligare successore
 290 † quominus regalia concedat *ex Bal. in extrau. de de pace constantia, ver. amplius,* & exinde concludit Soccy. non posse Principem promittere, nè regalia concedat, nè infeudet, nec alter eius iussu regalia exerceat.

Et sicuti magna alienatio, & expropriatio directi dominiij tendens in prauiudicium, & dedecus coronae
 291 † non valet iuxta terminos cap. intellecto, ut supra
 292 declaratos, † sic è contra promissio de non infeudando, quia est contra naturam dignitatis Principatus non valet, nec etiam per promissionem est observanda, & huius casus in specie parificat sequutus Soccy.

in

in d. rona, Petrus d. fr. d. c. in p. d. h. b. princ. Scapio m. m. m. 196, iun. f. r. m. 292. ibi (sic ex promissa de non in feudando) fol. 184. & idem Petrus in 2. conclu. princip. & circa secundam, m. 49. v. p. f. m. e. o. b. l. i. a. t. p. r. i. m. a. n. t. , ubi in specie probat consultationes las. & Socy. eorumq; fundamenta, vt ex hoc colligere liceat, quod licet Petrus alibi videatur aliter sentire in conclusionibus generalibus, tamen in terminis casus nostri in indiudivo stat pro nostra scientia.

Sicut etiam idem Petrus in 6. subiugamus omnia exempla, n. 46, 49, & 50. ex cons. Oldr. 95. m. 2. 13. et 14. 293. † loquente de promissione de non alienando facta per Regem Aragonie in statuto iurato, quod non obstante promissione iurata non impediretur dominij translatio, & quod potuerit eam ab initio reuocare, maxime ex causa nē incidere in odium Regis Castellę sui affinis, & alijs, quos citat iterum sequitur Socy. in d. cons. super Castro de Summaripa, & quod non obstante pacto, & stipulatione Principis intamēto firmatis de non alienando, vel in feudato, non impediatur dominij translatio, si Princeps in feudet, & transferat, *Latissime fundat Bursat. cons. 160. n. 13. & 30. l. 2.*

294. † Nec obstat, predictis consultationibus las. & Socy. in causa de Summaripa, quod Neuz in d. cons. 12. dicat fuisse iudicatum contra dicta consilia pro Vniuersitate, & Fisco Sabaudienfi, quod dicit verum esse & prolatum arrellum a Majj. 1499. *Amad. in d. c. 2. post n. 66. de his, qui feuda. pos.*

Quia, vt dicit idem Amadens, qui testatur se vidisse 295. se processum, & id potuit euenisse alijs rationibus, & causis, quam ex eo quod Princeps nō possit alienare demanialis, & in specie quia Oppidum Summaripę erat

erat egregium, valde, & positum in consuetudinibus, vt supra, & alia etiam plura obstabant, & in specie decreta Pedemontana prohibitiua, quibus non erat sufficienter derogatum, & alia.

296 Et nihilominus † postea de anno 1501. Castrum prædictum adhuc fuerat infeudatum, & reclamatio ab illa sententia anni 1499. adhuc suo tempore pendebat, & sub Iudice lis erat inter hæcēssores Rotarij, & nouiter infeudatos, & forte in progressu temporis euenire potuit, quod fuerit reuocata.

In casu autem nostræ consultationis sunt iam excepti loci insignes, & limitrosi, & nedum decreta non obstant prohibitiua, quibus derogari necesse non est: Sed consuetudo, & mos præscriptus iudicandi viget maximè pro libertate infeudandi demanialia, & reuocandi concessionem de non infeudando, vt magis ex seq. patebit.

297 Et ex cõsilijs postea editis † per alios insignes DD. in eadem causa Summaripæ clarissimè ex relatione facti apparet sententiam illam instando filco Ducali, velut latã ex causis particularibus, & innixam super diuerso facto nobis propterea nõ officere, & *Menochi. conl. 264. n. 68. vers. respond. quinto. lib. 3.* respondens super reuocatione Castri Bastiæ Montis regalis Pedemontium inter multas reuocationes, quas Principes Pedemontium re cognita consueuerunt facere, & irritas declarare infeudationes, ponit in primo loco reuocationem infeudationis dicti Castri Summaripæ inter reuocationes, quas vassalli ipsi, vel mendacijs expressis, vel suppressa veritate subreperant, & hæc de causa dicit reuocatas fuisse infeudationes Castrorum Summaripæ, Brigæ, Leualdisi, Montiscaprelli, Castellesti, & Carisij, & sic non est trahenda illa

de-

decisio ad exemplum, & forte etiam quia Rotarij, & si nonnulla seruitia præstiterint, attamen fuerant & rebelles, & velut tales bonis priuati, & sic adhuc de fide suspecti, vt patet ex his, *qua in d. cons. 4. Scribis Socc. nu. 23. & seq.*

298 Siquidem alioquin † conclusiones per *Las. & Soccin. firmata in dd. cons. communiter à DD. probantur, & sunt canonizata.*

Vt inter alios probat *Rolandus*, qui in causa reintegrationis octauæ partis eiusdem Castri pro eisdem Rotarijs contra hæredes Comitis Tendæ, cui de nouo dictum Castrum infeudauit Dux Sabaudie *cons. 6. in fine, lib. 3.* vbi ita arbitratur ex rationibus *Las. & Soccy.* omninò iudicandum per Sac. Consil. Taurini pro dictis de Rotarijs.

299 Et licet † *Capb. cons. 168. 2. volum.* latissimè respondens in eadem causa pro parte contraria, s3 hæc redum magni Bastardi Comitis Tendæ contra Rotarios, vbi initio refert totam facti seriem *in 2. dubio ex n. 24.* conetur impugnare *conclus. Las. & Soccy.*

300 Tamen † *Roland. in cons. 32. in 4. vol. ex nu. 58.* defendit consilia prædicta, & arguit sententiam prædictam latam contra Rotarios de anno 1499. iniquam, iniustam, præcipitaram, & nullam.

Et testatur latam, tum ex promissione facta in anno 1470. per Ducem Sabaudie Amadeum, tempore quo locus prædictus Summaripæ spontè, & voluntariè se reduxit sub dominio Ducis, & cum eo se coniunxit, cuius submissionis, & deditionis respectu Dux promisit ipsum Castrum, nec iurisdictionem alienare, neq; infeudare, nisi in primogenitum futurum Ducem cum clausula irritanti.

Tum etiam ex edicto generali condito per Ludovicum

uicum Ducem de anno 1445. in quo stipulante Secretario pro se, & successoribus subditis, & omnium quorum interesse poterat, promiserat nullam ex Ciuitatibus, Castris, Villis, Terris sui Status alienare, nec infeudare ultra vitam donatarij cum clausula irritanti.

301 Quibus etiam fundamentis † *Cæpbal.* defendit iustitiam dictæ sententiæ *ex nu. 30. vers. primo quia, & nu. 32.* addit ædictum prædictum prohibitorium Ludouici fuisse factum apud Gebennas iussu, ac beneplacito Papæ Fœlicis genitoris sui, & proinde non potuisse reuocari absq; illius consensu *nu. 33.* sicut et subdubius respondit *Claud. Seyfel. Archiep. Taurin. de feudis, S. sed si aliqua lege fol. 153. iuxta impressionem Basiliæ.*

Et *ex nu. 43. ad 46. Cæpbal.* fundat ædictum prædictum non potuisse reuocari per successores, non tã ex eo quod prædecessor potuerit ligare successorem, quam vigore expressæ approbationis, & ratificationis dicti ædicti, quam fecerat Dux Carolus successor, cui non potuerat postea ipsemet infeudando cõtrauenire.

302 Et *Socc. & las. †* amplissimè sequitur, & infinitis DD. autoritatibus comprobat *Mench. cons. 962.* respondens super validitate infeudationis factæ per eundem Ducem Carolû de Castro Confluentij Principissæ de Lucemburgo à *nu. 1. ad 38. & idem Menoch. cons. 1003. post nu. 18.* respondens super validitate concessionis cuiusdam Castri factæ per Regem Henricum IV. Don Petro de Velasco, quam uti validam non fuisse ius reuocandi Inuictissimo Regi nostro Philippo Tertio eius successori latè defendit.

Et quod aliàs in Regno probatum, & canonizatum fuit *hos Socc. consil. †* adeo ut S. C. in Supremo

L Col.

Collaterali cum interuentu Regiæ Camere, & postmodum in Supremo Consilio Italiæ apud Suam Majestatem huius *Socc. cons. auctoritate* determinauerit potuisse concessionem demanij onerosam reuocari, obseruauit in specie *Anna alleg. 50. m. 2. in fi. & all. 87 nu. 2. & alleg. 69. de quo latius infra suo loco.*

Vndè parum nocere debet, quod in causa, in qua consuluit *Socc.* Senatus Sabaudienfis iudicauerit cōtra *Socc.* † dùm Suprema Neapolitana Tribunalia, vbi alia viget consuetudo, nec adsunt ædicta prohibitoria, & Supremum à latere Consilium Italiæ residēs apud nostrum Regem *cons. Soccy*, perpessè probauit.

Ex quibus omnibus patet *conclus. las. & Soccy.* esse iuridicas, † & sententiam contra ipsos latam, vel iniustam, vel & si iusta fuisset nobis non officere, cum innixa sit causis particularibus, & quæ de facto, & ratione distant à casu præsentis consultationis.

Vbi non agitur de conuentione demanij acta cum Ciuitatibus non subditis, & quæ huius promissionis intuitu se submiserunt.

Nec in Regno adsunt ædicta, atq; decreta prohibitoria infederationem, quinimò leges, & cōsuetudines omninò permissiuæ.

306 Quam differentiam † expressè constituit *idem las. in cons. 56. r. vol.* vbi respondit pro Baronibus infœdatis de Castro Sauuiliani, quod non obstante priuilegio cōcesso communitati dicti Castri, in quo Dux Sabaudia promiserat non alienare, neq; iurisdictionē aliquam, vel imperium transferrē in aliquem, qui nō esset de domo, & prosapia Sabaudia, ac Decretis Ducalibus prohibitiuis, valere infederationem, & fundat se in specie *post nu. 2. vers. est enim in casa nostro*, quod priuilegium prædictum fuerat concessum postquam

exerc-

exercitus Sabaudiensis in bello cum Duce Mediolani armorum impetu perfecte subiecerat dictum Castrum Duci Sabaudiae, & sic ipsa communitas effecta erat sibi subdita, dicēs se qua esse si antequam fierent subditi ita conuenissent cum Duce, & in recompensationem privilegij se subditos fecissent, & ita declarat procedere *doctr. Bar. in homines populi citatā in princ. pro parte Communitatis*, s3 quod privilegium, quod 307 transit in contractum sit irrevocabile, & ut intelligi debeat, cum conceditur non subdito, qui sponte hac de causa se subijciat, quod *ante Las. expresso docuerat Castr. in d. l. i. C. de libert. & eor. liber. in fr. vrb. inter- dum varo*, quem sequitur *Iacob. in d. l. qui se patris, et supra*.

Et cum hac distinctione resolvuntur fere omnia, quae magis in contrarium urgere videntur.

308 Siquidem *Neniz* pugnat pro patria sua Astensi, quam fundat ab initio fuisse liberam, & connumeratam Astam inter liberas *in tit. de pace constantia*, & ex privilegij Frederici, & quae sub hac conditione se subiecit Comiti virtutum Mediolani Domino, à quo causam habuit in Comitatu Astensi corona R. Franciae, & nullo tempore, vel modo seperari posset ab eius immediato dominio, & cum nonnullis alijs pactis, & privilegij per eum *latius relatis in d. cons. ex. nu. 19*, quorum Rex notitiam non habuerat per errorem interfudando.

309 Sic etiam *Crana. in cons. 241*. pro Oppido Brigo contra Georgium Maloperam fundat se potissime, & Castrum illud esset de Comitatu Nicina, & Vicariatus Sospelli, qui sponte se dederunt Principibus Sabaudiae, praevio pacto expresso, & sollemni stipulatione de non alienando, nec interfudando, *et latus per p. um*

nu. 9. *vers. secundo principaliter, & iterum post nu. 17. vers. quarto principaliter*, ubi ex hoc dicit pactum illud veluti inhitum cum non subdito reuocari non possit, cum & in non subditum naturaliter, s; sit subditus accidentaliter, vt est laicus subditus Papæ accidentaliter tantum in causa spirituali, non quoad bona temporalia, non possit Princeps vti plenitudine potestatis, vt per eum.

310 Et † *Menoch. in cons. 264. in 3.* respondit pro Communitate Ciuitatis Montisregalis, vt non potuisset ab eius dominio, & subiectione separari Castrum Bastitzæ, quod ante annum 1300. tempore quo suberat Serenissimo Roberto Regi Neap. erat illi subditum, ex eo, quia de anno 1347. ipsa Ciuitas se spontè submiserat Amadeo Comiti Sabaudie, & Principi Achaie cum expresso pacto, quod ipsi Principes non possent alienare directè, nec indirectè Ciuitatem, nec loca sibi subdita separare, vel diuidere, sed perpetuò penes se retinere sub eisdem privilegijs, quibus fuerat sub Roberto Rege, vt latius ex ferie facti ante principium consilii.

Et in hoc potissimè fundat suam consultationem.

311 † *Menoch. vt post nu. 12. vers. secundum, n. 33. vers. sexto suffragatur, nu. 42. vers. decimo non mediocriter, & n. 60. vers. responderi secundo*, ubi amplius restringit suam consultationem n̄ procedere in infeudatione Castri iam vniti, & suppositi iurisdictioni Ciuitatis, quæ pacto, & conuentione inhitæ cum Principe (tempore s; quo spontè se dedit, vt supra) Castrum ipsum tanquam propriam obtinet, secus verò quando Princeps infeudat ea, quæ propria, & immediatè sua. i. sui Principatus sunt, quia, & si alienare non possunt in totum, infeudare tamen possunt etiam inuitis subditis,

Et

Et amplius Menoch. nu. 65. negat vigerè in Ducatu Sabaudiaè cònsuetudinem infeudandi, ex quibus patet tantum abesse Menoch. consil. nobis ob stare, vt pro nobis in casu, de quo agimus expressè respondisse videatur.

Et quam longè distet casus reuocationis priuilegij, vel contractus gesti cum subdito, † à reuocatione conuentionum gestarum cum Communitatibus, quæ spontè se subiiciunt cum hoc expresso pacto de non alienando, & infeudando, & sic recepta promissione, & iuramento antequam efficiantur subditi, patet ex his, qua doctissi. scribit Roland. à Valle cons. 1. ex num. 44. ad 48. lib. 2. † respondens potuisse Duces Manruæ, non obstantibus priuilegijs transfusis in contractus reuocare exemptiones, & immunitates subditis concessas ex iusta causa superuenienti.

Vbi autoritate Bart. Anchar. Pan. Castr. Barbat. utriusque Soccy. Decij, Graues. Paris. & Brun. † probat, Ciuitates, quæ spontè se submitunt alteri Ciuitati, vel Principi cum certis pactis, & conditionibus in alijs, vel exceptis remanere liberas, vti de Sauona quòdam Ianuam, & alijs ibi traditur exemplum.

Quod motiuum ad eò vrgere extimauit Rol. contra Ducem, pro quo respondit, vt cum ad alia motiua plures accomodauerit solutiones, ad hoc respondit fatendo contrarium, verum in casu suo deficere factum, vt per eum nu. 186. vers. ad quintum.

ET pro hac Septima Conclusionè vrget auctoritas rei sæpius iudicatae † in Supremis Tribunalibus Regni nostri, vbi cum iste Articulus reuocationis demagiorum pluries acciderit diuersis temporibus, ferè semper fuit decisus affirmatiuè.

Ita enim iudicauit Sacrum Consilium Sanctæ Clarae

re accidente voto Supremi Collateralis die 26. Septembris 1521. † super venditione Terrarum Sancti Seuerij, & Termularum, in quo confesso interfuerunt decem Viri insignes eminentis doctrinae, de quo casu fecit decis. D. meus Capyc. in sua celebri. dec. 166. cuius decreti copiam hic inserere libuit.

317 *Visis literis † emanatis à Cæsarea, & Catholica Maiestate sua, & venditionibus factis per eandem Maiestates Ill. Duci Achaë de Ciuitate Terami, & Ill. Duci Termularum de Terra Sancti Seuerij, visisq; videndis, ac actentis actenandis, & consideratis considerandis, priuilegijs, & scripturis omnibus allegatis, & productis tam pro parte dictorum Ill. Ducum, quam pro parte dictarum Vniuersitatum, & hominum Ciuitatis Terami, & Terra Sancti Seuerij, & cuiuslibet ipsorum, & ipsarum, Aduocatisq; & Procuratoribus illorum, & illarum ad plenum auditis, Decernimus, sententiamus, & declaramus, Cæsaream, & Catholicam Maiestatem ex causis narratis in priuilegijs, & venditionibus factis per eandem Maiestates Ill. Duci Achaë de Ciuitate Terami, & Ill. Duci Termularum de Terra Sancti Seuerij, & de plenitudine potestatis, quauis debuisset, & potuisse visum fuit suis Maiestatibus, ex dictis causis potuisse vendere dictas Ciuitates, & Terram predictis Ducibus, non obstantibus priuilegijs, & scripturis in contrarium allegatis, & productis, & uirtute dictarum venditionum predictas Catholicam, & Cæsaream Maiestatem teneri ad tradi faciendū possessionem dictarum Ciuitatis, & Terra predictis Ducibus. Hoc nostrum super predictis interponendum decretum nomine predictarum Maiestatum. Vid. Montanus Reg. Vid. de Colle Reg. Vid. Marcellus Regens. Vid. Ant. Ianuarius, Ioannes Marcialis, Antonius Capica,*

pica, Cicco Loffredus, Nicolaus Mayorana, Alexander Seuerinus, Berardinus Galeota; lectum, & latum fuit prasens decretum per me infra scriptum Regium Secretarium in Castro nouo Neap. die 26. mens. Septembris 1521. Teron Secretarius.

In quo casu decisus fuit uterq; articulus, tam priuilegij demanij concessi ex causa remunerationis seruitiorum Ciuitatis Therami ob multa seruitia per eam praestita, ac damna per eam incurra, & passa ab hostibus, & inuasoribus Regni pro seruanda fidelitate, qua etiam conuentionis de retinendo Ciuitatem Sancti Seuerij in demanio soluto pretio Comiti Pipino, qui eam emerat tempore Regis Roberti.

318 Et nihilominus fuit iudicatum, & potuisse Carolū V. Inuidijs. priuilegia transfusa in contractum renouare, & terras alienare, dum simpliciter asseruit id facere ob causam necessariam Reipublicae pro statu pacifico, & alijs iustis causis.

Et licet decisio fundari videatur in praedicta causa necessaria asserta in concessionibus factis Ducibus Adriae, & Termularum, & etiam in clausula de plenitudine potestatis, qua uti debuisse, & potuisse, visum fuit) Aduertendum est, quod in casu Capycij non constabat alienationem illam fuisse ad eum necessariam, quod absq; illa non potuisset prouideri Statui, & necessitati illius temporis, quinimo nullo modo de hoc constituisse, nec in priuilegijs concessionum factarum dictis Ducibus, nec de causa particulari attestatum Imper. fuisse apparebat, & ideo dicebat Capyc. quod licet Principi exprimentem causam cum consilio, & subscriptione quaestoris credendum sit, cum eo casu vera praesumatur, non tamen praesumitur ex hoc causa cum illa non exprimat legitime s; cum suis requisitis

fitis in ipsomet priuilegio, non enim potest præsumi verum, quod in priuilegio non exprimitur, & *Subdit Capyc.* (& hæc difficultas est magni momenti, ut per eum nu. 6. & n. 8. vers. aliud ergo videtur.

Et propterea opus fuit, ut duo ex Regentibus facerent fidem de his requisitis, quæ in priuilegiis prædictis non erant expressa, & dubium fuit, an esset credendum attestationi oretenus dictorum Regentium, an verò esset de hoc consulenda Sua Maiestas, & interroganda, an ita esset in factò, quod aliter necessitatibus belli subueniri non posset.

Ex quo mirum videri non debet, quod illa decisio innixa fuerit causis expressis, & etiam clausulæ (*de plenitudine potestatis*) (qua in eisdem priuilegijs vsus erat Imperator ex quo non omninò de causa legitima secundum iuris requisita constabat.

Vndè cum in casu præsentis consultationis de legitima, iusta, & necessaria causa nullo modo dubitari
 320 contingat, † tùm quia de illa Rex noster cum consilio, & quæstore plenissimè, ac legitimè attestetur cù omnibus à iure requisitis, & in specie, quod aliter Consuli nõ potest, tum etiam quia id est totum plusquam notorium, & causa est talis, quæ & si non esset expressa cum imaginari posset, quæ manibus tangitur, & oculis prospicitur, haberetur adhuc de iure pro expressa, ideò non est opus in præsentiarum clausula de plenitudine potestatis, nec alia simili.

Siquidem certum est existente iusta, & necessaria causa, præsertim prout est præsens, quæ est omnium, quæ excogitari possunt maxima, & præcipua opus nõ
 321 † esse Regem nostrum uti plenitudine potestatis in derogatione iuris tertij; cum, iure, & potestate ordinaria id faciant, etiam inferiores Principis, ut præter
 alios *Ibes. dec. 91. in fi.* In

147

In reliquis autem non distat casus *Capy*. à præsen-
ti, quia in illo casu post concessionem factam illis Ducibus adiecta clausula (de potestatis plenitudine) rescri-
pserat Rex iustissimus (ad instantiam illarum Ciuita-
tum) se de reuocatione contractuum demaniorum
conquerentium, *ut testatur Capy. post n. l. i. vers. quar-
ta est difficultas*, quod S. C. de iustitia iudicaret, *ut su-
hijci nu. 9. in fine*, Dùm dicit, quòd licet præsumere-
tur Regem scire, quod ex causa necessitatis poterant
quæcunq; priuilegia infringi, tamen commiserat, qd.

3 2 a S. C. de hoc iudicaret (3 de iustitia, † quo rescribē-
di modo satis restrinxerat, & limitauerat clausulam,
de plenitudine potestatis adiectam in præcedentibus
concessionibus dictis Ducibus factis, *ex traditis per
Consil. Anna cons. 23. lib. 1. & per eruditissimum D.
Regentem Valenz. cons. 86. nu. 44.*

Et in præsentem casu est etiam adiecta in literis, &
præcis ordinibus, & reiteratis mandatis S. Maiestatis
clausula derogatoria his verbis, *T para que todo lo
dicho se pueda executar conforme a la orden que esta
dada, y a lo que en este se refiere, derogo, y annullo para
este effeto qualquier ley, ò orden mia, que en contrario
dello aya, &c.*) sicut etiam in primis literis dicitur:

3 2 3 † (non obstante quales quier ordenes qua aya en
contrario.)

Et cum multis alijs clausulis, quibus grauitatem,
maximam necessitatem, & extremum desiderium Rex
noster insinuat, ut citò tam graui, & imminente periculo
totius Christianæ Religionis, & Regnorum Italiæ luc-
curratur, priusquam vulnus reddatur insanabile.

Et ut ostenderet enixam voluntatem Religiosissimus
Rex noster flagranti ardore, quo pro conseruatione
fidei, & puritate Religionis in suis Regnis, & dominijs

M luc-

succenditur, post datam literarum, iterum propria manu iniungendo, dignatus est mandare celerem necessitatis executionem, & vade reijciendi sunt, ac eisdem imponendum perpetuum silentium, venientibus contra Regis deliberatam intentionem, *Gram. cons. 100. n. 6*

Quæ omnes clausulæ nedum eandem vim, & efficaciam habent, ac si adiecta esset clausula, de plenitudine potestatis, & prout de clausula, Nō obstant, & derogatoria dicunt *Bal. in l. si testamentum, C. de testam. & in l. humanum, C. de legibus, Alex. cons. 215 lib. 2. Gram. alijs relatis d. conf. 100. nu. 33-44. & 99-*

& quarum clausularum vltimæ ad Regem tantum spectare tradit *Bouadil. lib. 2. c. 16. m. 185. in politis.*

Sed longè maioris sunt efficaciz clausulæ prædictæ simul iunctæ, *Dec. conf. 191. & in proprijs terminis considerat Reg. Reuert. d. dec. 19. lib. 5. col. antepen. quem*

sola clausula de plenitudine potestatis, & quæ si desset, & necessaria foret in casu præsentis, sine dubio Sacri Senatus, quibus iniuncta est præsentis consultatio, possunt, & debent cōsultare Sux Maiestati, ut

utatur prædicta plenitudine, & cum certum sit non fore plenitudinem tempestatis inspecta causa, sed legitime iustæ potestatis, ex traditis per *Molinam li. 2. de primog. cap. 7. nu. 31. & 33.*

Et hanc decis. *D. Capyc.* & sequuntur, & probant nedum regnicolæ, sed exteri *sup. cit. & alijs relatis per Masfril. de magistr. lib. 3. c. 10. nu. 25.*

Secundo celebris & fuit decisio in causa Vniuersitatis Seminariz cum Ill. Duce ipsius, in qua de anno 1560. facta relatione per S. C. referente Io. Andream de Curte meo auunculo magno postea S. C. Præsidente, in Coll. Consilium interuenta R. C. S. fuit decisum, Regem potuisse reuocare demaniam, & proinde ob-

ti.

stiffisse Vniuersitati exceptionē R. Prag. adia Thori, vt his uerbis refert *Camil. Salern. encensijs efflorens communē in addit. ad prouin. consuet. post n. 305. lit. D. car. 31.* patrocinantibus pro Vniuersitate Io. Marco Aquilino, Francisco Antonio de Dauid, & Camillo de Medicis meo Socero, è contra pro parte Ducis Marco Antonio Floccaro feudorum interprete, Io. Fœlicæ Scalaleone, Antonino Moneta, & Io. Vincen. de Anna, vt constat ex allegationibus, quæ circumferuntur, & testatur idem *Camil. Salern.*

In qua causa omnes articuli fuerunt discussi, & quamuis Vniuersitas præsentasset præuilegia Regis Ladislai, Reginae Ioannæ, & Regum Altonsi, & Ferdinandi Primi, & Secundi, ac magni Capitanæ, cõcessa ob feruitia specificè enunciata, de quibus modum cõstabat ex Regum ipsorum plenissima attestatione, sed ex scripturis, & testibus amplissimè de ingratibus seruitijs maiori remuneratione dignis ab Vniuersitate productis, qui deponebant, q̄ tempore Regis Ferdinandi Primi, dùm Barones Regni, oppidanq; vicina cepissent rebellare, Seminaria pro fidelitate seruanda multa fuit passa, ex quibus meruit geminatum præuilegium, & tempore Ferdinandi Secundi inuaso Regno à Gallis, Calabria subingata, Seminaria maximo apparatus, & sumptu se munuit, deinde fuso, ac proligato Regis exercitu, licet omni spe auxiliij destituta, licet euidens periculum, & imminentem suam ruinam præuideret, tamen magis quam à fide deficere, & se Gallis subijcere, pati magis uoluit per vim depredari, expugnari, & dirui, ipsiq; Cines bonis spoliati, passi tot supra, adulteria, incendia, ruinas, per varia loca dispersi in Ciuitatem Messanæ, ad quam Rex prius confugerat, se reduxerūt, ubi à Rege nihil aliud

petierunt, nisi cōseruationem demanij, quo causa Rege Regnum derelinquentē exercitu profligato, & disperata Victoria præten debatur potuisse impunè ho-
 331 stibus cedere, nec teneri amplius in fide perseuerare, vt vita seruaretur, *ex trad. per Aff. in Constit. Monarchiam nu. 9.*

Et in vno ex prædictis priuilegijs legitur addita clausula, vt dicta Ciuitas, nec cum Vniuersitate alienari posset, vtpotè si tota Prouincia Calabriae alienaretur.

332 Et non obstantibus ꝛ tot, tantisq; reiteratis concessionibus remuneratorijs iureiurādo vallatis, & habentibus clausulam derogatoriam ad futuras cōcessionēs, etiam derogatorias.

Et cum facultate eidem Vniuersitati concessa resistendi impunè, et armata manu, quæ supponit actū contra quem exercetur ipso iure nullum esse.

Et ex hac causa posse bellum geri.

Ac quamuis dicta Terra allegasset ipsam à tempore quo condita fuit semper stetisse in perpetuo, & immediato Regis dominio vsque ad annum 1504. in quo antiquus status plurimum potest ad demanij cōseruationem.

Et amplius saltem prætendisset admitti iure prælationis ad offerendum pretium, quo vendita fuerat Comiti Carolo Spinello, & eo amplius duc. viginti millia in beneficium Regiæ Curie.

His tamen, & alijs, quæ longum esset referre, non obstantibus. semel, atq; iterum fuit decisum, concessionēs prædictas reuocari potuisse. Primo in an. 1504. dum Vniuersitas ipsa prætendisset possessionem Terræ prædictæ non debere tradi Carolo Spinello. Auctori ultimi Ducis, Magnus Capitaneus commisit Regiæ

Camerae uisionem Priuilegiōrum .

333 Et iterum † secundo loco de anno 1560. fuit per S. C. cum interuentu R. Cam. in Coll. decisum, ob stare exceptionem Reg. Prag. Vniuersitati petenti demaniam, *ut testatur Anna d. all. 50. n. 2. in fi. qui dicit id uotatum auctoritate Soccy. in d. conf. 4. vol. 3.*

De qua causa fecit duas decisiones *in signis Regis Reuertorius in manuscriptis f. 76. in 2. par. ubi car. mibi 11.* testatur uotatum nemine dissentiente ob stare dictæ Vniuersitati exceptiones Reg. Pragmat. ædita Thori in 2. capite .

334 Idq; plenissimè discusso Articulo , † Vtrum Rex uoluerit, uel potuerit reuocare cōcessionem demanij, dùm Vniuersitas opposuerat de defectu uoluntatis Regis, ex concessione demanij cum clausula, qd̄ potuisset resistere impunè manu militari, ex quibus uerbis inducebatur clausula derogatoria, ex pluribus probat demaniam potuisse reuocari, non obstante dicta clausula, cuius vires pluribus modis enervat *ex vers. quo uerò ad istam clausulam .*

335 Et altera est *eiusdem Reuert.* † 19. *decis. in 5. par.* dùm fuit tractatum de consultatione facienda S. M. si ad instantiam Vniuersitatis erat dispensandum super exceptione Pragm. in secundo capite, ut ea non obstante potuisset audiri super inualiditate uenditionis dictæ Terræ factæ per Regem Ferdinandum II. Carolo Spinello in præiudicium tot, & tantorum priuilegiōrū demanij, quæ serioſius refert *Reuert. car. 1. à ter. Et isidem decisum refert cart. 15. à ter. Ill. Ducē* fouere iustitiam notoriam, clarissimam, & indubitatā in causa principali, & tam ibi, quam iterum in fine *decis. dicit* (fuisse per omnes uotantes, nemine penitus dissentiente, conclusum esse consulendum S. M.

quod

quod contra concessionem factam dicto Carolo nihil posset opponi; imò Vniuersitati agenti contra dictum priuilegium reuocationis demanij nihil opponi posse ex *S. mos Romanorum, ubi Bald. de pace constantia, & alijs iuribus per eum citatis in d. dec. 76. in 2. art. in 1. vers. & quia in dicto processu.*

Idque plenius discusso articulo principali § 3 in 336. *addec. 19.* quod vassalli tam de iure eorum, quàm ex more Regni possunt alienari inuiti *car. 2. à tergo, vers. tamē his non obstantibus, ubi car. 3. vers. in Regno amplissimè testatur,* in Regno semper fuisse seruatum Regē, & Reg. Curiam solitos fuisse vendere nedum Terras sibi deuolutas ex aliqua causa, quæ non erant in demanio, sed etiam Terras, Ciuitates, & Castra, quæ semper fuerunt in suo demanio, vt fuit iudicatum tempore *Capyc. dec. 166.* & in pluribus alijs causis.

Et addit plures alias Ciuitates, & Terras maioris momenti quam Seminaria fuisse venditas, & concessas diuersis personis, & non obstante, quod fuissent de demanio, vt Ciuitas Castrimatis vendita Sereniss. Octauio Farnesio, quam eam hodiè possidet Sereniss. Dux Ranucius Dux Parmae & Piacentiae, de Regni nostro optimè meritis, Ciuitas Sulmonae & Ciuitas Ortonae maris ill. D. Carolo della Noj, ciuitas Amatricis Alexandro Vitellio Romano, & Ciuitas de Perna patria Lucæ (qui fortè hoc prouidentis voluit suis scriptis patriam munire, sed non probauit) cum alijs pluribus Terris demanialibus Aprutij fuerunt concessæ Sereniss. Margaritæ de Austria filiae Caroli Cesaris, & uxori Ducis Octauij Farnesij, & *subdit Reuer.* 338 † (& plures aliæ reperientur Terræ demaniales concessæ, & ita semper fuit in Regno seruatum, & nunquam de

de hoc dubitatum) & ita præmissa latissima disputa-
tione omnium iuris articuloꝝ, & resolutis cõtrarije
constantissime affirmat defensis *cons. Soccy. & las. à*
moribus Aduocatorum Vniuersitatis Seminarie,

Quam deus, probans, & exornans insignis ille laus.

339 *Vinc. Anna d. alleg. 50. †* firmat generalem præposi-
tionem n. 2. Regem posse tollere demanium Vniuer-
sitati concessum *ex Isr. Baldo, Socci, Rab. Cranes. &*
alijs, & exinde testatur auctoritate Socci in sæpè citato
famosissimo cons. 4. lib. 3. fuisse decisum in S. C. Obstare
exceptionem Pragæ Vniuersitati Seminarie petenti
demanium de anno 1560. & habito recurſu ad S. Ma-
iestatem pro dispensatione dicte prag. eiusdem Socci,
authoritate fuisse in Supremo Consilio Italico iudi-
catum, Regem posse demanium reuocare.

340 Et addit ita etiam postea fuisse † obtentum in
anno 1573. in demanio Ciuitatis Salerni n. 3. Et red-
dit rationem his verbis (*Et non sine ratione, nam cum*
per hanc concessionem demanij nullum dominiũ trans-
feratur, nec alteri transferri impeditum sit, idcirco re-
uocari potest, &c.) ex his, quæ latè supra probaui mus
ex mente *D. mei Capyc. & aliorum in vers. & ex hoc*
inferri potest.

341 Et loquitur expressè *Anna; †* tam in concessione
facta ob seruitia, & merita, quam etiam mediante pe-
cunia, quæ transit in contractam, prout loquitur
expressè *Soccy. in d. cons. 4. & ceteri DD. per Ann. cit.*
& inferur ex ratione prædicta, qua ipse mouetur, quæ
verumq; casum pari modo comprehendit.

Et idem *Anna alleg. 87. nu. 2.* iterum meminit de
decisione in causa Seminarie facta ipso patrocinate
pro Duce Spinello.

342 Idem † *Regens, & Marchio de Ponte cons. 70. ex*

nu. 35. per tot. n. 45. usq; ad vers. Sed rursus, ubi optimè comprobat ex Iser. & alijs ferè omnes cõclusiones superius firmatas, necnon *conf. Soccy. 4. li. 3. ut per eũ nu. 43. & decis. in causa Sancti Seuerij, & Terami reſ. latas per D. Capys. d. dec. 166. ut per eum n. 40. & 41. & posteriores decisiones contra Vniuersitates Semi-*
 343 *narie, & Salerni nu. 36. & 45. † resoluens contra-*
ria, vt non valeat Rex reuocare absq; causa de nouo
superuenienti, secus verò existente noua causa præ-
sertim expressa per Principem cum Consilio, ut per eũ
nu. 45. & ita supponit intelligendas esse doctrinas per
eundem citatas ex nu. 50. ad 54.

344 *Et iterum idem Reg. de Ponte d. conf. 15. li. 2. † cõ-*
tra Ciuitatem Bitonti, & Bisceliarum nervosè, ac ma-
gistralter prædicta omnia confirmat, nec admitten-
dum esse in hoc calu disputationem concludit, secun-
dum quod fuit in Reg. Cameram facta consultatio in
beneficium Reg. Fisci de anno 1610. his verbis: Se-
condo, che si bene tra li Dottori è controuerso questo ar-
ticolo se Sua Maestà puè alienare le Terre, alle quali
mediante prezzo hà concesso per contratto privilegio de
demanio; tuttauolta volendo tenere la parte del Fisco,
che possa fare, come già in questo Regno stà determina-
to per diuerse decisioni: ma che si tiene per certo che
Sua Maestà non lo possa, nè debbia fare de iure senza
causa grande, & urgente che sia de utilità publica, la
quale puè vincere lo particolare, & intorno à questo so-
lo escambio di S. bioneta sia tanto urgente, & all'uti-
lità commune delli Stati di Sua Maestà non est nõstrũ
il giudicarlo: ma di Sua Maestà, che secondo la sua grã
prudenzia, & delli suoi Consiglieri, che in questo inter-
uengono, giudicarà la qualità di questa causa, & l'ur-
gentia di quelle.

Id

Id pariter obseruatum fuit, dùm Fiscus instabat p
 345 venditione Casalium Cosentiæ, † insistero præfer-
 tim in cōsuetudine huius Regni, tunc D. Reg. de Cur-
 te, qui Fisci partes tuebatur, vt ipsemet refert in eius
diuersorio fol. 8. n. 38. & contradicente Ciuitate simul
 non polse procedi ad illorum venditionem, tùm quia
 eorum priuilegia transferant in contractum, & fuerāt
 confirmata per successores; tùm quia non licebat de
 potestate ordinaria, nec aderat iusta causa, vt pro di-
 ctis Casalibus consuluerunt famosissimi causarum
 patroni D. *Consil. Georg. all. 15. D. Consil. Theod. all. x.*
necnon Aduosatorum primas D. meus Camill. de Me-
dicis cons. 118. & tandem agnoscentes Casalia prædi-
 cta malam fouere causam, obtulerunt aliud seruitiū,
 & sic acquieuit benignissimus Rex noster, vt testatur
ÿdem consulentes in fine dictarum alleg. 10. & 15.

346 Et quia peruenit † ad manus nostras copia voti
 celeberrimi, ac præclarissimi illius Viri *Vincensij de*
Francis transmissi ad Suam Catholicam Maie-
 statem in causa dictorum Casalium Cosentiæ in
 beneficium Regij Fiscij, libuit hic inferere, cùm tan-
 ti Viri authoritas nequàm apud nos maxima sit, sed
 347 etiam apud exteros, † nam eum eruditissimum ex-
 clamat *Molin. de ritu nupt. li. 2. q. 31. nu. 1.* & doctis.
Menoch. li. 4. præsumpt. 83. nu. 3. in fine, ac doctis. &
 nunquam satis laudatum prædicat D. Reg. de Ponte
cons. 4. nu. 44. lib. 1. & Primarium in toto hoc Regno
 insinuat *Peregr. cons. 111. n. 5. li. 1. ad cōd. quod S. C. in*
 dubiis quæstionibus iunctis omnibus Aulis adhæsit
 opinioni eiusdē, vt testatur D. Rou. in *quæst. ult. n. 37.*
impressa post comment. ad Pragmaticas.

Illustrissime, & Excellentissime Domine

- 348 **D**eciso presentis & causa doctissime tractata fuit
 & nihil remanet, quod non sit dictum, & nisi
 transmittenda essent vota cum rationibus ad Catholice-
 cam Maiestatem, simpliciter dixissem tunc, sed quia
 vota sunt mittenda ad Catholicam Maiestatem, dico,
 quod ex infrascriptis concuro cum illis Dominis, qui
 tenuerunt partes Fisci, .s. quod Maiestas Catholica potest
 alienare casalia Consuetudinaria Civitate, & vassallis.
 Ex quoslibet alias de iure difficultas sit, an vassalli
 349 inuita à Domino possint alienari, & nihilominus hæc
 difficultas resat in hoc Regno siante consuetudine
 alienandi, qua notoria est, ita post alios concludit Capy-
 cius in investitura in verbo Imperator, in 4. declarat.
 fol. 150. & in hoc Regno numquam de hoc fuisse dubi-
 tatum testatur Dom. Reg. Reuert. in eius voto, quod ad
 penam habeo, & ostendi Dom. Iudicibus in causa Vni-
 uersitatis Seminaria, ubi enumerat multas Terras in
 hoc Regno venditas, que erant de demanio, & dictus
 Dom. Regens fuit Prasos, & Lodamtenens Reg. Cam.
 longo tempore, & demum Regens, & ideo valde in-
 350 formatus, & hæc consuetudo de iure procedit, & quia
 Rex in hoc Regno est Monarca, ut dixit Glo. in proem.
 351 Const. ubi Andr. qui in alijs locis hoc concludit, &
 plus iuris habet Rex in Regno, quam imperator in Im-
 perio, ut dicit Andr. in c. 1. 1. col. de his qui feuda. pos-
 et materia feudorum fundata est in consuetudine, liber
 animi feudorum appellantur Consuetudines Feudorum,
 et in materia demanialium Regni, quod operatur con-
 352 suetudo circa eorū alienationem, & allegavi Lucam
 de Pen. in l. 1. C. de Capita. ciui. ex in. lib. 11. dum con-
 cludit

cludis, non seruati in uenditione, seu alienatione demanialium de consuetudinibus, extrauag. Innoc. k l.

Concurrere etiam cum illis Dominis, qui seruorum quod licet alias inuisiua assillis nõ possit fieri alienatio, 353 † quod hoc intelligitur, quando totale dominiũ alienatur, secus autem, quando remanente directo, ut ita tantum alienatur ut in presenti casu per text. in c. intellige, de iureiu. & decisionibus allegatis addidi eundem Capyc. in supra alleg. loca in 1. & 2. declaras. & Bellug. in spec. Priu. in 11. de iuram. praxiom. factis in 1. 4. vers. & istud quod diximus, f. 13. in. meo.

Et ex prædictis concludendum quod dato quod esset uera opinio, quod Rex inuisiua assillis nõ possit eos alienare quod hoc non procedebat data in contrariũ consuetudine, & quando non transfertur totale dominium.

354 Et dixit me ualde miratum fuisse de Advocato, qui eo tempore erat Regij patrimoniij, quod mouerit hanc litem in dubium panendo id, quod in hoc Regno erat plusquam notorium.

Opponitur pro parte Ciuitatis de præuilegijs demanij concessis Ciuitati Cosentia, ad hoc dixit, prout etiã dictũ fuit, quod de præuilegijs concessis ante R. prag. Thoro editam non erat habenda ratio, ex quo de eis, & eorum possessione non erat necessaria probatio, quãdo pro parte Ciuitatis fuit opposita dicta exceptio Regiæ pragmat. & factis probationibus, & productis præuilegijs, & eorũ possessione allegata de eis nota non fuit habita ratio, & fuit interpositum decretum Regiæ pragmat. non ob stare, quod decretum transcriptum fecerit in rem iudicatã, & sic præferri non poterat si esset habita ratio de præuilegijs, & allegata possessione, & uerè omnia præuilegia si qua Ciuitas habeat, ob notorias rebelliones amissa fuerunt.

Quo vero ad priuilegia aliorum Serenissimorū Regum possit pragmaticus ex verbis eorum, & decretationibus apparent fuisse in forma communi, & concessa quatenus in possessione existeret, & sic nihil operari.

Quo ad confirmationem priuilegiorum per magnū Capitaneum factam & allegatam dixi, non esse habendam rationem ex ponderatis per Fiscum, & quia in
 355 potestate quantumuis, cum libera † non videtur concessa potestas quod quis priuetur alienatione sibi permissa, & libertate quam habes allegauit tex. in simili in l. contra iuris, S. 1. ff. de pactis.

Novissime dixi, quod dato quod priuilegia predicta essent valida, prout ex predictis apparet non esse, quod nihilominus, quia sunt concessa in meram gratiam, &
 356 in subditum, † possunt ex potestate ordinaria reuocari, & ultra decisiones allegatas dixi hanc quest. in specie poni per Restaur. in tract. de Imper. eligēdo in 55. q. ubi quartis, an Imperator possit reuocare priuilegium libertatis, vel aliud ab his qui illud haberent, qui in subdito, ita concludit & ad nutum posse reuocari con-
 357 cludit in loco præallegato, vers. & scias, f. 18. † præterquam si concedens habuisset à suscipiente aliquid, quod haberet perpetuam commensurationem cum re concessa, prout etiam tenet Restaur. ubi supra, & licet priuilegium, quod fuit concessum tempore Regis Alfonsi fuisset concessū, ut se traderent fidelitati dicti Serenissimi Regis, & sic dicant quod cadat aliqua ex limitationibus in predictis locis posita, dico, quod non procedit aliqua ex eis; quia Ciuitas fecit id, ad quod tenebatur, dando se vero Regi cum multis improbatis pactis, & ea seruitia recipiunt commensurationem cū
 358 gratia ad qua † is, qui ea fecit non tenebatur, ut dixit Lupus in rep. cap. per vestras, S. 50. nu. 5. pro comple.

plemento huius limitationis, & Ripa in suis responsis tit. de donat. inter virum, & uxor. in resp. quod incipit, quia maritus, cum alijs per me congestis in decis. S. C. 328. Maritus. Vnde cum Ciuitas Cosentia se exem- rit ab inuasore, & dederit se vero Regi, fecit, quod de- buit, & contrarium faciendo delinquebat: Et ex his conclusi esse iudicandum in fauorem Regij Fiscij, salua semper correctione. Vincentius de Franchis.

Nouissimè relatis tam Exteris, quàm Regnicolis, 359 ac prædictis decisionibus hoc idem firmat † *Doctor Marta in cons. 182. per totum, & præsertim num. 33. usque ad 42. modernissimus Montanus in d. S. præterea Ducatus, num. 147. fol. 224:* quod nec etiam negare potuit contrariæ opinionis defensor *Consil. Paschalis par. 1. c. 1. de virib. patr. potest. num. 83. licet num. 94.* 360 id admittat duobus concurrentibus, scilicet, † quod adsit publica vtilitas, aut maxima necessitas, & quod specificè constet velle Principem reuocare, quorum vtrumq; concurret in præsentem de quo agitur: Et ex 361 cusatione dignus erit idem *Consil. Paschalis* si recep- tissimas, & communissimas, & in his Summis Præ- torijs iudicatas cōclusiones supra firmatas, impugna- re ausus fuerit, quia eodem ardenti amore defensio- nis patriæ suæ Cosentiæ, quo se decepit *Neuizanus* pro eius patria *Astēsi d. cons. 12.* inductus fuit, ac etiā quia dictam opinionem substinuerat vti *Aduocatus* pro Ciuitate *Teatina, ac Therami, vt ipsemet D. Pa- schalis testatur sub nu. 104. d. c. 1.* quare sibi visum minimè fuit, reuocare eam sententiam, quam vti *Aduocatus* defenderat, dùm pro veritate *Tractatum* imprimendum curauit, qui propterea simplici, & pu- ræ veritati adhærere debuit omni animi affectione postposita, prout in *Tractatibus* contingere solet, mu- rata

tata in melius sententia, prout fecit D. *Confil. Georg.* qui quamuis eandem opinionem tueretur *vi* Advocatus pro eadem Ciuitate *Colentis*; tamen de-
 362 indè in repetitionibus feudilibus *d. c. 95.* † non utauit sententiam, agnoscendo veritatem, & quam maximi detrimèti fuisset Reipublicæ in repetitionibus, & tra-
 363 ctatibus † conclusiones falsas, vel non multum solidas, pro veris, firmare; & in detrimentum veritatis, persuadere conari.

Nec tandem pro cononide prætermittendum, quod ex demanio nullum Regis consideratur serui-
 364 tium, ac maximum præiudicium, † cum prouentus nunquam in Regis beneficium applicentur, sed lucro Gubernatoris cedunt; Introitus feudales maximam patiuntur iacturam ex ipsorum dismembratione, & sine Domino, & Administratore, cessat spes deuolutionis, ac seruitium Regis, propter quod feuda inuenta fuerunt, ut perbellè explicat *Dominus meus Auunculus Regens de Curte loco sapius allegato in prima parte diuersorij feud. fol. 10. ater. num. 74.* sicuti etiam nullum consideratur beneficium earundem,
 365 Vniuersitatum, † sed illarum perditio, ut admonet idem *Dominus de Curte num. 75.* & conseruat tradita per *Frecciam de subfeud. lib. 2. auctor. 2. sub. num. 26.* dum agens de oneribus, & incommodis, quæ subeunt Vniuersitates ex causa Demanij, hæc verba profert videlicet (Præsertim si aliqua Vniuersitas ab aliquo proteruo Ciue, vel Notario subducta sub vsuris quæreret pecuniam, duo, aut tres ex eo oppido excoriant alios sub falsa causa, & pauperes grauantur quotidie pro vsuris, & nullum sentiunt commodum, plures scimus Vniuersitates ex pondere æris locupletes, pauperiores euasisse, &c. & sequitur, non sunt audiendi, qui

qui talia offerunt Curiz , quia fit deterior conditio Regis, non melior.) quæ verba vti aurea registrauit Dom. Præs. Rouit. in eius doctissimis lucubratoribus ad prag. 64. nu. 19. de offi. procur. Cæsaris .

His etiam conclusionibus , vt supra firmatis non
366 aduersatur *deciso quinta Supremi Italiae Senatus doctiss. Regentis Caroli de Tappia* ; quinimodò & sententia, quæ ibidem refertur eiusq; decisionis fundamenta pro hac parte potius stare manifestissimè rectè intuenti liquet ; Principio aduertendum in casu illo concussere quædam adminicula ex quibus solis propetente manutionem demanij poterat rectissimè iudicari ; inter alia enim extat Ciuitas illa Ciuitatè Regalis in confinibus Regni propè fines Status Ecclesiastici ; habebat etiam Castrum , siuè Fortelium, ex quo pro conseruatione Regni intererat illã in Regis demanio remanere, & ex iuris dispositione
367 non decebat priuatæ personæ subiici, † vt conatur probare idem Dominus Regens in d. decis. num. 121. & 122. ex l. quicumque, C. de fundis limitr. lib. 11. vbi Luc. de Penna, & alij & dicit facere tex. in l. si legatum, § fines publicos, ff. de operibus public. ibi, fines publicos à priuatis detineri non oportet, & alij Doctorum auctoritatibus ornat nu. 123. Concurrerant etiam in casu prædicto ingentia seruitia eiusdem Ciuitatis non solum seruando assiduam , & nunquam intermissam fidelitatem Serenissimis Regibus ; sed etiam illius Ciues se vitæ periculo submittere cum omnibus eius bonis, maxima cum sanguinis effusione, præcipuè in vltima Regni inuasionè, testimonio Ill. Marchionis Valli, Ascanij, & Marij Columnæ, Ill. Comitum Sancti Valentini, Iulij de Capua, Ioannis Baptistæ Sauelli, & aliorum testium de visu satis aper-

tè

tè probatum declarauit Inuictissimus Imperator Carolus Quintus, vt ex verbis priuilegij eiusdem Vniuersitatis inserti in consultatione facta per Regiam
 368 *Camera* ibi † *Como tambien lo continuo ordinariamente de bauer sido fielissima à sus Reyes en todas las ocasiones que se offrecieren en el año de 1536. teniendo el Inuictissimo Emperador Carlos Quinto de immortal acuerdo verdadera, y bastante informacion del Marques del Vasto, de Ascanio y Marcio Colonna, del Conde de San Valentin, de Iulio de Capua, y de Iuan Baptista Sauelo, y de otros muchos, que como testigos de vista la dieron del bien, y cumplidissimamente, que sus Cistadinos lo hauian becho en todas las guerras de aquellos tiempos, y particularmente en la ultima inuasion del Reyno con la vida, sangre, y hazienda, en que padecieron sin perdonar a cosas grandes, y extraordinarios daños per cuya causa fidelidad y otra, por bauer mantenido, y defendido de los enemigos la Tierra su Rosa, y Fortelezas, seguiron para el seruicio Real efectos de mucha, y importante consideracion.*

Ex quibus (omissis alijs circumstantijs) etiam secundum adducta pro parte Ducis Don Alphonsi
 369 ad eius defensionem debebat succumbere: dicebat enim Dux, quod subsistente causa publica Princeps alienare potest demanialia, concessionem reuocare, & dominium auferre, vt probauit *in d. dec. n. 88.* & longè ante firmavit *in rubr. de Constit. Princ.* vt ibidem refertur, ad quod quamplures adducit DD. & nos supra in tertia conclusione probauimus, vbi inter alios citauimus eruditissimum Responsum *eminentissimi Viri Dom. Regentis Ioannis Baptista Valenzuela* non minus Doctrina, quam rerum experientia, & summa integritate pollentis; ergò cum magis cau-
 fa

la publica concurrebat ex parte Vniuersitatis, quam Ducis ex supra narratis, etiam secundum eius adducta, quae verissima sunt, & nos etiam fatemur, sed non applicabilia ad casum suum, debebat succumbere: Imò etiam datis terminis paribus tam pro parte dictae Ciuitatis, quam Ducis, ad quod non insisto, non potest rat obtinere; † cum non sit permittendum vnum altare discooperire, & aliud cooperire, ex Bald. consil. 327. num. 3. lib. 1. relato in d. dec. nu. 98.

Coeterum praecipua fundamenta posita in dicta decisione proficua etiam fore conclusionibus supra firmatis patet.

Primo enim inter alia iacet fundamentum;

371 † quod Princeps rem alienam alienare, & alienae rei dominium tollere possit ex causa num. 32. quod antea etiam probauit in rubr. de Consil. Princ. & nos etiam fatemur supra num. 25. Si ergo potest alienae rei dominium tollere, quanto magis demanium reuocare, † in quo casu nullum dominium utile scilicet neque directum in concessionarium transire probauit, sed solum quodam ius petendi conseruari in demanio ante num. 31. ad quod etiam verba Dom. meo Capyc. decisio. 166. nam. 3. inseruit num. 47. in fine, ibi etiam quia Rex non donat vassallis utile dominium, quando concedit demanium, sed retinet pro se.

Secundo, pro absoluto habetur in d. decisio. nu. 61.

373 † quod privilegium, per quod dominium non transfertur Princeps reuocare possit, quod communiter receptum inter DD. ait probasse etiam in rubr. de Consil. Princ. inter quos antesignanum ponit Bal in l. qui se patris, nu. 34 alias nu. 50. in fine, C. unde liber.

374 ad quod etiam ponderauit l. Tauri nu. 64. † Et dominium non transferri per concessionem demanij in

concessorarium probavit *Arz. 31.* & etiam dupli-
 ci decisione eiusdem Supremi Italiae Senatus ad ro-
 boravit in causa demanij Vniuersitatis Seminariae &
 in demanio Vniuersitatis Salerni *ex alleg. Annae 69.*
et 59. quorum verba inseruit idem *D. Regent d. dec.*
num. 81. et 82. et proprie nu. 83. Imò etiam non
 discrepat à sexta conclusione *nu. 137.* supra firmata,
 375 † quod Rex, dato quod demanij vendere nequeat
 contra Ciuium priuilegium, possit nihilominus infen-
 dare, quinimò ex communi DD. calculo camfukiri
 fateatur *d. dec. nu. 199. et 201.*

Tertiò, non negatur in *d. decisione* etiam in funda-
 menti adductis pro parte dictae Cimitatis contra Du-
 376 cè, † quod subsistente causa publicae utilitatis pos-
 sit Princeps alienare demanialia, non obstante pro-
 missione de non alienando. Imò hanc opinionem
 probasse fateatur in *rub. de consuet. Prior.* & hic eam
 sequitur *nu. 88. ad 97. vbi nu. 95.* refert decisionem
 S. C. pro hac verissima opinione relata per *D. vicium*
Capyc. dec. 166. et n. 99. etiam posita, quod Princeps
 non possit reuocare contractum ab ipso, vel eius pre-
 377 decessoribus, gestum, † limitat; nisi tam vrgens, &
 necessaria esset causa, quod non possit aliunde subue-
 ni, & hoc dicit esse dictum *Arz. in cap. Imperialem,*
S. Praeterea Ducatus nu. 49. & illud probasse *Annam.*

Et licet in illo tantum articulo, an seruitia, faciant
 donationem remuneratoriam, adeò quod non possit
 378 reuocari, † dicat nõ requiri, quod seruitia sint talia,
 quod possint praestare ius agendi, vel officium iudicis
 contra opinionem *Arz. Pinelli,* quam veriore[m] alias
 dixit in *d. l. fin. de Consuet. Princ. vi. refert in d. dec. n. 49*
 quam latissime supra vel veriore[m], & communissimam
 conclusionem probauimus *nu. 36. et seq. et principia*

nu. 3 4.

Circa revocationem Privilegiorum. 107

- 379 *na. 34.* † Sed post amorum durilem experientia
 decuit contrariam esse aequiorem, ratiorem, & magis
 proficiam. At tamen & si hoc concederetur, adhuc
 380 non sequeretur aliud perneceſſe, niſi, † quod non
 poſſit revocare Rex donationem ad libitum abſque
 iuſta cauſa; prout aperte etiam ſenſiſſe eundem.
D. Regentem in d. nu. 49. etiam ex eodem *motu Deciani*
reſponſo, quod allegat, cuius verba ibidem refert, quibus
 aperte offenditur, Principem non poſſe revocare
 381 donationem, quia debet eſſe gratus, † & quod gra-
 titudo præcipue eſt Principis virtus, qua ipſam co-
 ronam, & ingratitudini opponitur, qua ſemper exſe-
 quitur ab Illuſtriſſima Domo Auſtriaca (ve proprijs ver-
 bis vtar) non autem ſequeretur, quod exiſtente pu-
 blica, & iuſta cauſa, non poſſit privilegia revocare;
 cum poſſit eo caſu Princeps etiam proprijs bonis ſub-
 ditorum uti ſecundum ſupradicta, quod plus eſt, quo
 caſu ingratitudo ceſſat, & conſiderari non potest, iu-
 382 ſta cauſa exiſtente, qua ſane ſi non permitterem
 nos poſſe demanialia contra promiſſionem de non
 alienando, alienare, eſſet potius, non ſolum Principem
 non coſervare, ſed coronam non conſervare, quod
 abſurdum eſt, & contra mentem, & verba *in ſolam*
Deciani, ſecundum que loquutus fuit *idem D. Re-*
gent. Tappa, & intelligi debet ſecundum *verbum* *Bur-*
in impoſitionis, S. liberationis verba *affido* *liber. leg. 2.* &
 383 probuiſe etiam *infra nu. 3. q. 2. §. 98.* † poſſe Principem
 privilegia demanij ad libitum revocare, quando con-
 currit publica, & neceſſaria cauſa; & quod non poſſit
 aliunde ſubvenire, & ita ait *nu. 99. in fine*, intelligen-
 da eſſe tradita per *Saco. Iaſt. & alios* in locis ſupra ci-
 tatis, unde cum hæc concurrant in præſenti caſu, di-
 cta in illa *diſpoſitione* nobis fauent.

384. Neque sententia ꝑ in illa causa ꝑ *Supremum* Italia Senatuum lata ꝑ dicta Ciuitate à supra narratis dissentit; quinimò, & etiã conclusionibus ꝑ nos firmatis nõn solum nõn obstat; verum etiã illius auctoritate magis nitescunt: fuit enim in illo Sacro Senatu altercatum; an mentis Catholicæ Maiestatis fuerit priuilegia demanij dictæ Ciuitati concessa derogare voluisse, & negatiuam sententiam sequutam, vt ex dicta sententia n. 124. in fine; ex quo fit, vt necessariò fatendum sit ante omnia ꝑ absoluto fuisse habitum posse Catholicam Maiestatem dicto priuilegio derogare ex publica, & iustâ causa; alias frustra fuisset disceptatum, fuisse nõ, vel non Sup. Maiestatis mentis illius priuilegio derogare; cum eo casu, etiã si fuisset dictæ mentis reuocandi, nõn potuisset, & sententia debet ꝑferri super casu, qui esse possit, licet verus non sit.

385. Nec etiã quicquam officit, ꝑ quod in consultatione Regiæ Camere sub data 22. Octobris 622. fuerit facta distinctio Ciuitatum, & Castrorum Regni demanialium; distinguendo ipsas Terras in quatuor ordines, siue classes. Prima illarum, quæ obtinuerant regi sub immediato demanio ex contractu oneroso soluto pretio. Secunda, abseruitia præstita; de quibus in priuilegijs nostrorum Regi erat facta specialis, vel generica mentio. Tertia, ex mera & pura gratia. Quarta tandem, ex mixtura gratiæ & pretij; cum pretium non fuisset æquiualens gratiæ concessæ; in qua discurrendo sigillatim ꝑ singulas, & de de causis non solum consernentibus iustitiã, sed respicientibus regimen Statu, & Regni gubernim, ex quibus poterat moueri Rex noster ad contestandum; vel reuocandum demanium; satis ex dicta consulta-

tio.

tionem videbatur coangustari numerus Ciuitatum, & locorum, ad quarum infeudationē ex dicto voto procedi posset; cūm ex varijs considerationibus maior pars, nedūm Ciuitatum, sed etiam Terrarum præsertim primi ordinis consultum fuerit, retinendas esse.

386 Dicimus enim dictam † consultationem fuisse factam in dicto anno 622. tempore quo iam cessauerant turbines bellorum Alemaniarum, & ex consequenti necessitas præcisa suppeditandi sumptus; vnde non mirum, si mutatis temporibus, & cessante vrgentia, visum fuerit æquius agere, & cōsulere, vt admitterentur quædam exceptiones ad excusandam alienationem demanialium, quæ nec antea; nec post dictum tempus fuerunt admittæ, imò de illis nulla habita ra-

387 tio, vt infra: idque colligitur † in primis ex verbis eiusdem consultationis, in qua vbi agitur de primo ordine demanij onerosi leguntur hæc verba (*Et naturalmente S. Maestria sta obligata ex contractu oneroso ad offermarli la promessa, mentre non ce sarà causa ragioneuole, quale de iure si ricerca à receder da detti contratti*) & paulò post fundat suum votum R. Cam. (*Secondo, perche nel presentt caso non par cōcorrer causa sufficiente à contrauenire alli contratti*) & iterum subdit (*Terzo, perche se è vero, che etiam concorrendo legitima, & sufficiente causa quale vaghiano li Dottori habbia da esser tale, che sia la più prossima al remedio della Republica*) & conatur probare illam causam in dicto casu non concurrere, & tamen de iure

388 fatis supra fundatum est, † non esse subditorum iudicare, si causa est sufficiens & legitima, sed solius Regis, cum Consilio procerum, siue Status, vt in consultatione eiusdem Regis Cameræ anni 610. supra num. 344. in qua, in indiuiduo fuit resolutum, non esse hoc

iu;

judicium Regiæ Camere, sed Regis, cuius dicto standum est. Sicut etiam aliæ rationes, consideratæ in dicta consulatione præteritis restitutionis pretij habito respectu ad præsens tempus, vnde videri poterat futis diminui vtilitatem Regiæ Curie; ex superioribus de-
 389 ductis, cessare videntur; † dùm de iure solidissime fundatum est, solum pretium receptum tempore contractus esse restituendum, nec quidem statim, sed demum cessante necessitate, quæ nunc compellit alienare.

390 Nec ratio æqualis distributionis oneris, † quæ attendenda est in impositione vtegralis, quod æqualitatem quoad fieri potest exigit, & tamen potius considerari solet, quam obtineri extendenda est, vt impediat Regem, quin sua demanialia, vt libet, & expediat, alienet; prout nunquam ad alienationem, vel infeudationem deveniri posset, si hæc æqualitas oneris quoad omnes subditos esset semper necessaria.

Et proinde non sine causa non solum dicta consulatione fuit vnquam per suam Maiestatem approbata;
 391 † nec responsum quidem ex quo tacitus consensus suæ ratificatio induci potuisset.

392 Sed: expressè Regijs literis † sub data 8. Julij 625. superuenientibus novis bellorum turbidibus Lombardie, præcisè iussam, & iniuncto Excellentissimo Duci Albe, vt non obstante consulatione eidem facta per Regiam Cameram cum Collaterali, quæ an ista fuerit, vel alia me latet, consignarentur lanuensibus, qui pecuniam pro sumptibus belli mutuauerat, quatuor ex insignibus Regni Ciuitatibus ad quarum appetitum procederet per Regiam Cameram, vt pretium declarandum cum mutuo compensaretur, quod per eundem Proregem fuit iussum exequi, & iniunctum
 Cum

Ætū Regiæ Camerę, quod celerrimè procederet ad liquidationem pretij dictarum Ciuitatum, quòd decretis eiusdem referente olim Præside Camillo de Marra sub die 27. Augusti 3. & 11. Septembris eiusdē anni 625. fuit ordinatum compleri, licet postea aliud paratis pecunijs effectum venditio non habuerit.

393 In quo notanda sunt verba expressa † in dictis Regijs literis sub data 6. Iulij 625. ibi (*Porque de todo lo demas bania complida relacion aca, de lo que se podian adbertir de ay cerca desto con la consulta de la Camera, y Collateral que en vuestra carta citais*) & sic plenam habuit Rex notitiam de motiuis deductis in consultatione, & paulò post (*Ni parece, que el sentimiento, que los fuditos pueden tener por ello sea de tanta consideracion, que no prepondera mas la obligacion de acudir a las necesidades de Lombardia, que son*

394 *tan grandes, como sabeis*) † & in fine additur (*Luego en recibiendo esto lo bagais sin otra dilacion, ni replica, superando qualquiera dificultad, porque assi como haueis acudido con otras muchas prouisiones de mar, y Tierra, de que yo me ballo muy seruido, tengo por muy cierto, que no faltareis de hazerlo tambien en esta prouision.*)

Ex quibus omnibus apparet hæc Principis potestas in reuocandis ex causa demanijs fundata in solidissimis fundamentis iuris communis, & municipalis, vsu & obseruantia generali ferè omnium Principum, & præsertim Regum nostrorū in nostro Regno, vbi ita semper practicum, & sæpissimè iudicatum, & Rescriptis & iussionibus Regijs etiam nouissimis remotis contrarijs, sancitum & decretum, ita vt à more maiorum nullo modo sit recedendum, sub censura rectius sentientis.

F I N I S.

INDEX EORVM, QUÆ IN HOC
Responſo continentur.

159

*Est. in S. praterea Ducatus, nu. 51. de-
claratur nu. 190.*

*Alienatio in præiudicium Imperij, vel
Regia dignitatis dicitur si alienatur
quota Imperij, secus si donatur res
particularis, nu. 122. 123. & 124.*

*Alienatio in præiudicium Imperij non
dicitur ubi retinetur directum do-
minium, vel superioritas, nu. 125. 126. 127. & 128.*

*Alienatio in præiudicium Corona dicitur ubi alienatur
Ciuitas in limitibus Imperij, vel si esset satis munita,
nu. 133. 150. 151. ubi de Capua, & Aversa.*

*Alienatio in præiudicium Corona dicitur si potestati alie-
na Regnum subijcitur, nu. 144.*

*Alienatio magna, vel parua que dicatur ex qua insurgat
lesio Corona, nu. 147. & 148.*

*Alienatio demanialium quando dicatur ladere coronam,
nu. 155. 156. & 157.*

*Alienatio magna directi domini tendens in præiudicium
Corone, non valet, nu. 291.*

Altare vnũ cooperire, & aliud discooperire nõ licet, n. 370.

*Andr. de Ifern. locus in S. praterea Ducatus, vers. nec Do-
minus, latè declaratur nu. 164. 173. & 174.*

And. de Iser. dicitur Euãgelista in hoc Regno in feud. n. 213

*Affertioni Principis quando fitur, vide in verbo, Princi-
pis, & verbo Regis assertioni. B*

B *Aldi teorica in l. qui se patris, C. vnde lib. expenditur,
nu. 38. 39. 40. & 41.*

*Barones possunt vassallus etiam reluctantes in alios trans-
ferre cū mero, & mixto Imperio cū Regis assensu, n. 226*

Bellum suscipiendi auctoritas est in Principe, nu. 90.

Bella sunt inuentia pro iustitia consequenda, nu. 84.

Cap.

- C**ap. intellectu de iurjur. Interpretatur, n. 132. & 146.
 Causa an sit legitima ad reuocationem privilegiorū
 non est subditorum iudicare, sed Principis, nu. 388.
 Causa iusta quę dicatur ut Princeps auferat dominium
 alteri quaesitum, nu. 80.
 Causa iusta presumitur in Principe reuocandi privilegia,
 & contractus etiam iuratos ab ipso met gestos, num. 8.
 Causa iusta dicitur si aliter Princeps consuli non pōt, n. 87.
 Causa iusta presumitur in Principe bellum indicendi etiam
 si non appareat, nu. 93.
 Causa iusta in Principe dicitur medium quando ad est bellū
 in Regno, verum etiam extra Regnum, nu. 111.
 Clausula, iustitiam faciat, limitat clausulam, de plenitudi-
 ne potestatis, nu. 322.
 Clausulę, non obstante, virtus, n. 323. & 325.
 Clausula derogatorię virtus, nu. 325.
 Clausulę, non obstante, & derogatorię, simul iuncta sunt
 maioris efficacia, quam clausula, de potestatis pleni-
 tudine, nu. 327.
 Clausularum usus de plenitudine potestatis, derogatorię,
 & non obstante, ad Regem tantum spectat, nu. 326.
 Claus. de plenitudine potestatis, quę debeas Rex vii, n. 328.
 Concessionēs plures factę in feudum nunquam dicuntur
 excessus, ideo nunquam reuocantur, n. 137. 138. 139.
 140. 141. 142. 143. & 145.
 Conclusiones falsę, vel non mutuum solide, non sunt in
 tractatibus firmandę, nu. 369.
 Consuetudo alienandi demanialis est notoria, & proinde
 non est probanda, nu. 210. & 211.
 Consuetudo alienandi vassallos iniustos valet, & practica-
 tur Mediolani, nu. 247. & 248.
 Conuentio inrita cum Communitate, quę sponte se sublecit
 cum pacto de non alienando, non potest reuocari, n. 308.
 cum seqq. usq; ad nu. 315.
 Consultatio facta per R. C. in causa Ciuitatis Bitonti, &
 Biscelearum, refertur n. 344. et n. 388. Con

Consultatio facta per Reg. Cam. in anno 1622 super reuocacione demanialium, declaratur nu. 247. & 248.

Craa. conf. 241. declaratur n. 309. D

Deciso in causa de Summaripa relata in cons. 12. Neruz. declaratur n. 294. 295. 296. 297. 303. & 307.

Deciso in anno 1521 S. & Coll. Cons. in causa venditionis Terr. S. Seuerij, & Termularũ recensetur, n. 316. et 317

Deciso Capyc 166. declaratur nu. 318. 319. & sequuntur eam etiam exteri, nu. 329.

Deciso in causa Vnuerſitatis Seminarja refertur n. 330. 333. & 339.

Deciso super demanio Ciuitatis Salerni refertur nu. 340.

Deciso in causa Ciu. Bitonti, & Biscelearũ refertur n. 344.

Deciso in causa Casalium Cosentia refertur, nu. 345.

Deciso 5. Supremi Senatus Italia Reg. Toppia declaratur nu. 366. & seq. & nu. 384.

Demania reuocantur ad libitum in hoc Regno, prout alius fuit decisum in his Supremis Tribunalibus, n. 315. 330.

337. & seqq. Reliqua vide in verbo Princeps & Rex.

Demaniũ cõcessio nullũ dominiũ trãsfert, n. 279. 372. 374

Disputare de Principis potestate periculosum est, n. 1.

Donatio remuneratoria non dicitur quando fit ob seruitia prestita à subditis ratione stipendij, vel ex debito officij, nisi seruitia satis longè excedant debito obsequio, nu. 32. 36. & 378. contrarium nu. 379.

Donatio facta à Principe sub commemoratione seruitiorum non distat à gratuita, nu. 34.

Dominium acquisitum de iure gentiũ, quando dicatur, n. 65

Dominus non potest directum dominium feudũ, & sub eo tenet vassallus in alterum transferre, num. 163. 167. 168. 170. 171. 175. & 176. E

Extravagans Innoc. Papa VI. non est in usu, nu. 221.

222. & 224. F

Feudum dicitur beneficium, nu. 262. & 263.

Feudum emptum an proprie dicatur feudum, & beneficium, nu. 273.

Filius tenetur patri ad opera obsequij, & reuerentia, n. 26

G

Gratitudo est præcipua Principis virtus, num. 381.
Gratia facta accedente pecunia non desinit esse gratia, nu. 263. Reliqua vide in verbo, *Concessio, Præiudicium, & in verbo tex. in l. Titius puerum.*

H

Hadruntini fuerunt redditi martyres à Turcis in anno 1480. n. 223.

I

Inf. conf. 36. lib. 1. communiter sequitur nu. 298. & seqq. Inferiores Principis ex causa reuocant concessa de ordinaria potestate, nu. 321.

Infœdatio permittitur ubi denegatur alienatio, num. 375

Intellectus ad l. item si verberatum. ff. 1 ff. de reuendicat. cum concord. nu. 68.

Intellectus ad l. Titius puerum, ff. de obseq. a liber. præst. nu. 164 & seqq.

Io. Andr. Georg. Reg. Cons. legendo mutauit sensentiã, n. 362

Iuramentum fidelitatis quod præstatur à vassallis Burgensibus differt ab eo, quod præstatur à feudatarijs, n. 182.

Iurisdictio separata à feudo non potest alienari, sed bene alienatur feudum cum iurisdictione etiam inuitis vassallis, num. 187.

Iurisdictio Castri transit in creditorem, cui Castrum pignorat, n. 209.

L

Locum tenentis Principis assertioni statuitur, n. 103.

Lucas de Penna in l. 1. C. de Capit. ciu. cens. xim. lib. 11. declaratur n. 214. 215. 216. 217 & 218.

Lafo Corona ex alienatione, qñ inducatur, n. 147. & 148

Reliqua vide in verbo Principis, Alienatio, & verbo Rex.

M

M. Terentij apud Tacitum dictum notabile recensetur circa Principis potestatem, nu. 95.

Merita sunt specificè enumeranda inter personas prohibitas, secus inter non prohibitas, nu. 20. & 28.

Me.

Merita vassalli erga Dominum nulla considerari possunt, qua sint digna remuneratione, nu. 30.

Merita non considerantur in uxore erga virum, qua sint digna remuneratione, nu. 27.

Menoch. conf. 264. declaratur nu. 310. 311.

N

N *Euizani lapsus in cons. 12. inter consil. Bruni accensus ardenti amore defensionis sua patria, notatur nu. 197. 198. 199. 200. 201. & 308.*

P

P *Hilippus Paschalis Reg. Consil. c. 1. p. 1. de patr. potest. saluatur nu. 361.*

Plura trāsēūt cū Vniuersitate, qua alias nō trāsirēt, n. 188

Pontifex reuocat beneficalia absq; causa, nu. 56.

Pontifex potest reuocare proprium contractū iuratū, n. 97.

Potestatis plenitudo nulli necessitati est subiecta, nu. 4.

Pretium receptum tempore contractus est restituendum à Principe reuocante contractum, cessante tamen necessitate, nu. 77. & seq. & 389.

Pretium non est restituendū subdito cū aufertur dominiū ex causa publica utilitatis per viā legis generalis, n. 75

Princeps supremus tollere pōt ex causa qua sūt iurisgētii, nu. 60. & 259. & etiam qua sunt iuris ciuilib, nu. 64.

Princeps reuocat priuilegia subditis concessa ēi qua transeunt in contractū ex causa publica utilitatis, nu. 260.

Princeps reuocat contractus cum subdito factos recepta pecunia sine causa de plenitudine potestatis, sed cum causa de ordinaria potestate, nu. 261.

Princeps concedendo priuilegium propter pecuniam adhuc dicitur priuilegium, & non contractus, n. 266. & 274.

Princeps nū pōt ligare successorē quin regalia cōcedat, n. 290

Princeps habet auctoritatem suscipiendi bellum, nu. 90.

Princeps ex causa rem alienat alienam, & alienae rei dominium tollit, nu. 371.

Princeps ex concessione demanij nullum dominium transfert, nu. 372. & 374.

- Princeps supremus nulli adstringitur forma, n. 2.
- Princeps supremus potest supra ius, contra ius, & extra ius disponere, nu. 3.
- Princeps supremus, & humanus habet potestatis plenitudinem explosa Pinelli, ac Couarr. opin. n. 5. & 6.
- Princeps supremus de potestate ordinaria potest privilegia subditis concessa etiam sine causa reuocare, n. 11. 12. & 13.
- Princeps non potest reuocare privilegium quod transijt in contractum, nu. 14.
- Princeps non potest reuocare privilegium concessum in remuneracionem seruitorum, nu. 15.
- Princeps non potest reuocare privilegium subdito concessum, si fuerit translatum ad alium, vel directum in subditum, n. 16.
- Princeps potest reuocare privilegium subdito concessum in remuneracionem seruitorum, si de meritis non est facta specialis mentio, n. 19. & nu. 21.
- Princeps potest reuocare privilegium remuneratorium ex iusta causa superuenienti, nu. 25. & 380.
- Princeps potest reuocare privilegia ob benemerita subditis concessa, nu. 31.
- Princeps non tenetur de euictione pro largitionibus factis ex causa maritorum, nu. 35.
- Princeps potest reuocare concessionem iurisdictionaliu, licet transferis in contractum, n. 37. 42. 43. & 44.
- Princeps non ligatur ex suo consensu, quoniam aliquid priuato titulo lucratiuo concedit spectans ad eius Principis officium, n. 31.
- Princeps reuocat ad libitum iurisdictionalia, n. 53.
- Princeps ex causa reuocat contractus a se gestos, & auferre dominium illorum vigore translatum, etiam si iuramento firmati sunt, n. 58. 61. & 63.
- Princeps ex causa reuocat privilegia etiam non subditis concessa, n. 62.
- Princeps facilius reuocat quae sita sunt de iure civili, quam gentium, nu. 66.
- Princeps existente iusta causa auferre potest etiam alteri quomodo

docūq; qua sitā, & illius dominū in aliū t-ā: ferre, n. 67
Princeps auferendo dominium qua situm tertio ex proprio
contractu tenetur ad restitutionem pretij, vel ad ex-
cambium, nu. 73. & 74.

Princeps nō tenetur ad restitutionē pretij si auferit dominū
ex causa publica utilitatis per viā legis generalis, n. 75

Princeps quando dicatur derogare priuilegijs per viam
legis generalis, nu. 76.

Princeps non tenetur ad excambium cum dominium au-
ferat ex iusta causa in ipso oblationis actu, sed cum pri-
mum poterit, n. 77. & 78.

Princeps potest auferre res subditorum ex causa dilata so-
lutione pretij, ut soluat quando habebit, nu. 79.

Princeps potest infeudare demanialia etiam non solita
infeudari, nu. 120.

Princeps potest etiā absque causa derogare prohibitioni, &
vassalli inuiri non alienentur, num. 249. & 250.

Princeps potest ex causa, nedum necessaria, sed utili etiā
subditis reluctans illos alienare, nu. 251. & 252.

Princeps potest nedum ex plenaria potestate reuocare promif-
siones factas conservandi Castra, & Ciuitates in pro-
petuo demanio ex quavis iusta causa, verum ex causa
superuenienti post contractum non obstantibus quibus-
uis clausulis, & iuramento restituto pretio recepto, vel
cum promissione de restituendo tam primū possit, n. 253.
254. 254. 256. & 257. sicq; decisū n. 317. 320. et seqq.

Princeps supremus tollit qua sita de iure gentium et nulla
existente causa de plenitudine potestatis, nu. 258.

Princeps existente publica utilitate, aut necessitate reuocat
absq; dubio demanialia non obstante promissione de non
alienando, num. 360. & 369. 376. & 383.

Principis potestatis circa reuocationem priuilegiorum occidit
num vassum est, n. 10.

Principis assertioni quando fitur, n. 81.

Principis assertioni statum si tenetur se moueri ex iuris

- causis, & necessary cum subscriptione sui Consilij; seu Quæstoris, num. 85.*
- Principis solius est ut eius facti causa iusta presumi debeat, & M. Terentij apud Tacitum dictum notabile recensetur, nu. 95. & 388.*
- Principis supremi assertioni quando standum sit adesse iustam causam, nu. 96. 98. & 99.*
- Principis assertioni narrando aliquid uti notorium creditur, num. 104.*
- Principis assertioni fides adhibetur ubi causam exprimit, nu. 105. & 106.*
- Principi credendum tam circa iustitiam causa belli, quam circa necessitatem, nu. 109.*
- Principis proprium est infundere, nu. 284. & 285.*
- Privilegium subdito concessum est reuocabile licet transferit in contractum, nu. 307. & 341.*
- Privilegium quando dicatur transferre in contractum, n. 16. 38. 22. & 24.*
- Privilegium negatiuum facilius reuocatur quam affirmatiuum, nu. 45. & 46.*
- Privilegium habens tractum successuum potest reuocari quoad actus futuros, nu. 47.*
- Privilegium non dicitur transferre in contractum, nisi ad sit pretium, vel commensuratio, nu. 52.*
- Privilegium iurisdictionalium, & regalium potest de potestate ordinaria per Principem reuocari, etiam quod transferit in contractum, nu. 57. & 58.*
- Privilegium concessum mediante pecunia non transfunditur in contractum, & est reuocabile, n. 267. 268. 269. 275. & 276.*
- Privilegium potest reuocari absq; causa, dummodo non sit translatum dominium, nu. 277. & 373.*
- Privilegium subdito concessum reuocatur de potestate ordinaria, nu. 356. nisi concedens habuisset aliquid, quod haberet perpetuam commensurationem cum re concessa, n. 357.*

*Promissiones facta à Principibus supremis de retinendo
Castra in perpetuo demanio sunt inualida, num. 283.
286. 289. & 293.*

Promissio non reuocandi priuilegium non tenet, nu. 50.

*Promissio Principis ubi tendit in derogationem sua digni-
tatis ad nutum reuocatur, nu. 287.*

*Promissio facta per Papam Cardinalibus de nõ in feudando
Terras Ecclesia temporalis subiectas non tenet, n. 288.*

Promissio de non in feudando non valet, nu. 292.

Reliqua vide in verbo, Rex.

R

Retentio differt à translatione, nu. 281.

*Rex plus iuris habet in hoc Regno, quam Imperator
in Imperio, nu. 351.*

*Rex Hispaniarum non recognoscit Imperatorem, aut aliũ
humanum Principem, n. 8.*

*Rex Hispaniarum vti stella matutina inter alios Reges
intuetur, nu. 7.*

*Rex Hispaniarum non vtitur suprema potestate, nec eius
antecessores ea vti fuerunt, nu. 9.*

*Rex potest nedũm priuilegia, sed leges per temporum qua-
litate reuocare & mutare, nu. 71. & 72.*

*Rex potest pro sustentatione militum accipere vasa argẽ-
tea, Cruces, & calices, vt habita pace restituat, nu. 83.*

*Rex potest bona, & Castra sui demanij, & vassallos inuito-
in feudando subijcere etiam ex vetustissima consuetudi-
ne, n. 112. 113. 114. 115. 159. 160. 161. 183. & 352.*

*Rex potest in pignus pacis in feudare etiam magnum Co-
mitatum, vel Ducatum, nu. 116.*

*Rex potest alienare demanialia, dummodò non tendat in
grauem Imperij lesionem, nu. 118. 119. & 121.*

*Rex noster dicitur Monarcha in hoc Regno Neapolitano,
nu. 129. & 350.*

*Rex in feudando plura Castra non dicitur ledere coronã,
nu. 130. & 131.*

- Rex excepit nonnullas Ciuitates in eius fidei respectu alienationis facienda demanialium, n. 134. & 149.
- Rex potest etiam valde pretiosa Regni infundare cum consilio, n. 135.
- Rex faciens plures donationes, reuocantur tantummodo excessiua, n. 136.
- Rex infundando Ciuitatem demanialem ex certa scientia quoad utile dominium, non dicitur ledere Coronam, n. 152. 153. 154. & 158.
- Rex in hoc Regno est Dominus personarum, quae in Regno sunt, n. 178.
- Rex in hoc Regno ex praescripta consuetudine alienat, & infundat Vassallos cum territorio, Castris, & Ciuitatibus, & quaecumque demanialia etiam inuitis Vassallis, n. 206. 212. 219. & 225.
- Rex in hoc Regno potest etiam ex inueterata consuetudine alienare ius directi domini in inferiori, & inaequali, n. 227. 228. 229. 230. 232. 233. 235. contractu n. 236.
- Rex Francia non potest alienare demanialia sui Regni, n. 231. & 234.
- Rex Galliarum alienat Castra etiam inuitis Vassallis ex causa necessaria, n. 237. 238. 239. & 240.
- Rex Francia alienat demanialia retento directo dominio, n. 241. & 242.
- Rex in hoc Regno ex inueterata consuetudine potest Vassallos in burgenses, quae feudatarios eorum reuelat aliter subire, & videte, n. 243. 244. 245. 246. et 249.
- Rex ex concessione demanij non transferi dominium, sed acquirit consolidationem usque domini cum directo, n. 279. 280. & 272.
- Rex potest ob publicam utilitatem donare demanij, n. 69.
- Rex ex causa potest euocare privilegia etiam secundum sacros Theologos, n. 70.
- Rex ex demanjo nullum sentis commodum, sed potius prauidicium, n. 364.

Re.

Regis littera de anno 1624. circa venditionem demania-
lium ponderantur, n. 393.

Regalium concessio potest ad libitum reuocari praeferim-
a successoribus, nu. 54. & 55.

Reges non sunt rationum calculis suppositi, nu. 107.

Regis asserenti se in necessitate constitutum semper creden-
dum, nu. 108.

Regis asserenti statur ex consuetudine totius mundi, n. 110.

Regis asserenti circa iustitiam causa, quando bandum fit,
nu. 88. & 89.

Regis asserenti cum consilio Quaestoris statur, nu. 100.

Regis asserenti se disponere ex causa publica utilitatis sta-
tur, nec admittitur probatio in contrarium, n. 101. & 102.

Regis honor augetur per dignitatem subditorum, nu. 117.

Reliqua vide in verbo, Princeps. S

Seruitia quando dicatur recipere commensurationem
cum gratia concessa, nu. 358.

Seruitia vassallorum quando faciant donationem Prince-
pis irrevocabilem, nu. 378. & seq.

Secretarij debent advertere, qua subscribunt, quia subscri-
ptio praedudicat partibus, nu. 86.

Silentium perpetuum est imponendum venienti contra Re-
gis deliberatam intentionem, n. 324.

Statuta transfusa in contractum inhita cum subdito pos-
sunt reuocari, nu. 279.

Successor in Imperio potest reuocare libertatem Civitatis
liberae ex suprema potestate, nu. 42.

Soc. cons. 4 lib. 3 communiter sequitur nu. 298. 299. 300.
301. 302. & canonizatum in hoc Regno Neap. nu. 303.

& seq. & 341. & seq. T

TEx. inc. intellecto, de iure iu. interpretas, n. 132. et 146

Tex. in §. praeterea Ducatus dispositio declar. n. 175.

Tex. in l. Tilius puerum, ff. de obseq. a liber. prae. declar.
tur nu. 264. 265. & seq. 271. & seq. & 282.

Tex. in extrau. Innoc. VI. declaratur nu. 221. & seq.

Vas-

- V**assalli tenentur ex debito vassallagij dominum comitari in bello etiam extra Regnum, nu. 28.
- Vassalli burgenses tenentur prestare fidelitatem Dño, n. 29
- Vassallus tenetur iuuare Regem bellantem etiam extra Regnum, nu. 91. & 92.
- Vassallus non potest perquirere an iusta sit causa bellum indicendi, nu. 94.
- Vassallus ratione iurisdictionis magis proprie subditus appellatur, quam ratione feudi, n. 162.
- Vassallus aliter tenetur Domino, quam Dñs vassallo, n. 169
- Vassallus burgensis non debet desicere ab ea seruitute, in qua natus est, nu. 177.
- Vassallus quando fortiatur plures Dominos, nu. 179.
- Vassalli nõ tenentur duos Dños aequales recognoscere, n. 180
- Vassallus burgensis inuitus alienari potest cum Vniuersitate Castri, seu cū gleba, & territorio, n. 184. 185. 186. 189. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 201. sicq; decisū, n. 336.
- Vassalli sub Baronum vassallagio seruis equiparantur, quæ verò Regi subsunt hominibus liberis, nu. 203.
- Vassalli prius tractantur ab officialibus regijs, quam à Baronibus, nu. 204.
- Vassallorum interesse non consideratur in alienatione demanialium, nu. 205.
- Vassalli alienantur inuiti ubi adest cõsuetudo, n. 207. & 208
- Vassalli quando possunt impune hostibus cedere, nu. 331.
- Vassalli alienantur inuiti ex consuetudine in hoc Regno, nu. 349. præsertim si remanet directū dominium, n. 353 & 354. Reliqua vide in verbo Princeps, & Rex.
- Veneti dicuntur habere libertatē ab Imperio Romano, n. 49.
- Votū Præs. de Franch. in causa Casalium Cotensia, n. 348
- Vincentij de Franchis laudes, nu. 346. & 347.
- Vxor tenetur marito opera obsequij, & reuerentiæ prestare, nu. 26.
- Vniuersitates plura sentiunt incommoda ex causa demanij nu. 365.

F I N I S :

